

Modus
 pcedēdi i fmones
 d sacro corpis do
 mini. **U**l sic. De sa
 cro sancto corpori
 xpi sacro pponim^o donāte deo. p
 cedere tali mō **P**rimo pponim^o
 q̄ circa illa pncipalitē sunt notāda
Scdo singla illoz i tria diuidē
 da. **T**ertio sic diuisa quomō sūt
 subdiuidēda. **P**rimo itaqz po
 nim^o circa sacm corpis dñi septē
 pncipalitē notāda. **P**rimū est cau
 sa institutiōis. **S**cdo m forma do
 natiōis. **T**ertiu mirabilia diuine
 opatiōis. **Q**uartū q̄ltas nre ppa
 ratiōis. **Q**uintū mod^o māducati
 onis. **S**extū affect^o sue bonitatis
Septimū p̄sideratiō utilitat^{is} sacri
 sanguis. **S**cdo diuidim^o sin
 gula hoz i tria mēbra b mō diui
 dēda. **P**rimo circa sacm b no
 tandū est cā institutiōis. hec est tri
 plex. s. memoria saluator^{is}. sacri
 cū altar^{is}. ab hois. **S**cdo circa
 pncipalitē notāda. pcedēdū est sili
 forma: vt i arboze patz b añ depi
 cta vl depingēda. **T**ertio singu
 la mēbra sic diuisa sūt subdiuidē
 da vl aliqua species processus in
 hūc modū dilarāda. **P**rima cā in
 stitutiōis dñici corpis ē memoria
 saluator^{is}. **C**irca hāc tria vl q̄tu
 or p̄nc inq̄ri vl considerari. aut tri
 plex rō vl silitudo assignari. **D**e ce
 ter^{is} mēbris silt p̄ fieri: vt infra ex
 pre ptz i titul^{is} sequentib^{us} opusculi
Quarto de mēbris sic subdiui
 sis q̄dā aliq̄ mō vltari^o p̄telāt. vt

spāli pagrapho demōstrat. **T**he
 ma hō. pponēdū vl generale p̄ su
 mi vl spāle vl p̄p̄iū. **G**enerale qd
 possit intelligi de hoc sacro in cōi.
Spāle in q̄ sit aliq̄d qd specialius
 p̄gruat alicui mēbro pncipali: vt
 cause institutiōis vl forme donas
 tiōis vl alteri. **P**ropriū hō i q̄ sit
 aliq̄d qd p̄p̄ie p̄sonat mēbris ses
 cūdarqz: vt memorie saluatoris.
 sacrificio altar^{is}. vl alicui de ceteris
De p̄dict^{is} itaqz custodit^{is} z sc̄ptur^{is}
 sacre testimonio roborat^{is} poterit
 largiente dño aliq̄ fmonū copia
 pullulare. **D**e q̄b nūc iste nūc ille
 vl certe ps de vno: ps de altero p
 loco z tpe valebit vlt esse ad aīaz
 firmandā fidē. informādā vitā. z
 deuotionē excitandā.

Tituli sermo

num.
De trib^{us} causis institutiōis sacri
 corpis xpi. q̄ sūt memoria salua
 toris. sacrificiū altar^{is}. ab homis

Titul^o p̄mus

De p̄ma cā institutiōis p se. s. d
 memoria saluator^{is} z de p̄parati
 one ad iudiciū **II**

De sc̄da cā institutiōis. s. d sacri
 ficio altar^{is}. **C**irca qd tria notātur
Et p̄mo d̄r d̄ duob^{us} q̄ sūt forma of
 ferēdi z qd d̄ sacrificio legali **III**

De tertio circa sacrificiū notan
 do. s. d sacrificiū nri excellētia **III**

De tertia cā institutiōis q̄ ē ab
 hois: bñs tres rōes. z p̄mo d̄r d̄ p̄
 ma que est diuine liberalitat^{is} ma
 gnitudo. **V**

De duab^{us} alijs rōnib^{us} q̄b dat^{is}

Tituli sermonū

corp^o xp̄i in cibū q̄ sūt hūane nature corruptio z eiusdēz ditō VI

De forma donatōis q̄ corp^o da tur velatūz h̄ q̄rtuor rōibz. z p̄rio d̄ duabz q̄ sūt idignitas p̄auoz. z fides bonoz VII

De duabz alijs rōnibz q̄bz dat corp^o velatū. q̄ sūt instructio morū z imbecillitas oim VIII

De forma donatōis q̄ dat sub specie panis p̄ter tria. IX

De forma donatōis q̄ dat sub specie panis tritici. p̄ter tria. X

De tribz mirabilibz q̄ sūt i p̄ses cratiōe. z p̄mo d̄ duobz. q̄ sūt q̄ sb sp̄e panis ē corp^o d̄ni. z q̄ tota sba p̄is mutat i corp^o xp̄i. XI

De tertio mirabili qd̄ sit i cōse/ eratiōe. s. q̄ suba p̄is mutat i cor/ pus xp̄i ita q̄ accidētia manēt. z d̄ duricia p̄uerti nolētū XII

De tribz mirabilibz q̄ p̄siderāt i corp̄is xp̄i passiōe. q̄ sūt q̄ tā ma/ gna res p̄tinet sb̄ pua sp̄e p̄is. et q̄ vnū z idē corp^o ē i diuers̄ locis z q̄ tñ i se p̄iūctū manet. XIII

De tribz mirabilibz i corp̄is xp̄i p̄ceptōe. q̄ sūt q̄ dū māducat nō minuit. si nō māducat qd̄amō mi/ nuit. z dum māducat augmenta XIV

De q̄litate n̄re p̄ tur. XIII paratiōis ad sac̄m p̄siderāda in tribz. z p̄mo i duobz. s. i dignitate corp̄is z hostia panis XV

De p̄paratiōe n̄ra i tertio. scz in agno pascale p̄siderāda z i mādu/ catōe sp̄uali. XVI

De triplici mō māducādi. z p̄/ mo d̄ sac̄ali tñ q̄ tria genera ma/ loz i digne cōicāt. z p̄mo d̄ duobz

scz malūol^o z dolosis. z de p̄uerse/ one ad bonū XVII

De tertio genere i digne cōicāti/ um. s. de p̄sumptuosis XVIII

De sc̄do mō māducādi. s. d̄ sp̄i/ rituali tñ q̄ mō tria genera bono/ rū triplici rōe māducāt. XIX

De tertio mō māducādi. s. d̄ sa/ cramētali z sp̄uali. s. circa qd̄ tria p̄siderāt. s. mltitudo rep̄oz n̄ cō/ municatiū. Felicitas bonoz xp̄m digne sumētū. Et rō māducatiō/ nis corp̄is. XX

De duodeci effectibz seu fructi/ bz corp̄is d̄ni p̄ n̄os duodeci lā/ guores z p̄mo d̄. iij. p̄mis XXI

De q̄tuor fructibz sc̄ois XXII

De q̄tuor fructibz sc̄ijs XXIII

De tribz effectibz p̄ncipalibz. z q̄ q̄libet valet ad tria. XXIV

De effectibz sumpt̄ de tribz noi/ bus corp̄is xp̄i. XXV

De effectibz corp̄is xp̄i sumpt̄is/ et tribz ei^o vocabulis XXVI

De p̄sideratiōe sanguis xp̄i tri/ bus modis. z p̄mo d̄ p̄imo. vt in/ cruce sūdit. z ab iestabili p̄ciosita/ te cōmēdat. circa quā q̄tuor nos/ tāf. ex q̄bz d̄ duobz h̄ dicūt q̄ sūt p̄ciositat̄ magne p̄batio z tāti p̄/ cū dandi ratio XXVII

De duobz alijs circa p̄ciositatez/ sanguis xp̄i notādis q̄ sūt p̄uatis/ ei^o magnitudo z redēptorū mlti/ tudo. XXVIII

De p̄sideratiōe sanguis xp̄i sc̄do/ mō. s. vt i sac̄o sumit. circa qd̄ tria q̄rūt. z d̄ duobz h̄ d̄. q̄ sūt. q̄re sa/ cramētū altari dat sub sp̄e dupli/ ci. z q̄re p̄ls nō accipit sac̄m sub

specie vini.

XXIX

De tertio qđ circa sanguinē xp̄i
querit̄ ē de effectu seu vtilitate san-
guis xp̄i dignē sūpti. XXX

De consideratōe s̄guis xp̄i s̄tio mō
s. vta felicit̄ sp̄ualr bibit̄ XXXI

De triplici potu sanguinis chri-
sti. XXXII

De sacro corpis dñi sermones.
De tribu causis institutōis huius
sacri. Thema generale de sacro
corpis dñi Sermo primus

Venite co-
medite panē me. et bi-
vi. qđ miscui vo. Pro-
uer. ix. **R** Dis v̄bis dñs nos
iuitat ad salutare iuuuū i qđ p̄pa-
rauit p̄ciosū cibū et potū corpus et
sanguinē suū. **T**hema sp̄ale de
cā institutōis. **L**ām tuā tracta-
cū amico tuo: et secretus extraneo
ne reueles. Proverb. xv. **R**es se-
creta ē altaris sac̄m. q̄li sac̄m secre-
tū. cui⁹ cā nō infidelibz s̄ fidelibz
est reuelanda. **P**rimū p̄ncipale
circa sac̄m dñici corpis notā dū:
est cā institutōis. **H**ec ē triplex. s. **m**emoria
saluatoris. **s**acrificiū al-
taris. **c**ibz hois. **H**ec tria disposuit
in h̄ sacro dei sapia q̄ tria vetera
mala. s. qđ obliuionē dei. qđ debituz
rapine aliene rei. et qđ corruptionez
pomi mortiferi. **P**rimi nāqz parē-
tes i hec tria mala ceciderūt: serpēti
na fraude decepti. et p̄ eos eoz suc-
cessores sūt deprauati. **D**e primo
Eccl̄. x. **I**nitiū sup̄bie hois est apo-

statate a deo. qm̄ ab eo qđ fec̄ illuz
recessit cor ei⁹ p̄ obliuionē i occu-
patōe damnose negociatōis. **C**uz
serpēte qđ sepe adhuc quibusdā
stultis solet euenire **D**e sc̄do **S**en.
iij. **V**idēs mulier lignū qđ bonuz
esset ad vascendū: et pulcrū oculis
aspectuqz delectabile: tulit de fru-
ctu ei⁹ et comedit: deditqz viro suo
et sic ambo rapinā cōmiserūt. **H**u-
ius rapine silicudinē faciūt qui i
v̄su creaturaz et rez sp̄aliū mensu-
rā excedūt. **D**e tertio **S**en. ij. **D**e li-
gno scie boni et mali ne comedas
in quacūqz em̄ die comederis eo
more mortieris. i. in bono imor-
talitatis corrūperis. **P**s. **C**orru-
pti sunt et abominabiles facti sūt
in iniquitatibz suis. **S**ic qđ pecca-
ti venenū in v̄sum sumūt: animas
suas corrumpūt et occidūt. **I**git̄
p̄tra triplex ver⁹ malū institutum
est hoc sacramētū **L**uc. xxiij. **A**ccipite
comedite. **H** est corp⁹ meū qđ
p̄ vobis tradet̄. **N**oc facite in q̄t̄ i
meā cōmemorationē **E**cce prima
cā: memoria. s. saluatoris contra
dei obliuionē. qđ p̄ vob tradet̄. i.
vt agn⁹ dei offeret̄. **E**cce sc̄da cā. s.
sacrificiū altaris qđ rapinā. **A**ccipite
et comedite. **H** est corp⁹ meū. **E**cce
tertia cā. s. cibz medicinal̄ qđ corru-
ptionē. **H** ē corp⁹ meū. **2** **P**ri-
ma itaqz cā institutōis huius sacri
est memoria saluatoris qđ dei obli-
uionē. vt sc̄z p̄ h̄ amoniti totā mē-
tē: oēs sensus n̄ros q̄s a dō auer-
tim⁹ et cū prauis q̄nqz cogitatio-
nibz et delectatōibz vagari p̄missim⁹
a noriis abstraheret̄ iteḡlit̄ addūz

De sacramēto corpo. christi

referamus. hinc dicit. hoc facite in
meā cōmemorationē. **Eusebius**
Quia corpus assumptū dñs ab
latur^o erat ab oculis z illatur^o sū
deribz necessariū erat vt die cene
facim nob sui corpis z sanguis
consecraret vt offerret iugit^r p my
steriū qđ offerret semel in p̄ciū z
pennis victima viueret in mēoria
z semp p̄ns esset in gr̄a. **Ad** hāc
semp habendā mēoriā saluatoris
cogit nos tria argumēta sue cari
tat^r. s. **Remissio pctōz.** **Redēptio**
ipignozatoz. **Cōtinuatio bñficio**
ozū. **De p̄mo Esa. xliij.** Ego sum
ipse qđ delco iniquitates tuas ppter
me. z pctōz tuoz nō recordabo z
reduc me in mēoriā. **De sc̄do Eccl̄i**
xxix. **Gratiā** fideiusoris tui ne ob
liuiscaris: d̄dit enī. p te aīaz suā p te
.s. p hereditate regni celestis. q̄si a
te ipignozata dñs fideiusorū se
totū in cruce ad soluendū debitū
tuū dedit. **Et** hui⁹ gr̄am ne obliuī
scaris qn eū p̄terea diligas. z q̄z
tuz potes oīonibz z bonis opibz
debitū ei reddas. **Cañ. v.** **Api mi**
hi soroz mea. amica mea. quia ca
put meū plenū est roze. z cyncinni
mei guttis noctiū. **Api** mi. i. su
scipe me in mentē tuā. in mēorīaz
in dilectionē. **Quia** caput meū. s.
diuinitas plenū est roze. s. mie ad
remittēdū pctā. **Et** cyncinni mei. i.
humanitas guttis noctiū. i. effusi
o ne sudoris lachrymaz z sangui
nis z passionū. ad redimēdā here
ditatē tuā p satisfactione peccato
rū tuoz impignozatā. **De ter**
tio. Deut. viij. **Obserua** z caue ne

obliuiscaris dñi dei tui. et negligas
mandata ei⁹: ne postq̄z come
deris z satiatus fueris: habueris
q̄z cunctarū rerū copiam ele
uetur cor tuū z non reminiscaris
dñi dei tui. **Glosa. Eccl̄i. ij.** **Sicut**
nullum momentū est quo nō vri
tur homo dei bonitate. ita semper
debet in memoria ip̄e p̄sens esse.
M **Secūda** causa institutio
nis huius sacramēti est sacrificiū
altarīs. cōtra quandā quoridia
nam delictoz n̄oz rapinā. vt sū
cut corpus dñi semel oblatuz est
in cruce p debito originali. sic of
feratur iugiter p nostris q̄tidia
nis delictis in altari. z vt habeat
in hoc ecclesia munus ad placan
dum sibi deum sup omnia legis
sacrificia preciosum z acceptum.
Malach. ij. **Placebit** dño sacri
ficiū iuda z hierl'm. s. est q̄si regis
z militie. i. xp̄i z ecclie. **Alex. pa**
pa. **Nihil** in sacrificijs mai⁹ eē pōt
q̄z corp⁹ z sanguis xp̄i nec vlla ob
latio hac potior est. s. oēs p̄cellit.
q̄ pura p̄scia offerēda ē deo: z pu
ra mēte sumēda. z sicut potior est
ceter⁹. ita poti⁹ extollī z venerari
debet. **Ad** h̄ sacrificiū approbā
dū notanda est triplex rō mutādī
vetus sacrificiū. **Prima** est aucto
ris n̄i sacrificij potētia. **Sc̄da** de
debitoz n̄oz exigētia. **Tertia** illi
us sacrificij insufficiētia. **Prī**
ma rō mutādī leg⁹ sacrificia ē au
ctor⁹ n̄i sacrificij. i. xp̄i potētia. q̄ n̄
solū ex eo qđ ē dñs z rex vniūse t̄re
s. ex sūmi sac̄dotij ad eū trāslatio
ne potuit z debuit suū in melius

sacrificiū cōmutare. sicut rex pōtī regno suo dū vult numisma mīnus bonū inouare. **Ps.** Jurauit dñs z nō penitebit eū: tu es sacerdos eter. fm ordī. melchisedech. Nō dicit fm ordī. aaron vl' fm ordī. leuitaz q̄ obtulerūt carnes hircorū z thaurorū: s; fm ordī. melchisedech q̄ obtulit panē z vinū. ad **Heb. vij.** Quid fuit necessariū fm ordī. melchisedech aliū erūgere sacerdotē z nō fm ordī. nē aaron: **Rūsisio** Trāslato em̄ sacerdotio necesse est vt legē translatio fiat. **Manifestū** āt est q̄ ex tribu iuda or: ē dñs. de q̄ fm legē nō erāt sacerdotes. **Scōda** ratio mutādi legis sacrificia est debito rū nostrorū exigētia. **Tā** magnuz q̄ ppe fuit debitū. ex rapīne magnitudine. ex raptoris ingratitude. ex lesi scz creatoris maiestate. q̄ nō solū legē sacrificia s; cor^o mūdus cū omī creatura nō sufficit. p̄ satisfactiōe. ad **Heb. x.** **Christ^o** ingrediēs mūdū dicit. hostiā z oblationem nolūisti: cor^o autē aprasti mihi. **Glo.** Ingrediēs mūdū. i. homo fact^o. dicit. hostiā de aīalib; z oblationē de alijs reb; nolūisti. i. nō placuerūt tibi. **Cor^o** autē qd̄ p̄ oī bus sacrificijs: qz sine pctō: aprasti mihi. i. aptū z idoneum dedisti vniēdo mihi qd̄ p̄ omī redēptiōe valeat referendū. **Ps.** Persecuti sunt me inimici mei: q̄ non rapui eū: exoluebā. **Qu** scz p̄ debis omniū satisfactiōe sacrificiū i cruce oferebā. **Tertū** rō mutādi legis sacrificia est corū dū insu. ficiētia.

Et b; pbat a trib; qz scz deo non placuerūt qz pctā nō abstulerunt z qz grām nō p̄tulerūt. **De primo** **Diere. vij.** **Holocaustomata** v̄ta nō sunt accepta z victime v̄re non placuerūt mihi. **Osee. vij.** **Miseris** cordiā volo z nō sacrificiū. **De ses** cūdo **ps.** **Holocaustū** z p̄ peccato nō postulasti. ad **Roma. iij.** **Ex** opib; legis nō iustificabit ois caro corā deo. ad **Heb. x.** **Impossibile** est sanguie hircorū z thaurorum auferri pctā. **De tertio** **Ezech. xx.** **Dedi** eis p̄cepta nō bona z iudicia in quib; nō viuēt. **Precepta** nō bona. i. min^o bona q̄stū scz ad sacrificia z ceremonialia in quibus nō viuēt. qz vitā grē nō p̄ferebant ad **Heb. xij.** **Reprobatio** qd̄ fit p̄cedēs mādati. p̄pter infirmitates ei^o z inutilitātē: qz nō p̄ferebat grā. **De cibo** corporis christi cōtra triplicē corruptionē. **I** **Tert**ia causa institutiōis hui^o sacri est cib; hoīs. cib; inq̄ medicinalis ē pomi mortiferi corruptionē que tā praua infusa est p̄ p̄mos parētes hūano generi vt esset incurabilis nisi subueniret medicina optima quā posset facere. p̄uidencia dei. **Eccī. xxxvij.** **Altissim^o** d̄ terra id est de carne v̄ginis creauit medicinā z vir prudēs nō abhorrebāt eā. **Amb.** **Cor^o** xp̄i medicina spūalis est q̄ cū reuerētia degustata sibi deuotos purificat. **Ad** cognoscēdū necessitatē medicine corporis xp̄i rōem sciēdū q̄ serpens malign^o infudit hoī p̄ venenū cū bi vetici triplicē corruptionē i aīa

De sacramēto corpo. christi

sz tenebras ignorantie. in carne morbu p̄raue ꝓcupiscētie. z morz tē v̄trobiz. **C**ōtra h̄ institutz est corp̄is xp̄i medicamētū tenebras ignorantie illustrās. morbu ꝓcupiscētie sanās; z mortē n̄am mortis ficās. **P**ropterea hec tria possūt cōparari triplici dulci cibo z medicinali. s. melli. ꝓpter ꝓm̄uz. sicui ꝓpter sc̄dm. fructui v̄ue. ꝓpter tertium. **D**e ꝓmo **P**rouer. xxiij. **C**ōmede fili mel qm̄ bonū est. **M**el em̄ dulce corp̄ xp̄i significat. hoc bonū est qz tenebras n̄e mētis illuminat. j. **R**e. xiiij. **V**idistis qz illuminati sūt oculi mei eo qz gustauerim paululū de melle. **E**sa. vij. **S**icut z mel māducabit oīs qui relicto fuerit vt sciat reprobare malū z eligere bonū. ꝓs. **D**ñs illuminatio mea z sal^{us} mea quē timebo zc. **E**t i alio ꝓs. **A**ccedite ad eū z illuminamini. **D**e sc̄do **N**iere. xxiij. **V**ideo sic^{us} bonas; bonas valde. **S**ic^{us} bonas bis diē dulce corpus xp̄i dei z hoīs. z significat hec bis bone valde. quia mentē z carnē a morbo p̄raue ꝓcupiscētie sanant. j. **R**e. xx. **E**l̄ias iussit afferri massam ficoꝝ. quā cū posuissent sup vlc^{us} regis: curat^{us} ē. **V**lc^{us} regis cōcupiscētia ē carnal^{is}. **M**assa ficoꝝ corp̄ xp̄i ꝓtunēs dulcedinē mltorū bonoz ad medicinā maloz desiderioꝝ. **D**e tertio **L**u. j. **F**ructus v̄tris tui. corp̄ xp̄i: qd̄ ē fruct^{us} vite valēs ad destructionē mortis gehēne z acq̄sitōnē vite et̄ne **P**rouer. iij. **L**ignū vite ē his q̄ apphēderint eā. s. sapiam dei increasam.

Hic diē **O**see. xij. **E**ro mors tua o mors. **J**oh. vj. **E**go sū panis viuus q̄ de celo descēdi. **S**i q̄s māducauerit et h̄ pane viuet i cēnū. et panis quē ego dabo: caro mea est ꝓ mōi vita. **Q**ui māducat me am carnē z bibit meū sanguinē: i me manet z ego i eo. z qui māducat me z iꝑe viuet. ꝓꝑ me. **H**ylari^{us}. **A**cepta carne dñi z hausto sanguine id efficit vt nos in iꝑo z iꝑe in nob sit. **N**ec est q̄ causauit n̄e qz in nob carnalibz ꝓ carnez christi sit q̄ h̄ a vita ē: manentē vitā habemus. viuit ꝓ eū ea ꝓditōe qua viuit iꝑe ꝓ ꝓem qui in eo est **A**mē.

De ꝓma causa institutiōis ꝓ se sz de memoria saluatoris z de ꝓparatiōe ad iudiciū ei^{us} **S**er. II

Venite cōmedite: vt a principio **D** **I**re. causaz tuaz tracta zc. vt s̄. **T**hema. ꝓꝓriū d̄ memoria dñi. s̄ facite i meā ꝓmemorationē. **L**u. xxiij. **I**re. in memoria eterna erit iust^{us} zc. **I**re. **E**stote ꝓparati qz q̄ hora nō putat^{us} fili^{us} hoīs veniet. **L**uc. xij. v̄t aliud i q̄ passiōis dñi memoria possit unitari

Prima cā institutiōis sacri dñi ci corp̄is ē memoria saluatoris: vt sicut ꝓ amorē iniquitat^{is} a dño recessimus. ita per passiōis memoriale redeamus. **C**irca memoriā saluatoris tria possunt inq̄ri. scz qd̄ mali sequat^{ur} si simul relicta fuerit. de quibz sit habēda. ad qd̄ valeat habita. **P**rimo queritur

quid mali sequat si memoria do
mini fuerit relicta. Et dicendum qd
triplex. s. Amissio diuine gratie.
Subiectio potestatis diabolice.
Magna deformitas culpe. De
p̄mo Deus. xxxij. Deū qui te genu
it dereliquisti. z oblitus es domi
ni creatoris tui. Sequit Et ait. Ab
scondā faciē meā ab eis. id ē sub/
trahā grām. Ubi autē fons perit
rius arefcit. Esa. xvij. Eris deser
ta: qz oblita es dei saluatoris tui.
Eccl. ix. S̄re fatuorū effundetur.
De sc̄do. j. Re. xij. Obliti sunt dñi
dei sui: z tradidit eos in manu sy
sare. i. in potestate diaboli. Thob
vj. Qui cōiugia ita suscipiūt vt de
um a se z a sua mēte excludant: in
his habet potestātē demoniū. De
tertio ad Roma. j. Sicut nō p̄ba
uerunt. id est noluerūt deū habē
re in nōtia: tradidit illos deus i
reprobuz sensum vt faciāt ea que
nō cōueniunt. Et heu hoc sepe fit
vsqz ad mortē. Ps̄. Nō est de⁹ i
cōspectu eius: inq̄nate sunt vie il
lius i om̄i tpe. Job. j. Cōpurru
erunt iumēta in stercore suo. Iu
menta insipiciētia z impudica sunt
homines stulti z carnales deuz p̄
oculis nō habētes. Dmōi in ster
core suo putrefcere est in luxuriāz
in alijs vicijs vitā finire. P
Secūdo querit d̄ quibus me
moriam dñi sit habēda. Et dicēduz
de p̄terito. de p̄senti. et de
futuro. De p̄terito vt nostri redē
ptoris qui p̄ nimīā charitatem a
morte mala nōs liberauit. De p̄n
ti vt omniū inspectoris q̄ p̄ ocul

ta p̄sentiā om̄ia nostra semp cer
nit. De futuro vt iusti iudicis qui
p̄ omnipotentā suā corz prauum
inorrectū districte iudicabit. De
primo Thren. iij. Recordare pau
peratis mee z trāsgressionis. id ē
maxime humiliatiōis. absinthij
z fellis. id ē amare passionis. Eze
chiel. ix. Signa thau sup frontes
viroz p̄ gementiū z dolentiū super
cūctis abominationibz que fiunt
in ciuitate hac. Thau figuraz ha
bet crucis. id est passionis domi
ni. q̄ semp est bonis in mēte feren
da. De secūdo ps̄. Scitote quoni
am dñs ipse est de⁹. q. d. Memē
scitote quia dñs est de⁹. id est om̄ia
sc̄z implēs: vndiqz om̄ia p̄senti vi
dens. Dinc ait. Prouidebādñm
in cōspectu meo semp. Eccl. xxxix
Opa ois carnis corā illo: z nō est
quicqz absconditū ab oculis ei⁹.
Lan. ij. En ipse stat post parietem
nostrū. id est indur⁹ pariete carnis
nostre. respiciens p̄ fenestras. pro
spiciēs p̄ cācellos. qz licet de⁹ int⁹
occult⁹ a nob̄ videri non possit: tñ
oīa n̄ra videt. De tertio Esa. xxx.
Ecce nomen dñi venit de longin
quo: ardens furor eius et grauis
ad portandū. Ecce venit. id est ar
tendite quia cito veniet ad distri
ctum iudiciū. Marth. xiiij. Vig
ilate quia nescitis qua hora do
minus vester ventur⁹ sit. Apocal
xx. Uidi thronū magnum candi
dum. z sedentē super eum. id est
semp ante mentis oculos habuit
dominū vt cito venientē ad distri
ctuz iudiciū. H̄ cui⁹ p̄spectu fugit

De sacramēto corpo. christi

terra et celū: quia ignis ardere deficit et ab hac specie. Et vidi mortuos id est peccatores pusillos et magnos stantes in conspectu throni. et libri aperti sunt et iudicati sunt mortui ex his que scripta erant libris secundum opera eorum. Niero. Siue comedo siue bibo siue aliqd aliud facio: semper intonat auribus meis quasi tuba ves hemens vox illa terribilis. Surgite mortui venite ad iudiciū. De omnibus tribus et singulis psalmus. Memoria fecit mirabiliū suorum misericorum et misericors dominus esca dedit timētibus se. q. d. Dominus dedit nob escaz ui corporis ad memoriā scilicet mirabiliū suorum preteritorum. quod nos redemit. presentium quod omnia nostra respiciat. futurorum quod nos tandem districte iudicabit.

De memoria domini. **P** (bit **T**ertio quirit ad quid valet habitata memoria saluatoris. Et dicendum ad tria. **P**rimo enim rei memoria scilicet domine passionis valet ad cor nostrum amore dei inflammandum. **S**ecunde rei memoria. scilicet continue inspectio omnia valet ad nos a peccato custodiendum. **T**ertie rei memoria. scilicet districte iudicationis valet ad excitandum nos ut ad futurum iudiciū preparamur. **P**rimū fac nos bonū diligere. **S**ecundū malū odire. **T**ertium piculū imminēs precavere. **D**e primo **L**uc. xij. Ignē veni mittere in terrā et quod volo nisi ut accendat. **I**gnē vero. id est caritatis amoris misit dominus in mundū beneficium passionis que si pie recogitata fuerit: amore magno cor accendit. psalmus. **C**oncaluit cor meū intra me: et in meditatione

mea erardescet ignis. **B**ern. **S**uper omnia te mihi reddit amabilem tu bone calix quem bibisti: opus redemptionis nostre. **I**dem. **Q**uanto dominus pro me factus est vilior: tanto mihi factus est carior. **D**e secundo **P**roverb. vij. **T**imor domini odit malum. **T**imor inquam timēs deū ut se preterit et eū videntem: accendit et a peccato custodit. **D**inc etiam **E**ccl. xxij. **O**mnia homo dicens. quos me videt: tenebre circumdant me. non intelligit quoniam omnia videt oculis domini et repellit a se timore dei. **E**zech. vij. **L**erte vidisti filii hominis que seniores faciunt in tenebris dicit enim: non videt nos dominus. **G**lo. **S**i dominum presentem et omnia videntem se cogitarem: vir autem nunquam peccaremus. **B**oetius. **M**agna nobis est indicta bene viuendi necessitas: cum agamus omnia ante oculos iudicis cuncta cernentis. **D**e tertio **E**xo. xij. **S**anctifica populum et sint parati in diem tertium. **D**ie enim tertio descendit dominus coram omni plebe. q. d. memoretur quod dominus terribiliter descendit ad districtum iudiciū. et ideo estote parati in die tertium. **P**rimus dies est nostre natiuitatis. **S**ecundus nostre querelationis. **T**ertius nostre mortis vel aduentus districti iudicis. **L**uc. xij. **E**stote parati quia que hora non putatis filii hominis veniet

De preparatione ad iudicium.

R In preparatione ad iudicium dominus debet tria notanda sunt. scilicet modestus. prouidentia. lucrum. **M**odestus prouidentia est presentiam pro peccatis agere. **P**rouidentia non preparationis penas euadere. **L**ucrum cum preparationis vitam eternam possidere. **D**e primo **E**ccl. xvij

Ante iudiciū prepa iusticiā. s. peni
tentiā agēdo. **Matth. iij.** Pniam
agite a ppo pinq̄bit em̄ regnū ce/
lorū. i. regis celestis iustū iudiciū
Job. ij. Magn⁹ dies dies dñi
z terribilis valde. Et quis sustine
bit eū. Nunc ḡ dicit dñs. Couerti
mini ad me in toto corde vestro. q̄
si di. preparet vos ad diē dñi peni
tentiā agēdo. **De secūdo Apoç.**
xviij. Exite de babilone p̄ls me⁹
z ne p̄icipes sitis delictorū eius. z
de plagis ei⁹ nō accipietis. Exite
de babilone zc. i. pregate vos ad
iudiciū pniam agēdo z pctā mū/
di non faciēdo. z p̄ talē puidenciā
euaderis eius penā **Luc. xij.** Si
scīret p̄familias q̄ hora fur veni/
ret: vigilaret vtiq̄. z nō sineret p̄o
di domū suā. nesciēte em̄ p̄famī
lias fur domū suā p̄o dicit: qz dñi a
sui custodia spūs dormit: iproui
sa mors carnis habitaculū irrū/
pit. z aīam ad supplicia trahit. Fu
ri aut̄ resisteret si vigilaret: qz ad/
uentū iudicis occulte venientē p̄
caus: iudici penitēdo occurreret
z sic vtiq̄ dormientū. i. nō prepa
torum penam euaderet. **De tertio**
Matth. xxv. Quz fatue virgines
irent emere: venit sponsus. z que
pate erāt intrauerūt cū eo ad nu/
ptias. Sic cū fatue aīe non para/
te ibunt emere. sp. ad forū dyabo/
li. sapiētes q̄ pate erūt: intrabunt
cū sponso ad nuptias. sp. paradisi.
Ecce triplex lucrū preparationis
ad iudiciū. s. possessio regni cele/
stis. societas amabilis sponsi. De
licie totius boni. Primū notatur

ibi. Intrauerūt. Scōm ibi. cū eo.
Tertū ibi. ad nuptias. De primo
Matth. xxv. Venite bñ dicit. pos
sidere preparatū vobis regnū a p̄sti
tutione mundi. De secundo. j. ad
Ihes. iij. Semp cū dño erimus
cū dño. i. sine q̄ nulli boni. z cum
quo nulli mali esse poterint. **Jos
bā. xvij.** Pater q̄s ddisti mihi vo
lo vt vbi ego sum z illi sint meū.
z videāt claritatē quā ddisti mihi
De tertio Esa. lxxj. Gaudete cum
hierl'm. i. cū brōz oīum pacifica z
iocūda so cietate. vt replamini ab
vberibus p̄solatiōis eius: z dell
cīs affluatis ab oīmoda gloria
eius. Amen.

De secūda causa institutiōis
scz de sacrificio altar̄. Ser. III.

Venite co
medite vt a principio.
S Itē cām tuā tracta
zē. **Thema p̄p̄tū.** Placebit dño
sacrificiū iuda z hierl'm s̄ est q̄si
regis z militie. i. xp̄i z ecclesie. **Ma
lachie. iij.** Secūda causa instituti
onis sacramēti cor̄p̄is dñici est sa
crificiū altar̄is. vt haberet ecclesia
ad cultū diuinū munus offeren/
dū deo sup oīa sacrificia p̄ciosuz
z acceptū. Circa sacrificiū altar̄
tria p̄nt notari. s. forma offerendē
q̄stio de sacrificio legali. z excellē
tia nostri sacrificij. De duobz p̄p̄
mis p̄t hic dici. z de tertio in se/
quēti. **Primo** notanda est forma
sacrificij. Et bec ē triplex. **Prima**
in oblatione veterū p̄figurāte.

De sacramēto corpo. christi

Secūda in hūane forme veritate
Tertia in panis z vini specie.
Prima est synagoge accōmo/
data sub lege. Secūda caritatis
diuine oblata in cruce. Tertia
fidelis aie zsecrata in mēsa ecclie.
Prima data est in signū. *Se/
cūda in p̄cū.* Tertia in solatiū.
De prima *Leui. iij.* Si oīs isrl'
p̄ ignorantia peccauerit; offerat p̄
p̄cō suo vitulū. i. xpm̄ dicit *Bo.*
bec aut̄ nō erat in p̄sona sed in fi/
gura. *Silr̄ Exo. xij.* Agnus ima/
cularis quē occidebāt in pascha
z cū carnes edebāt figura xpi erat
vt dicit *Breg.* De secūda forma
Exa. iij. Sicut ouis ad occisionē
ducet̄. vulnerat̄ est p̄pter iniquita/
tes n̄ras Oblatus est qz ip̄e volu
it. *B* est fm̄ formā humanā in cru
ce ad *Neb. x.* Sacrificari sumus p̄
oblationē corpis iesu xpi semel in
cruce. De tertia forma *Ps.* Tu
es sacerdos in eternū fm̄ ordines
melchisedech. q̄ vt dicit *Gen. xij.*
obtulit panē z vinū. sic xpus dat
corpus z sanguinē suū in sacrifici/
cio ecclie sub panis z vini specie.
Matth. xxvj. Accipit iesus panē
z bñdixit. z ait. *B* est corpus meū
Et accipiens calicē. i. vas cū vino.
gr̄as egit dicens. hic est sanguis
meus. *I* Secūdo notāda est
breuis q̄stio de sacrificio legali. in
q̄ tria fiūt. Primo p̄tra insufficiē
tia q̄ imponit sacrificijs legalibz
opponit. Secūdo p̄trarietas soluit
Tertio cā illius sacrificij assignat
Primo p̄tra insufficientiā q̄ ipo/
nit legalibz sacrificijs. i. qz deo nō

placuerūt z qz p̄cā nō abstu lerū
vt p̄batū est s̄ in primo sermone
sz illd̄ *Diere. vj.* Holocausta data
vestra non sunt accepta z victime
vestre nō placuerūt mihi. z h̄js si
milia. sic opponitur *Leui. iij.* Si
peccauerit aia de p̄plo terre: offerat
caprā immaculatā z adolebit eā
sacerdos sup̄ altare in odore sua
uitatis dño. z dimittet̄ ei. q̄ videt̄
qz vet̄ sacrificiū placuit deo. z qz
p̄p̄ b̄ p̄cā dimisit. ad *Neb. ix.* oia
pene in sanguine mundant̄ fm̄ le
gē. i. p̄ sanguinē aialii sacrificato
rū remittunt̄ p̄cā delinquentiū. q̄
vt p̄us illa sacrificia deo placue
rūt z p̄cā dimiserūt. Secūdo ho
rū p̄trarietas sic p̄t solui. In sa/
crificādo tria semp fuerūt. i. ip̄m
sacrificiū. p̄sone offerentiū. remis/
sio p̄cōz. Sed dimissis illis. isto
rū duo attēdebant̄ in sacrificio. ca
ro vel sanguis aialis qd̄ offereba
tur. Et p̄terea aliud multū meli⁹
i. res spūalis. q̄ ibi figurabat̄ vt
in agno vel vitulo xps. In capra
p̄nia. in boue vita robusta z acti
ua. in aue sublimis z p̄eplatiua.
z sic de ceteris. Item p̄sonarū
offerentiū due fuerūt spēs. qz aliq̄
digni. aliq̄ indigni. Indigni erāt q̄
illa sacrificia tm̄ carnalr̄ attendebant.
Digni v̄o q̄ ea spūalr̄ intelli
gebāt. z i eis xpm̄ figuratū vel ex/
p̄p̄itate vel implicite credebāt z fm̄
spūalē illoz intellectū vitā suā re/
gebāt. Itē ibi erat remissio p̄cōz
ad b̄ q̄stū ad duo. i. q̄stū ad penā
i. q̄stū ad quandā legis irregula
ritatē. vel q̄stum ad culpā. i. p̄scie

maculā. **H**is vists faciliē soluntur q̄ de sacrificijs in scriptur̄ sa-
cris p̄traria dici vidēt. **U** De
sacrificio legali solutio. Reuera
illa sacrificia s̄z se. s. opa opata. i.
carnes ⁊ sanguis hircor̄ non pla-
cebāt deo. nec p̄terea dimisit pec-
cata q̄stū ad culpā. i. scie maculā
s̄z tñ apud hoies remissa reputa-
bant q̄stū ad q̄ndā leḡ penā. **U**n-
cū vno loco apl̄s dic̄. Impossibi-
le est sanguine hircor̄ auferri pec-
cata. **E**t i alio. **D**ia pene mūdant̄
in sanguie s̄m legē. **P**rimū intelli-
gēdū est q̄stū ad aie culpā. **S**ecū-
dū q̄stū ad carnis penā. **U**n apl̄s
ad **Heb. ii.** Sanguis hircor̄ ⁊
thauor̄ ⁊ cinis vitule aspersus i
q̄natos sanctificat. i. a pctō mun-
dat. i. a pena leḡ ad emēdationez
valēs nō aie s̄z carnis. **V**erūtamē
iustor̄ sacrificia nō s̄m se s̄z vt di-
ctū est p̄ter fidē saluatoris quē i
illis v̄cuz ⁊ p̄ redēptōe mūdi pas-
surū credebāt: deo placebāt et eis
ad remissionē pctōz ⁊ q̄stū ad cul-
pā aie valebāt. ad **Roma. iiij.** **E**t
opib̄ legis nō iustificabit̄ hō nisi
p̄ fidē iesu x̄pi. ad **Hebre. xj.** **F**ide
plurimā hostiā abel q̄z cayn obtu-
lit deo. **A**bel em̄ obtulit deo pluri-
mā hostiā. i. acceptabilē ⁊ pl̄ va-
lentē deo. **I**ntellexit em̄ ⁊ credidit
in agno quē deo obtulit hostiam
meliorē. i. saluatorē. qd̄ nō cayn et
ceteri indigni credebāt. **G**ene. iij.
Respectu dñs ad abel ⁊ ad mune-
ra ei⁹. **D**e causa sacrificij legal̄.
Tertio institutiōis legalium sa-
crificior̄ est assignāda causa. **L**ū

em̄ a deo instituta sint. q̄ nihil si-
ne causa facit: ⁊ tñ (vt sup̄ p̄batuz
est in p̄mo s̄mone) mutāda crane
queri pōt causa institutiōis eorū

Ad h̄ breuiter dicendū est q̄ li-
cet p̄ se nō valuerūt ad remissionē
culpectū multū vitia fuerunt ad-
doctrinā sapie. **D**ata q̄ppe sunt ser-
uis dei ad tps̄ tāq̄ signa rez̄ me-
liorū ⁊ tāq̄ puulis characteres li-
broz̄. **I**n quoz̄ p̄rietatib̄ ⁊ mo-
dulis efferēdi p̄ficerēt in disciplia
vere fidei: vt a depra ⁊ a sciētia pij̄
cerent̄ elementa ⁊ collata veritate
cessaret vmbra ⁊ figura. **D**eut. xj.
Ponite v̄ba mea in cordib̄ v̄ris
et suspēdite ea p̄ signo in manib̄.
et scribite ea in postib̄ et ianuis.
Ponite in cordib̄ legalia. s. q̄stuz
ad moralia: que semp̄ sunt fuan-
da. **S**uspendite ea p̄ signo in ma-
nibus vestris: q̄stū ad manufactā
tabernacula ⁊ hmōi que p̄ tempe-
sunt collēda. **S**cribite in postib̄
et ianuis. s. vt sacrificia: vt boues:
oues ⁊ hmōi quasi litteras puu-
loz̄ in quibus multa bona sūt di-
scenda. **E**t sunt p̄cipue tria
s̄z **F**ides saluator̄. **F**orma d̄ mo-
ribus. **S**pes de celestibus. **P**ri-
mū poterāt discere i sacrificijs ouī-
um. **S**cōm i sacrificijs thauorū
Tertū in sacrificijs aialū extra
castra cōbustoz̄. **D**e p̄mo **E**sa.
liij. **S**ic ouis ad occi. duceť. **E**t ei⁹
liuore sanati sum⁹. **L**ū ḡ ouis of-
ferebat̄ poterāt d̄ v̄ba fide tria discere.
s. **S**aluatoris inocētiā. **I**n pas-
sione ei⁹ m̄suetudinē. **D**uani ge-
neris p̄ mortē christi redēptionē.

De sacramēto corpo. christi

Descēdo Dañ. iij. In aīo p̄rito
z spū humilitatē suscipiamur. sic
in holocausto arietū z thaurorū.
Cū ḡ cornuta aīalia in holocau/
stum. i. p̄ ardorē ignis in cinerē re/
digēdo offerebant: poterāt de ho/
nis moribz tria discere. s. vt demo/
nibz z vicijz dei virtute resisterēt. et
p̄rimi amore arderēt: cordis z cor/
poris humilitatē in om̄ibz cōser/
uarēt. De tertio Leuit. iij. et ad
Neb. xij. Quoz aīaliū inferē san/
guis p̄ pctō i sanctasanc̄toz p̄ pō/
tificē. hoz corpa cremant̄ extra ca/
stra Sanguis animalū significat
aīas iustoz. Cū hec fiebāt poterāt
discere tria de spe obtinēde celest̄
gfe. q̄ sunt p̄nia viuentū. saluato/
ris officii. b̄toz suffragiū. Pri/
mū discim⁹ in eo q̄ corpa illa ex/
tra castra cremabāt. qz ibi corpa
cremari ē fideles extra delicias et
voluptates seclī penitēcias agere

Secundū discim⁹ in eo q̄ san/
guis illoz p̄ p̄ntificē inferebat̄ in
sanctasanc̄toz. qz hoc est aīas iu/
stoz post hanc vitā officio christi
assumi i celū. Tertū discim⁹ in
eo q̄ sanguis p̄ pontificē i sancta
delat⁹ valuit ad remissionē pctō/
rum hoim viuoꝝ. qz b̄ est aīmas
beatoꝝ iā p̄ xpm̄ in celo subleua/
tas intercedere p̄ pctis exulz ad/
huc in mūdo relictoꝝ. De p̄mo. ij.
ad Thimo. ij. Fidelis fmo. naz si
cōmortui sum⁹. s. agēdo p̄niam. z
p̄uiuem⁹ recipiēdo vitā et̄nā si su/
stinem⁹ z p̄regnabim⁹. ad Rom̄.
vij. Nō sunt p̄digne passiōes hu/
us t̄pis ad futurā gl̄iam q̄ reue/
labit̄ in nob̄ Ecce q̄ p̄niam agere
mala in b̄ mūdo sustinere valz ad
spem o b̄tinēde celestis gfe. De se/
cūdo Job. xij. Iteꝝ venio z acci/
pio vos ad meipm̄. Ecce q̄ diuie
p̄ctat̄ officii valet ad spem cele/
stium. Cañ. v. dicunt b̄mōi. Quo
abijt dilect⁹ tu⁹ o pulcherrima mu/
lierū. Rndit beata v̄go Cant. vj.
Descēdit dilect⁹ meus in ortū lili
ad areolā aromātū vt pascat̄ i or/
tis z lilia colligat. i. castas aīas de
mūdo assumat z ad celestia pdu/
cat. De tertio P̄sec. ij. Ego exaudi
am celos z illi exaudiet̄ terrā. id ē.
sanctoꝝ p̄cibz saluant̄ habitātes i
terris. Ecce q̄ orōnes beatoꝝ va/
lent ad spem celestū. Apocal. vij
Ascēdit fum⁹ aromātū de orōibz
sanctoꝝ de manu angeli corā dō
qz sc̄z sancti offerūt p̄ nob̄ orōnes
sc̄z xpo z xps patri suo. vt recipia/
mus remissionē peccatoꝝ z ad eo/
rū beatā pueniam⁹ so cietatē B̄mē

De sacrificij nostri excellentia Sermo III

Uenite co/
meditezē. vt a p̄ncipio
Ite alia t̄hemata vt s̄.
vel lilia. Dicto iā supra de duobz
circa altar̄ sacrificiū notādis. hic
de tertio ē dicendū. Tertio notan
da est n̄ri sacrificij. s. corpis xpi ex
cellētia q̄ p̄cellit oīa leḡ sacrificia
triplici rōne. s. dignitatis. honesta
tis z virtutis. Rōne honestatis q̄
ad seculū. Dignitat̄ quo ad deū.
Virtut̄ quo ad bonitat̄ effectuz.

Primo excellit sacrificiū nrm cetera rōne honestatis. **Ad** pbat a trib. **Ab** exteriori specie. **A** virginali origine. **A** spūali dulcedine.

Primo pbat honestas ab exteriori specie. qz sub nulla alia q̄litate posset tā mūde. tā honeste. tā pulchre ministrari sic sub spē panis vini. Nō em sequit̄ becincō uenietia multa q̄ seqbant̄ illa cruenta leḡ sacrificia. **Proverb. xvij** Melior est buccella sicca cū gaudio q̄ dom⁹ plena vicinis cum iurgio. **Buccella** sicca est sacrificiū nrm sub mūda spē panis et honesta. **Zach. ix.** Quid bonū ei⁹ est et qd pulchrū ei⁹ nisi frumētū electoz: et vinū germinās virgines.

Secōdo pbat honestas ei⁹ a virginali origine. **Dulcē** em̄ comēdat suā hōestatē qz a nulla corruptione: s; a v̄ginali flore sūpsit originē. **Eccl. xiiij.** Flores mei fruct⁹ honoris et honestatis. q̄si di. **Flores** pudicitie mee et v̄ginitatē v̄si sunt in fructū nobilissime et honestissime plis. **August.** Nobilitas matris est ex diuinitate plis. et nobilitas plis ex v̄ginitate matris. **Cañ. iij.** Egredimini filie syon et videte regē in dyademate q̄ coronauit eū mater sua. **Glō.** Egredimini ab ignorātia infidelitatis. et videte regē xpm̄ in dyademate. i. in carne q̄ coronauit eū mater sua maria. i. honestauit. in b̄ qz est virgo nō decurpās vt alie mulieres sorde originalis peccati. **Tertio** pbat honestas sacrificiū nrm a spūali dulcedine q̄ oēs xp̄ianos trahit

ad se. vt em̄ dicit **Iulio** **Donestū** est qd sua vi nos ad se trahit et alligit. vt. s. res fructuosa. marie v̄o talis res q̄ abūdat dulcedine pietatis. et talis res est sacrificiū corpis dominici. **Eccl. xliij.** Memoria iosie in cōpositiōe odoris facta: opus pigmētarij. **Memoria** iosie ē memoriale saluatoris vel sacrificiū altaris. b̄ factū est ope spūsc̄i ex p̄ciosis spēb; diuinitatē et hūanitatē sue: vt suauissime honestatis et pietatē odore ad se trahat fideles ecclie. **Cañ. j.** Oleū effusum nomē tuū. iō adolef. dilere. re. **Trabe** me p̄ te. currem⁹ i odore vngētoz tuozū. **Dic** oēs q̄ b̄ncredūt ob spē grē et deuotiōis ad b̄ sacrificiū videndū et adorandū ad ecclēsiā frequēter accurrūt. **Et** **Secūdo** excellit sacrificiū nrm cetera rōne dignitatis. **Ad** pbat a trib; p̄ciosissimis reb; ex q̄bus consistit. s. ex carne xpi mūdissima. aia iustissima. deitate altissima. **Deceria** in agno paschali figurata sūt in nro sacrificio vere v̄tura. **Ero. xij.** Caput agni cū pedib; et intestinis vorabit. **Caput** agni significat xpi diuinitatē. intestina aiam. pedes carnē. **Sap. viij.** Puer erā ingenuosus. i. filius dei. lapia plenus. et sortitus sum aiaz bonā et veni ad corpus incoīd̄natū. **Ecce** in xpo deitas aia et corpus. p̄pter hec tria dicim⁹ in v̄sicalis. **Que** salus mūdi. v̄bū p̄tis. hostia vera. viua caro. deitas itēgra. verus hō. ex carne. s; et aia. **Propter** tāte dignitatis excellētiā habet sacrificiū nrm

De sacramēto corpo. christi

triplicē p̄ ceteris p̄rogatiua. Deo
s. s. m̄ se est acceptū. angelis reuerē
dū. hoibz adorandū. **Primus**
est. p̄pter aiā iustā. **Secūm** p̄pter
carnē mundā. **Tertiu** p̄pter deita
tē sūmā. **De primo Malachie. iij.**
Placebit dño sacrificiū iuda. i. xpi
iusti regis. de q̄. **Juda rex me⁹. et**
ecce rex tu⁹ venit tibi iustus et sal
uator. **Sacrificiū igit̄ Juda dño**
placet qz corpus xpi oblatū deus
pater approbat. in q̄. s. se marie hu
milianit vsqz ad mortē. p̄ i obedi
endo et de dyabolo triūphādo. et
genus humanū redimēdo **Eccl. i.**
xxxv. Sacrificiū iusti acceptū est.
et odor suauitatis in p̄spectu altis
simi. **De scdo Matth. xxiij. Ubi**
cūqz fuerit corpus: illuc cōgregas
bunt et aqle. i. sc̄i angeli. **Deo pas**
pa. **Circa corpus dñi aqle sunt q̄**
sp̄alibz aliis circūuolāt. vtz. sc̄i
angeli sp̄s mūdi mūditiā amā
tes: mūdū corpus venerātes: et p̄
sentes fideles p̄gentes. **Brego.**
Quis fidelū dubiū h̄e possit in
ip̄a imolatiōis hora celos apiri.
in illo xpi ministerio angeloz ad
esse choros. sūma imis. et ima sū
mis sociari. **De tertio ps. Adora**
te scabellū pedū eius qm̄ sanctū
est **Esa. lxxj. dicit̄ terra scabellū pe**
dū dei. **Et significat carnē xpi. que**
origināl̄ de terra est. hec est a no
bis adorāda. qz sc̄a. et deo vnita.
Aug⁹. Sciendū q̄ i xpo terra est
i. caro q̄ sine impietate adorāz. qz
in verbo dei assumpta. **Qui eniz**
adorat terrā nō terrā intuet: sed il
lū potius cuius scabellū est. p̄pter

quē adorat. **Inde Aug⁹. dicit̄ he**
retici qd̄ est q̄ carnē ei⁹ quā crea
turā esse nō negas: simul cū diuini
tate adoras. et ei nō minus q̄ di
uinitati deseruis. **Rñsio. dñicam**
carnē. imo p̄fectā in xpo hūanitas
tē iō adoro. qz a diuinitate susce
pta. et deitati in vnitate p̄sone est
vnita. **Si hoiez sepaueris a deo:**
illi nec credo. nec fūio. velut si qs
purpurā vel dyademā regis p̄ se
iacens inueniat nūquid ea ado
rabit. **Lū vero ea rex fuerit induē⁹**
piculū mortis incurrit si ea qs cū
r̄ge adorare p̄tēpserit. sic etiā i xpo
dño humanitatē nō solā vel nu
dā sed deitati vnitā. s. verū filium
dei: verū deū et hoīem. si qs ado
rare p̄tēpserit et̄nalr̄ moriet̄ **Alexā**
der papa. **Nihil in sacrificijs ma**
ius esse p̄t̄ q̄ sanguis et corpus
xpi. et sicut hec oblatio potior est
alijs. ita potius extolli et venerari
debet. **Quia igit̄ inestimabilr̄ me**
lior est ceteris. qz deo vnita: maxi
me debet venerari et docendi sunt
puuli xpianoz eā reuerēter adora
re. **De effectu sacrificij n̄si. B**

Tertio excellit sacrificiū nostrū
cetera rōne virtutis. i. p̄pter effectū
sue bonitatis **Habet enī triplicē**
bonū actū in triplici statu fidelū
s. in hoc mūdo. in purgatorio. in
celo. **In p̄mo statu peccā q̄tidiana**
relaxat. **In scdo penā grauē alle
uiat. In tertio magnū gaudiū ge
nerat. Dinc est q̄ triplices misse**
celebrari solent. s. p̄ salute viuoꝝ
p̄ requie defunctor̄ et pro gloria
sanctor̄. **Dinc est q̄ hostia sacra**

sacerdotis in tres pres frangitur
 vt virtus sacrificij corporis dñi i p̄/
 dicto triplici statu valere demon/
 stre. **De primo** **Leuit. v.** Anima
 que peccauerit p̄ ignorantia z pec/
 cati rea intellexerit iniquitatē suā:
 offeret arietē immaculatuz. id est.
 christū. dicit glosa. **Hinc** canit ec/
 clesia **Agnus dei** qui tollis pecca/
 ta mundi miserere nobis. **Grego-**
rius. **Domini⁹** dedit nobis sacra/
 mentū salutis: vt quia quotidie
 peccam⁹: z ille iam p̄ nobis mori
 nō potest: p̄ hoc sacramētū remis/
 sionem cōsequamur. **De secundo**
Leui. xvij. **Dedi vobis** sanguinē
 vt sup̄ altari meo expietis. p̄ anima/
 bus vestris: et sanguis p̄ anime
 piaculo sit. **Et ideo** caro z sangui/
 xpi recte ab ecclesia offerūt p̄ ani/
 mabus defunctorū vt a pena pur/
 gatorij qua p̄ residuo penitentie
 sue ligati sunt absoluatur. **Aug⁹.**
Orationibz z elemosynis sancte ec/
 clesie z sacrificio salutari: non est
 dubiū defūctorū animas releuari
 vt cū eis misericor. dius agatur a
 dño q̄z eorū peccata meruerūt i h̄
 mūdo. **De tertio** **Leuit. x.** **Pe-**
cusculū sacrificij qd̄ oblatū ē ede/
 tis i mūdissimo loco tu z filij tui
 z filie tue tecū. **Pecusculū** quod
 scz optimū z dulcissimū est anima/
 lis significat dulcedinē corporis
 christi in q̄tū comedit i loco mū/
 dissimo. id est in q̄ntū delectat be/
 atos in celo in eo q̄ plurimū gau/
 dent z cōgratulant̄ in hoc sacrifici/
 cio de memoria redemptiois. de
 aspectu nostre salutis. s̄ ammira

tionē diuine bonitatis. **Vel** certe
 pecusculū comedent in loco mū/
 dissimo. quia dulcedine corporis
 dñi qua hic pascimur in velamē/
 ne z sacramento: ea fruūtur beati/
 visione manifesta in celo. **Epoca.**
ij. **Vinceni** dabo manna abscon/
 ditum. dicit glosa. meipsum. qui
 sic dicit. **Ego** sum panis viuus q̄
 de celo descendī. quod quidē ma/
 na z si nūc manet absconditū: tūc
 erit manifestū: habens oīs sapa/
 ris delectamentū. **Hinc** dicit cō/
 plenda. **Perficiāt** in nobis domi/
 ne sacramēta qd̄ cōtinent vt q̄ nūc
 spe gerimus: rerū veritate capias/
 mus. id ē corpe christi manifesta
 visione p̄fruiamur: fm̄ illud **Job.**
xiiij. **Qui** diligit me: diliget a pa/
 tre meo. z ego diligā eū z manife/
 stabo ei meipm. **In** illa dñi visio/
 ne erit nob̄ oīs boni plena fru/
 itio. **Ps̄.** **Ad**implebis me leticia
 cū vultu tuo: satiabor cū apparu/
 erit gloria tua **Amen.**

De tertia causa institutionis q̄
 est vt sit cib̄ hominis ratione di/
 uine liberalitatis **Sermo V**

Uenite co/
 medite zc. **B** Lau/
 sam tuā tracta zc. vt s̄.
Thema p̄riū q̄ corpus dñi dat̄
 in cibum. **Caro** mea vere est cib̄.
Job. vj. id est caro dei v̄bū incar/
 natū h̄ ē cib̄ hoīs. **Tertia** cā i/
 stitutōis sacri dñici corporis ē cib̄
 hoīs: vt nō solū habeam⁹ i h̄ me/
 moriā saluatoris z sacrificiū altar̄

De sacramēto corpo. christi

De quibz s̄. dictū est: s̄ etiā abuz
om̄is hoīs valentz. s̄. aīe z corpi.

Circa h̄ q̄ dñs dat corp⁹ suuz
in abuz hoī pōt triplex rō sapiētie
dei assignari. s̄. diuie liberalitatis
magnitudo. humane nature cor/
ruptio z eiusdē nature p̄ditio. **D**e
p̄ma rōne pōt hic dici: z de alijs i
sequēti. **P**rima rō sapie dei q̄ dat
hoī corp⁹ suū in abū est diuine li
beralitat̄is magnitudo. **C**ū cī sū/
me bon⁹ sit: summa euz liberali/
tas decebat. **S**z nulla hac maior
esse pōt. vt iā pbabit. q̄ hāc eū h̄e
oportebat. **P**robāt autē liberali/
tas diuie bonitatis maxime esse i
h̄ facto q̄stū ad tria. **P**rimo q̄stū
ad magnificētiā doni. **S**ecdo q̄stū
ad nobilitatē dātis. **T**ertio q̄stū
ad utilitatē accipiēt̄. **P**rimo p
bat in h̄ facto maxima liberalitas
dei q̄stū ad magnificētiā doni. qz
largior oīm bonoz in h̄ sacramē
to dat seipm. z h̄ largissime. quia
dat ppriū corp⁹ in abū fm q̄ dic:
Accipite z comedite h̄ est corpus
meū. **D**ic autē sūm⁹ z sup̄fluēt̄is
sūm⁹ grad⁹ est diuie largitat̄ q̄stū
ad donū. **D**e liberalitate dei.

Hinc grad⁹ qdā p̄poni possūt
diuie liberalitat̄is q̄bz largit⁹ ē ho/
mini bona sua. z patebit q̄ iste sit
sūm⁹. **P**rim⁹ grad⁹ liberali
tatis dei ē q̄ largit⁹ ē hoī celum z
terrā z oēs irrōnales creaturas ei
ad seruiēdū **E**ccl̄. xvij. **D**e⁹ creauit
de terra hoīem z dedit illi p̄ratem
corp⁹ q̄ sunt sup̄ terrā. **Gen̄. j.** **F**acia
mus hoīem ad imaginēz silitudī
nē nostrā z p̄sit vniuersē creature.

Hinc celū z terrā z oīa q̄ i eis sūt
hoī seruiūt. **Deut̄. iiii.** **S**olez z lu
nā z oīa astra celi q̄ creauit domi
nus dedit in mīsteriū cūct̄ gētibz
Matth. v. **D**e⁹ solē suū fac̄ oriri
sup̄ bonos z malos z pluit super
iustos z iniustos. **Act̄. xiiij.** **E**t q̄/
dem de⁹ nō sine testimonio semet
ipm̄ reliq̄t bñfaciēs: de celo dans
pluiā z tpa fructifera: implet̄ ci
bo z leticia corda v̄sa. **N**ō sine tes/
timonio se reliq̄t bñfaciēs. i. p̄ be
neficiā z creaturas se deū z libera
lem testat⁹ est. **Ps̄. Quid ē homo
q̄ memor es ei⁹ z p̄stituiti eū zē**

Secūd⁹ grad⁹ est q̄ largit⁹ est
illas nobilissimas creaturas rati
onales sup̄celestes. s̄. sc̄os ange/
los ad mīstrādū. ad **Heb. j.** **D**ēs
sunt admīstratorij spūs in mīste
riū missi. p̄ eos q̄ hereditatē capi
unt salutis. **Matth. xvij.** **A**ngeli
eoz sp̄ vidēt faciē p̄ris mei. **A**nge
li dicūt puulo qz vnicuiqz a na
tiuitate dat⁹ est angel⁹ ad mīsteri
um. **H**inc legūt sepe hoībz obse/
quia impēdisse: z faciūt adhuc q̄/
ndie p̄cōres p̄uertēdo. multos a
mal⁹ defendendo. iustos ad celos
reducēdo. **Exod̄. xiiij.** **E**cce mitto
angelū meū q̄ p̄cedat te z custodi
at te i via z introducat ad locum
quē p̄parauī. **P**recedat te: lumen
f̄ructū ostēdendo **C**ustodiāt i via
ab igne purgatorij defendēdo. et
introducat te ad sedē regni celest̄
p̄ducēdo. **L** **T**ertij grad⁹ est
qz largit⁹ est de⁹ hoī seipm. **Luc. j.**
Benedic⁹ dñs deus israhel: qz v̄s
sitauit z fecit redemptionē plebis

fue: iusturādū qđ iurauit ad abra-
 am patrē nostrū: daturū se nobis
 Et dedit seipm multis modis. **Pri-**
 mo in so cū nōstre peregrinatōis
Saruc. iij. Die est de^o noster qui
 adinuenit oēm viā discipulie z tra-
 didit illam israhel electo suo. **Post-**
 hec in terra visus ē z cū hoibz cō-
 uersat^o est. q. d. qz de^o fecit hāc viā
 pegrinatōis: dans mādara bone
 puerfatōis ne via hoī videret^r q̄-
 uis: fact^o est de^o homo z p hoc so-
 cius vie z pegrinatōis. **Luce. viij.**
Iter faciebat **Iesus** p ciuitates z
 castella pdicans z euāgelizās re-
 gnū dei z duo decim cū illo z mu-
 lieres aliq̄e q̄ crāt curate a spiri-
 tū immūdis z infirmitatibus. z
Maria magdalena z **Susanna**
 z alie multe. z turba mltā puenit
 ad eū. **Et** vebon^o se dedit i bonū
 sociū. qz socios vie lassos verbis
 optime pfortauit. piclitate libe-
 rauit. infirmos curauit. mortuos
 suscitauit. **Quart^o grad^o** q̄ de-
 dit se in seruū nre necessitatis. ad
Phil. ij. **Christ^o** exinanuit semet-
 ipm formā serui accipiens. **Dinc**
 sicut potauit. esuriētes pauit. di-
 scipuloz pedes lauit. **Matth. xx**
Fili^o hois nō venit ministrari s; mi-
 nistrare. **Luc. xxij.** **Ego** i medio ve-
 strū sum sicut q̄ ministrat. **Quin-**
 tus grad^o ē q̄ dedit se in p̄cū re-
 demptōis. ad **Ephe. v.** **Christ^o** di-
 lexit nos z tradidit semetipm pro
 nob hostiāz oblationē deo i o Jo-
 rem suauitatis. **Matth. xx.** **Fili^o** ho-
 minis venit dare aiām suā redē-
 ptionē p mults. **Secūd^o grad^o**

z summ^o liberalitatis dñi ē q̄ dac
 corp^o suū hoī i cibū. **Osce. ij.** **Ego**
 quasi nutricia^o effraim z declinaui
 ad eū vt vesceret. **Job. vj.** **Panis**
 quē ego dabo caro mea est. p mū-
 di vita. **Brego.** **Bon^o** pastor dñs
 aiām suā p ouibz poluit: vt in sa-
 cramento nro corp^o suū z sangui-
 nez verteret. z oues q̄s redimerat
 carnis sue alimēto satiaret. **Et i b**
 ē exp̄ssio sume largitatis z p̄cipū
 amoris. **Magnū** em̄ est se dare i
 sociū pegrinatōis z in seruū ne-
 cessitatis. z mai^o in p̄cū redēptio-
 nis. cū tale donū adhuc est in ali-
 qua sepatōe remotōe ab eo cui
 dat. s; qđ dat in cibū nō est ad se-
 parationē aliq̄ā s; ad omnimo-
 dā vnionē. vnū em̄ in vnitate
 corpis ab z cibū sumēs. **Job. vj**
Qui māducat meā carnē z bibit
 meū sanguinē: i me manet z ego i
 eo. **Et** sic apparet i tali dono super-
 effluētissima diuie liberalitatis lar-
 gitas. **D** **Secūdo** pbat in b
 facto maxima liberalitas dei q̄n-
 tū ad nobilitatē dantis. q̄ tā excel-
 lens est in b factō vt corp^o suū
 diffuse largiat z late. qz nō solum
 dat illud dignis z amicis: verū eti-
 am nō subtrahit indignis z mali-
 gnis z inimicis. **P̄s.** **Appropiāt**
 sup me nocētes vt edāt carnes me-
 as. **Qui** em̄ se p̄misit malignoz
 manib; semel crucifigi: p̄mitit se
 quotidie sceleratoz manibus tra-
 ctari z immūdoz z inimicoz dē-
 tibus in sacramento lacerari. **Dinc**
 hosti suo z traditori iude dicit in
 cena cū alijs discipulis corp^o suū

De sacramento corp̄o. christi

dedisse. Veritate em̄ sue p̄ntie ad
instar solis oriri facit sup̄ bonos
z malos: exhibens se in hoc sacra
mento dignis z indignis: licz nō
ab omnib; effect⁹ suscipiat equa
lis. Nā dignus effectū suscipit bo
nitaris dei. indign⁹ seueritatē. Si
cut em̄ ocul⁹ eger positus in sole
lumē suscipit nō ad delectatiōem
sed ad turbationē. sic peccator z i/
micus suscipit qd̄ vcrū corpus
dñi nō ad salutē sed ad dānatiōez
Verūcamē in hoc apparz summ⁹
grad⁹ liberalitatē dei q̄ntū ad no
bilitatem dānis. **Magnū** em̄
est dare magna dona proximis z
amicis. magnū seruis z inimicis
Hinc arguunt maxime ingrati
tudinis. **Job. xix.** Quare me p̄seq̄
mini sicut deus z carnib; meis sa
turamini. ad **Roma. ij.** An diuiti
as bonitatē dei z patientie z lōgani
mitatis p̄remnis. **Ignoras** quā
benignitas dei ad p̄nias te ad du
cit. **Lopiosa** bonitas z benignitas
dei est liberalitas nobilitatē eius
que inimicis z multis p̄tra eū pec
cantib; multa bona facit. maxime
cū tales corp⁹ suuz sumere p̄mit
tat z in tāta liberalitate cōmunitz
Tertio p̄bat in hoc facto ma
xima liberalitas dei q̄ntū ad vtili
tate accipiētis. quia b̄ sacramentū
digne suscipiēs: efficit deiformis
id est p̄ gratiaz bonitatis siue per
imaginē imitatiois deo qd̄ammo
do similis. **Job. j.** Quotquot autē
repperūt eū dedit eis potestatem si
lios dei fieri. id ē p̄ gratiā bonita
tis deo similes. **Ambrosi⁹.** Quia

dñs **Jesus** cō corp̄o est diuinitatis
et corp̄is. z tu qui accipis carnes
ei⁹: diuine ei⁹ substantie in illo par
ticipas alimēto. diuina substantia
bonitas est. **In hoc** ḡ alimēto di
uine substantie participare p̄ grati
am bonitati diuine est assimilari
Proverb. xij. Qui bon⁹ est hauri
et sibi gratiā a dño. **Gratia** v̄c est
influentia diuine bonitatis in aiām
p̄ quā assimilata deo fit ei gratia z
vite eterne digna. **Nō** ergo suffic̄
liberalitati diuine q̄ in hoc cibo i
tellectū illuminat. q̄ affectū sanat
q̄ memoriā delectat. q̄ totum ho
minē in bono cōfortat. q̄ corpori
suo mystico associat. q̄n insup̄ vt
dictū est deo simile faciat. **Et** iste
grad⁹ summ⁹ est et excellentissim⁹
diuine largitatis q̄ntum ad vtili
tate accipiētis. **Non** em̄ potest cre
atura ad mai⁹ promoueri q̄q̄ al
similetur suo creatori. i. p̄sentia. s. p̄
gratiā. z in futuro p̄ gloriā. ij. ad
Corinth. ii. Gratias deo super i
enarrabili dono eius Amen.

De causa qua datur in cibum
ratione corruptionis humane na
ture z conditionis

Sermo VI

Venite co
medite zc. vt a princi
pio. Item alia v̄tiam
supra. **E** Secun
da ratio sapientie dei qua domin⁹
dat homi corpus suū in cibū: est
būane nature corruptio. que bu

tus cibi exigebat medicamentum
 Et hoc quantum ad tria. Primo quod
 tum ad congruam curationis inchoationem. Secundo quantum ad integram corruptionis durationem. Tertio quantum ad firmam sanitatis cōseruationem. Primo humane nature corruptio exigebat talem cibum quantum ad congruam curationis inchoationem. quia sicut initium corruptionis et mortis cepit a cibo per medicum veniti. scilicet a ligno scientie boni et mali. sic initium iustificationis et vite incipere debuit a cibo per eundem medicum persuadendo. scilicet a ligno vite. id est a corpore dominico. De primo Gen. ij. De ligno scientie boni et mali ne comedas. In quacunque enim die comederis ex eo morte morieris. De secundo Job. vij. Nisi manducaueris carnem filij hominis et biberitis eius sanguinem etc. Secundo humane nature corruptio exigebat corpus domini in cibum quantum ad integram corruptionis curationem. Serpens enim malignus infudit homini per venenum pomi veniti triplicem corruptionem. scilicet In anima tenebras ignorantie. In carne morbum prave concupiscentie. Et mortem utrobique. Genes. ij. Serpens decepit me. De primo psal. Homo cum in honore esset non intellexit. comparatus est iumentis insipientibus. Gen. j. Tenebre erant super faciem abyssi. Tenebre quidem ignorantie super faciem humani cordis ex diabolica deceptione. De secundo ad Gal. v. Caro concupiscit aduersus spiritum. ad Roma.

vij. Video aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis mee. Lex in membris est morbus concupiscentie mouens membra ad actus malicie. De tertio Sapie. ij. In uentrem diaboli mors intravit in orbem terre. De omnibus Augustinus. Si angelus de paradiso pluens in paradiso non esset auditus: non precipitaremur in mortem: sed venit de celo lapsus: serpens factus: et immisit venenum de proprio: locus est de suo. Sustate et eritis sicut dii et illi appetentes quod non erant. amiserant quod acceperant. scilicet veram intelligentiam. vite iusticiam. mortem dii possibilitatem.

De effectu corporis medicinalis.

¶ Quia igitur diabolus per cibum venenosum corruptionem infuderat: necesse fuit ad integram saluationem ut medicus et saluator noster cibum medicinalē contra hec tria daret. et hoc est corpus suum quod pie recipientibus ignorantie tenebras illuminat. prave concupiscentie sanat vigorem. et mortem destruendo deuincit. De primo psal. Dominus illuminatio mea et salus mea quem timebo. Accedite ad eum et illuminamini etc. Corpus enim christi est verbum dei. id est. vera lux in carne humana quasi in lucerna qua illuminatur anima fidelis. De secundo psalmista. Pluit illis manna ad manducandum. Exodi. xvj. Mane ros iacuit in similitudine pruinę super terram. Pannis igitur celestis in similitudine

De sacramēto corpo. christi

pluuię rosis z pruine apparebat
qz corp⁹ dñi a feruore z cupiscētie
pauē refrigerat. De tertio Job.
vj. P̄ses v̄stri māducauerūt mā
na in deserto z mortui sunt. Nīc
est panis de celo descēdēs: vt si q̄s
māducauerit ex ip̄o nō moriet̄. et
sic cib̄ iste mortē eternā destruxit.
De his trib̄ sup̄ p̄mo fm̄one cir/
ca finē. Tertio nature humane
corruptio exigebat corpus dñi ci
bum q̄tū ad firmā sanitatē cōser
uationē. Quidā em̄ ad t̄ps. p̄ pec
catis cōpungūt z q̄dam mō curā
tur: s; rēptatōis p̄ recidiuū iteruz
corrūpūt. P̄s. Putruerūt z cor
rupte sunt cicatrices mee zc. Ad
p̄seruationē autē sanitatē aīe z ad
incorruptionē bone vite valz cib̄
iste. Cañ. j. Fascicul⁹ mirre dilcet⁹
me⁹ mihi inter vbera mea cōmo/
rabit. Sicut ei mirra incorrupta
a putrefactione corpa p̄seruat: sic
corpus dñi pie sumptū: corda cō
seruat. Amb. o. Cōsidera vtrū pre
stātor sit panis angeloz. i. māna
iudeoz: an corp⁹ xpi illud corru
ptioni obnoxīū. h̄ ab omni corru
ptione alienū. z quicūq; religiose
gustauerit: corruptionē sentire nō
poterit. **S** Tertia rō sapiētie
dei q̄ dñs dat hoī corpus suū i a
bū: est hūane nature p̄ditio. q̄ rō/
nalis creatura ē z corpi cōiuncta.
Rōnalis autē creatura pōt tribul
modis cōsiderari. z fm̄ h̄ indiget
triplici cibo. Primo mō p̄siderat
rōnalis creatura fm̄ q̄ est incor/
porea z pure spūal: vt natura an
gelica. Sc̄do mō vt ē corpi p̄iun/
ta. sicut dissilis dissili. spūs car/
ni Tertio mō fm̄ q̄ ille due natu
re. s. corp⁹ z aīa in singulis p̄sonis
hoīm sub familiari societate z mi
ro amore sunt p̄iuncte. S; quocū
q; mō istozū trū p̄sideret rōnalis
creatura fm̄ p̄ditionē suā: p̄ueniē
ti indiget alimēto. Primo em̄ mo
do p̄siderata. s. fm̄ q̄ ē incorporea
z pure spūalis vt natura anglica
fm̄ p̄ditionē suā erigit q̄ viuat et
subsistat p̄ alimētū. s. v̄bū dei eter
nū fm̄ se incorporeuz. qd̄ est eterna
dei sapia. Thob. xij. Ego cibo in
uisibili z potu: q̄ ab hoīb̄ videri
nō pōt vtoz: vt habet̄ Prouer. iij
z Eccl. j. Vignum vite sapia dei. z
fons sapie v̄bū dei in excelsis refi
ciens s; angelos dei i celis. Se
cūdo mō p̄siderata rōnal creatu
ra vt est corpi p̄iuncta. sicut dissilis
dissili. spūs carni. p̄ciosuz vili. fm̄
p̄ditionē vtriusq; nature indiget
vtoz qz cibo sibi p̄ueniēti s; dissili
qz spiritus spūali ad modum an
geli. corpus corporeali ad moduz
bruti. De p̄mo p̄s. Panē ange
lorū māducauit hō. j. ad Choz. r.
P̄ses n̄ri omēs eandē ecclā spūa/
lem māducauerūt. Sap. ir. Si q̄s
erit p̄sumat⁹ inter filios hoīum si
abierit ab illo sapia sua: in nulluz
cōputabit. q. d. q̄ spūali cibo q̄ est
dei sapia caruerit: a vita spūali de
ficiet. Eccl. rv. Libauit illū p̄ae vi
te z itellect⁹ zc. De sc̄do. ij. Re. xij
Paup̄ qdā habebat ouiculā que
creuerat de pane eius comedens.
Eccl. xxxix. Initiū necessarie rei vi
te hominum lac z panis: vne et

oleū. De vitroq; Deut. viij. Nat. iij. Nō in solo pane uiuit homo: s; in omī vbo qđ pcedit de ore di Bug. Sicut aīa vīta ē corpis: s; nō uiuificat illud sine cibo corpa li. ita de vīta est aīa: s; nō uiuificat illā sine cibo spūali. i. sine vbo dei Et sic hec vīta natura hoīs vt si/ bi dissilis dissimilē abū habuerit. z alio mō z lōge abinuīcez come/ derūt. nec cibo spūs zgruebat cor porū. nec cibo corpis spiritui. **V**

Tertio vō mō p̄siderata rōna lis creatura. s. fm q̄ ille due natu re. i. corp⁹ z aīa sunt in singulis p̄ sonis familiari societate z miro amore: tūc erigit ad eternā salua/ tionē vtriusq; vn⁹ cibo toti hoī. i. vtriq; nature p̄ueniēs spūalis sūt z corpalis. s. verbū caro factū. quē simul socialit̄ sb̄ quodā sacro co/ medāt. Cui⁹ v̄tute aīa de p̄ncipi mi seria ad vīta beatitudinis eterne per ueniat. z corp⁹ p̄ modicū tps ser/ uet̄ in terra: tandē gl̄iose resurgat De b̄ cibo Job. vj. Caro mea v̄e est cibo z sanguis me⁹ vere ē por⁹. Caro mea. i. caro dī caro humana vnita vbo dei v̄e est cibo. s. totius hoīs valens aīe z corpū. Eccl. ij. Un⁹ est altissim⁹ creator omnū. ip̄e creauit sapiam in spūsancto z fm datū suū p̄bet illā diligētibus se. Creauit sapiam in spūscro. i. v̄ tute spūscro creaturā carnis de v̄ gine sumpsit. z sapie sue vnūit. et fm datū. i. liberalitatē p̄bet illam s; in abū diligētibus se. s. fidelibus vt p̄sit sicut datū est corpū z aīe. De b̄ p̄uicio corpis z spūs Elaiē

ij. Vitulus z vrsus pascent siml. Vitul⁹ significat corp⁹ qđ in sacri ficio dño est macrandum. Vrsus spū. q̄ sicut vrsus bestijs: sic terri bilis esse debet bestialibus motibus z moribus. Di simul pascent. s. ve/ ro cibo. i. carne xpī vt p̄sit aīe et corpū. De p̄mo Job. vj. Qui man ducat carnē meā z bibit meū san/ guinē habet vīta eternā. s. quo ad aīam q̄ post hāc miserā v̄tute hu ius sacri ad vīta p̄ducet eternam De scō sequit̄. Et ego resuscita/ bo eū in nouissimo die. qz domi/ nus eius dē sacri v̄tute reformabit corp⁹ de puluere: configuratū cor porū claritatis sue Amen.

De forma donatiōis q̄ corpus dat velatū rōne indignitatis ma/ loz z fidei bonoz **Sermo VII**

Uenite co/ medite panē meuz zc. vt a p̄ncipio **J**

Quō pōt hīc nob dare carnes suā ad māducādū. Job. vj. Thema p̄prium sermonis. Sacm̄ regis abscondere bonū ē. Tob. xij. Cir ca sacramētū dñici corpis notan/ da est forma donatiōis. Et circa hāc tria sunt cōsiderāda. Prīmū qđ dñs dat corpus suū velatum. Secundū qđ dat velatū sub spe/ cie panis. Tertū qđ dat velatum sub specie panis triticeī. Prīmū circa formā donatiōis corpis do minici notādū qđ dat velatū non nudū. fm illud Apo. ij. Vincen/ ti dabo māna abscondituz quasi

De sacramento corpo. christi

cibū celestē velatū. **S**z quia ex h
human^o sensus hesitat z miratur
cū aliud videt z aliud credi iube
tur. **H**ui^o velaminis q̄ duplex ra
tio sapie dei potest assignari. **P**ri
ma est indignitas malozū. **S**ecū
da fides bonoz. **T**ertia instructio
moz. **Q**uarta imbecillitas oīum.
De p̄mis duobz pōt hic dici. et de
alijs in sequēti. **P**rima rō qua
dñs dat corp^o suū velatū est indi
gnitas prauoz hoīm: q̄ erigit vt
velet. sicut eger ocul^o vt sibi sol et
q̄dlibet lumē regat. z in h benigni
us agit cū eis misericōdia saluatoris.
Si em̄ prauū nudū corp^o inspic
rent z hoc a fidelibz māducari: et
ip̄o aspectu scādalizarent. z tripli
citer male perirēt. **I**n corde p̄ hor
rozē. **I**n lingua p̄ detractionē. **I**n
anima p̄ spūalē mortē. **D**e primo
Joh. vj. vbi dñs dixit. **C**aro mea
vere est cib^o. et h̄ multi discipulo
rū ei^o abierūt retro: sūz q̄si abhor
rentes v̄ba. s. de hūana carne co
medēda. **A**mbro. **F**orte dicerēs q̄
modo v̄a est caro. quō ver^o ē san
guis. qz silitudinez vides carnis.
Attēde v̄bis. **D**iscipuli xp̄i audie
tes qz carnē suā daret māducare:
recede bāt. **S**ol^o autē **P**etr^o dixit.
Dñe ad quē ibim^o: v̄ba vite eter
ne habes. **N**e q̄ plures scādaliza
rent z ne quida esset horroz hūa
ne carnis s̄z maneret gl̄ia redēpro
ris. **J**oh̄ i silitudine accipis sacra
mentū: s̄z vere nature gl̄iam: p̄leq̄
risqz virtutē. **D**e sc̄do in eodem
vbi dñs dixit. **P**anis quē ego da
bo caro mea est. p̄ mūdi vita. **A**ti

gabāt q̄ iudei ad inuicē dicentes.
Quō pōt hic nobis dare carnē su
am ad māducādū. **L**itigatio hec
murmur z detractio ē d̄ nuda mā
ducatione corp̄is xp̄i. z iō debuit
velari. **P**s. **S**i is qui o derat me
sup me magna locut^o fuisset: ab
scondissem me forsitan ab eo. **D**e
tertio **N**ume. iij. **B**aron z filij ei^o
intrabūt: ipsiqz disponūt oga. id
est optent sacra. **A**lij nulla curiosi
tate videant q̄ sunt in sanctuario
p̄usqz inuoluant: alioquin mori
entur. j. **R**egū. vj. p̄cussit de^o mul
tos eo qz vidissent archā domini
quia sc̄z nō licebat eis eaz videre
detectā. **A**rcha significat corp^o xp̄i
q̄d malignis ē velandū ne spūalē
ter moriant si videāt nudū. quia
causa sue cecitat^o putarēt esse fan
tasticū. **E**c̄i. iij. **I**n pluribz opibz
dei ne fueris curiosus. **N**ō est em̄
necessariū tibi ea q̄ abscondita sūt
videre oculis tuis. **R** **S**ecū
da rō qua dñs dat corp^o suū vel
latū est fides bonoz. **E**t becratio
potest in tria distingui q̄ erigunt
hec velari. s. fidei esse. vez infideli
tatis p̄me remediū. z fidei meritū
quia dat velatū rōne bonoz fidei.
Primo fidei esse verū erigit vt
corp^o xp̄i velet. **D**eb. ij. **F**ides ē re
rum non apparentiū. **U**t em̄ dicit
Aug^o. **F**ides est credere q̄d nō vi
des. **N**ā de re quā videmus por
us sciam qz fidē habemus. j. **P**e.
j. **C**hr̄stus est in quē nō videntes
creditis. **S**ecūdo infidelitatis
prime remediū erigit vt corp^o xp̄i
veletur. quaten^o culpe infidelitac^o

respondeat modus cōgru? satis/
factionis. Unde sicut primoz pa-
rentum infidelitas incepit ex au-
ditu verbi diaboli suadētis cibū
habentē qdāmodo velatā mortez
z in eo sunt sensus eorū vane de-
lectati. Sic cōgruit vt fides saluā
dorū incipiat ex auditu verbi sal-
uatoris suadentis cibū habentes
verā vitā absconditū. z in quo no-
stri sensus sunt pie decepti. preter
auditum: vt scz fides sit ex auditu
nostro. nō ex visu vel ex alijs sensi-
bus. auditus autē p verbū christi
Doc pulcre figuratur est **Genef.**
xxvij. in benedictiōe iacob vbi sen-
sus **Isaac** decepti sunt: putantis
sentire **Esau** dū sentit similitudinē
eius quavelatus erat **Jacob**. Un-
de sciendū q in illa figura domi-
nici corpis quattuor erant psone
scz **Isaac**. **Rebecca**. **Jacob** z **Esau**
Isaac z **Rebecca** quasi masculus
z femina significāt duas naturas
in nobis. id ē corp⁹ z animā. **Ma-**
sculus q magis solet esse manife-
stus z exteriorib⁹ plus intendit si-
gnificat naturā exteriorē hominis.
id est corp⁹ nostrū cū sensibus su-
is. **Femina** autē que domi residēs
familiā regit: significat interiorē
hominē. id ē fidelē animā que sue
saluti z aliorū curā regit. **Jacob**
bon⁹ z formosus habitās i taber-
naculis quē diligit **Rebecca**. id ē
vera fidelis anima: significat verū
corpus xpī. **Esau** quē amat **Isaac**
id est corpus. eo q de cibo ei⁹ ves-
catur: significat substantiā panis
cū accidentib⁹ suis. scz calore, sa-

pore z ceteris. **I** Dum itaqz
Isaac quasi homo exterior. id est
sacerdos benedicere debet: **Esau**
recedit. id est substantia panis: scz
similitudo **Esau**. scilicet vestes euz
odore. pelles pilose. cibus euz sa-
pore. id est accidentia panis siue si-
militudo. scz color z sapor. odor
z durities manent circa **Jacob**. i.
circa corpus xpī. Unde in his oī-
bus sensus **Isaac**. id est. corporis
nostri fallunt. **I**bi enī fallit vi-
sus **Isaac** caliginosus. id est debi-
litas visus corporis nostri. quia
putat pre oculis habere **Esau**. id
est panē. z habet tñ vestes eius. i.
speciē panis. z sub illa iacet iacob
velatus. id est corpus xpī. **I**bi
fallitur olefact⁹ **Isaac**. id est. odo-
ratus corporis nostri quia putat
sentire odorē **Esau**. id est panis q
vere nō est ibi: sed sentit odorē ves-
timentoz ei⁹. i. formarū panis q
bus vestit⁹ est **Jacob** velat⁹. id est
corp⁹ xpī. **I**bi fallit tactus **Isaac**
id est tact⁹ corporis nostri. qz putat
tangere **Esau**. i. panē. z tigit pellicu-
las similes **Esau**. id est similitu-
dinem siue spēm panis quibz ves-
tatus est iacob. i. corp⁹ xpī. **Sapi-**
ens erat iacob **Isaac** scz i iudicio co-
gnoscēdi **Esau** fallebat. **Sic** ho-
mo noster exterior i iudicio panis
altari: sensib⁹ fallit pterqz auditu.
Unde ait. **Vox** quidem: vox **Ja-**
cob est. sed manus: manus sunt
Esau **Manus** quas tango sunt
Esau. nihil falsius. **Sed** vox
quam audio dicentem. **Ego** sum
Esau: **Jacob** est. nihil verius.

De sacramēto corpo. christi

Similiter sacramētū qđ tāgo sb/
stācia panis est: nihil falsū. **S**ilr
vor xpi dicet. **N**oc est corp^o meū.
nihil verū. **P**rius igit infidelita/
tis remediū exigit qđ corp^o de^o ve/
latū. vt qđ sensus pmi parētis i ci/
bo pdictōis vane delectabānt. sen/
sus nrī corpis in cibo bñdictōis
ad instar isaac decipiant. ita tñ qđ
rebecca. i. aia fidelis in fide sua nō
fallit. **C**redidit em̄ h̄e in bñdictio/
ne sacra esse **J**acob. i. corp^o xpi ve/
latū similitudine esau. i. specie panis
sed omnino illi nō esse esau. i. suba/
panis. **T**ertio fidei meri/
tū exigit vt corp^o xpi velet. quia vt
dicat **G**rego. **F**ides nō habet me/
ritū cui humana rō p̄bet exp̄mēs/
tū. sp̄. sufficiēs. **V**elatum ḡ voluit
dñs dare corp^o suū. qđ in b̄ crede/
re h̄bis suis p̄ qđ sensib^o nostris
magñū habet meritū. **J**ob. vltio.
Beatī qđ nō viderūt z crediderūt.
Qui^o fidei meritū siue fruct^o me/
riti triplex est. **S**p̄ialiū bonorū
plena copia. **T**paliū sufficientia.
Eternalū sup̄fluētia. **D**ec orat
Rebecca. i. fidelis aia. **I**n me sit
ista maledictō fili mi. id est hec tri/
plex bñdictio. **D**et tibi de^o s̄ roze
celi q̄stū ad p̄mū. z de pinguedie
terre q̄stū ad sc̄m. abundantia fru/
mētī vini z olei q̄stū ad tertium.
De p̄mo **J**ob. vii. **Q**ui credit i/
me. flumina de vētre ei^o fluēt a que
viue. **N**oc aut̄ dixit de sp̄ū quē ac/
cepturi erāt credentes in eū. **D**see.
xiiij. **E**ro q̄stī ros: z israel germina/
bit sicut lilium. **D**escō ad **N**eb.
xj. **S**ancti p̄ fidē adepti sūt repro

missiones. s. tpaliū. **E**sa. j. **S**i vo/
lueritis z audieritis me: bona ter/
re comedetis. **M**ath. vj. **P**rimū
querite regnū dei: recte credēdo. z
iusticia: iuste viuēdo. z hec omnia
adijacent vob. **D**e tertio. j. **P**et.
j. **C**redētes i xpm quē nō videret̄ ex/
ultabitis leticia ienarrabili z glo/
rificata reportantes finē fidei v̄se
salutē aiaz vestrarū. **P**rouerb. j.
Qui audierit me absqz terroze re/
quiescet z abundantia p̄fruet: ter/
roze maloꝝ sublato. **A**men.

**De eo qđ dat velatū rōne instru/
ctōis z ratione imbecillitatis.**

Sermo VIII

Venite co/
medite zc. **Q**uō p̄ zc
Sacramētū regis zc.
Tertia rō qua dat dñs cor/
pus suū velatū: ē instructio moꝝ
Job. xviiij. **T**rahit sapia s̄ ocul/
tis. **T**ria v̄o in b̄ sacro occultat̄.
in q̄bo mozes instruunt. s. p̄sonā
saluatoris. pulcritudo magne da/
ritatis. z mix op^o oipotēt. **D**e p̄/
mo **E**sa. xlvi. **V**ere tu es de^o absco/
ditus de^o israel saluator. **D**e sc̄o
Esa. viij. **E**xpectabo dñm qui ab/
scō dit facie suam. **D**e tertio **E**ccl.
xliij. **M**ulta absco dita sūt maioꝝ
ra his. pauca em̄ vidim^o operum
ei^o. **I**n his discim^o quādo q̄ tria
virtuose absco di posse in nob. scz
nostrā p̄sonā. pulcritudine corpa/
lem. z bonorū operū intentionez.
Primū a p̄secutoꝝ furoze. **S**ecū/
dū a stultoꝝ inspectioze. **T**ertium

ab humano favore. **P**rimo dicitur in hoc sacramento iustus abscondere personam suam propter tria. videlicet. propter persecutoris iram quiescat. ut preceptum a domino proficiat. ut gloriosioris gloria acquirat. **D**e primo **Esai. xxvj.** Uade propter meus. abscondere modicum donec perascat indignatio mea. scilicet. in persecutore. quod multi iustorum legunt fecisse. **D**e secundo. **ij. ad Corinth. xj.** Damasci propositus custodiebat civitatem damascenorum ut me comprehenderet et per fenestram in sporta dimissus sum per murum. et sic effugi manus eius. **S**icut et Tobias cum eum iuberet rex occidi: fugiens nudus latuit. **vi. s. opa** mie que incepit adimpleret. **D**e tertio. **j. Regum. xxvj.** Cum fugeretur dauid a facie saul absconditus est in colle achille. id est. in domino. **A**chille enim interpretatur suscipiens eum. **U**n. dominus susceptor meus. **A**bsconditus autem est in domino: ut per indicata opera: gloriosa sibi restaret regni corona. **J**ob. viij. **T**ulerunt lapides iudei ut iacerent in iesum. iesus autem abscondit se et exiit de templo. **D**e secundo dicitur iustus pulchritudine corporali abscondere ab hominum inspectione. quod exterior pulchritudo et ornatus multis fuit occasio casus. **D**ecor igitur corporalis abscondi debet tribus modis. per habitum vilitatem. per ieiuniorum austeritatem. per boni operis assiduitatem. **D**e primo **J**ob. xvj. **s**acrum pro sui super cutem meam et operui cetera carne mea. **S**en. xxvij **R**ebecca pro spectro ysaac: tollens palium operui se. **j. ad Corinth. xj.** **M**ulier debet habere velamen super caput

propter angelos. id est. bonos homines. **D**e secundo ad **Gal. vj.** **M**ibi mundus crucifixus est. et ego mundo. quasi di. vilis est mihi mundus propter penam sue sollicitudinis. et ego vilis mundanis propter macerationes mei corporis **B**ug. **C**arnem vestras domate ieiunio et abstinentia escæ et potus quantum valitudo prestauerit. **D**e tertio pro. **T**habescere fecisti sic araneam aiaz meam. **S**ic enim aranea ex suis visceribus trahens opus nature: thabescat exinde. sic iustus frequenter opera laboriosa ex veracitate macerat et pallescit in corpore **Ecc. xxxij.** **J**ugum et iora curvant collum dux et suum inclinant operationes assidue. **Can. j.** **N**olite me considerare quia fusca sum. quia decoloravit me sol. **S**ol effectus ardoris. id est. operum amoris formam sui spiritus accepit in qua claritate diuinitatis abscondit. **vi. Esai. liij.** **N**on est ei spes neque decore. et quasi abscondit vultus eius et despectus. **P** **T**ertio dicitur iustus in hoc sacramento virtutum et bonorum operum intentionem abscondere ab humano favore **M**atth. xij. **S**imile est regnum. id est. uersario iustorum dicitur glosa. thesauro abscondito in agro cordis. **B**reg. **S**ic opus fiat in publico quatenus intentione maneat in occulto. ut de bono opere per rimis prebeamus exemplum. et tamen per intentionem que deo soli placere querimus: semper optemus secretum. **T**riplex vero bonum semper debemus abscondere a favore hominum. scilicet. elemosinam. orationem. et ieiunium. **D**e primo **M**atth. vj. **L**um facis

De sacramēto corpo. christi

elemosinam noli tuba canere ante te. tuba. s. tumoris. ia crantie. et appentie. sicut ypocrite faciūt: vt honorificent ab hoibus. **Amē** dico vobis receperūt mercedē suā. **Te** autē faciente elemosinā nesciat sinistra tua. i. prava intētio q̄d faciat dextera. i. pura dilectio. vt sit elemosina tua in abscondito pietatis intentionis et pater tuus q̄ videt in abscondito. reddet tibi. **De secūdo** **Matth. vj.** Et cū oraueris intra in cubiculū tuū. i. secretū mentis. et clauso ostio cum auditu cordis ora patrē tuū in abscondito attentionis. et reddet tibi. **De tertio.** Et cum ieiunas vnge caput tuū. i. refice xpm opibus misericordie q̄d tibi subtrahis: mēbris eius paupibus offerēdo. et faciē tuam laua p̄ etā cordis et sensuum lachrymis penitētie purgando: ne videaris hoibus ieiunas sed patri tuo qui est in abscondito et reddet tibi. **Q** datur velatū rōne imbecillitatis zc. **Q**uarta ratio qua doluminus corpus suū dat velatum: est imbecillitas oīm q̄ hoc exigebat. Nam claritatē huius gloriosi corporis nullus posset ferre. mortalibus hoīs oculus nisi velatam. **Q** d p̄batur tribus modis. **A** figura legali. **B** ab accidēte naturali. **E**t ratione naturali. **P**rimo p̄bat h̄ a figura legali. **E**xo. xxxij. **V**identes filij isrl' ex portio sermōnis dei cornutā faciē moysi timuerūt p̄ accedere. vñ posuit velamen sup faciē suam. qñ loquebat ad eos. **F**acies cū moysi tam ma-

gnam p̄cepit radiositate ex frequēti et familiari appropinq̄ione ad diuinū lumen q̄ videbat humanis oculis q̄si cornuta. vñ nō potuerūt claritatē vultus eius sustinere nisi velatā. **S**ic nimirū imo multo magis corpus in resurrectione eius glorificatū et spūiale et deiforme factū: nullus pōt inspicere mortalibus hoīs oculis nisi alia specie velatū. **S**ecūdo p̄batur hoc ex eo q̄ accidit matri dei marie. q̄ nō potuit sustinere claritatē et gloriā p̄ntie filij dei. nisi esset obumbrata. **A**rne autē virginis velata maiestas ope spūssci: facta est possibilis ferri a virgine. et etiā a nobis videri. vñ verbū caro factū est. et vidimus gl̄iam eius zc. **S**ed carne illa post passionē per resurrectionē glorificata. et ad similitudinem dei glorificata. s̄m illud **Joh. xvij.** Clarifica me p̄a claritate quā habui anteq̄ mūd' fieret. facta est impossibilis ab oculis mortalium in p̄pria forma nuda videri nisi esset velata aliq̄ specie visibili. **E**ccl. xj. **M**irabilia opa altissimi solius. et gl̄iosa et absconsa et inuisa. **E**xo. xxxij. **N**on videbit me hō et viuet in p̄pria specie. i. ad **Corinth. xij.** **V**idemus nūc p̄ speculū. s. rōnis. et in enigmate. i. figura panis. **R** **T**ertio p̄batur idem rōne naturali que est nimia dissimilitudo vultu nostri ad claritatem luminis corporis xpi. **O**culus enim noster angustus eger et corruptibilis est. **I**lius vero claritas incorruptibilis et quodā mō

immensa. quia ut dictū est: deiformis hec est rō visibilitatis omnis luminis: similitudo aliqua vidētis ad lumē. z q̄nto maior similitudo ad lumē maximū: tanto sapidior est z dulcior visio. Nunc ē q̄ sanus ocul⁹ aliquaten⁹ videre potest nudū corp⁹ solis z nō corp⁹ xp̄i. qz cū illo habet aliquam similitudinē lumis z corruptibilitatis quā nō habet cū corp⁹ xp̄i. Nisi enī ocul⁹ ex aliqua pre luminis celesti silis esset: nequaquā illud videre posset. sicut nec aur⁹ nec digitus nec etiā ocul⁹ cecus p̄pter nimitā dissimilitudinē. Quia igitur ob nostrā imbecillitatē z corporis xp̄i nimitā claritatē: nequē illud i hac vita videre nudū: teneam⁹ q̄ tancer ex sua bonitate inuolutus: donec reformabit corp⁹ humilitatis nostre cōfigurātū corp⁹ claritatis sue. z sic p̄ illā claritatē magnificā z vsqz ad incorruptiōz roboratā possim⁹ videre dulcē ad oculū dñici corp⁹ claritatē. Luc. xj. Si ocul⁹ tu⁹ simplex fuerit. id est intērio cordis pura totū corp⁹ lucidū erit ad videndū. s. claritatē xp̄i. j. Job. iij. Scimus cū apparuerit quia silēs ei erim⁹. quoniam videbim⁹ eū sicuti est. Bern. Dignus quidē videt p̄ superiores oculos fenestras veritatē intrare debere ad aīam. Sed hoc nobis o anima seruat in posterū cū videbimus facie ad facie. z hec visio erit nobis in vita eterna Amen.

De forma donationis qua da

tur sub specie panis.

Sermo IX

Venite col

medite zc. Itē alia vtiā supra. Thema p̄ priūm Libavit illū pane vite. id ē corp⁹ xp̄i z itellect⁹. Eccl. xv. v. aliud de pane. **S** Circa formā donationis dñici corp⁹ considerandū est qd dñs dat illud velatū sub specie panis s̄m illō. **A**ccipit iesus panē z bñdixit z ait. Hoc est corp⁹ meū. Ad tactū z ad vba creatoris int⁹ erat corp⁹ saluatoris. z forte māsit spēs panis. Dñs dat corp⁹ suū sub spē panis triplici rōne. Primo p̄ collatā sibi p̄ ceteris cibus abilitatē. Secōdo p̄ faciendā significatiōis sue cognitōz. Tertio p̄ rez ibi significatāz similitudinē. **U**t aliter. ut p̄ma rō z mag⁹ ps tertie obmītat. **E**t dicat sic. Dñs dat corp⁹ suū s̄b spē p̄is p̄ tria. **P**riō p̄ faciendā significatiōis sue cognitōz. p̄ n̄re p̄p̄tatiōis instructōz. p̄ sui effect⁹ similitudinē. **P**rimū ponit h̄ scōdo loco. **S**cōdo infra s̄mōe. xv. circa finē. **T**ertū in h̄ s̄mōe circa finē. **P**riō dat corp⁹ suū sub spē panis p̄ collatā sibi p̄ ceteris cibus abilitatē. **S**ub nulla ei alia spē cibus abilitatē respectu ministratiū q̄ accipiētium possit apt⁹ exhiberi. **E**t h̄ triplici consideratōe. s. q̄ntū ad iuētōz z q̄ntū ad amīstratōz z q̄ntū ad p̄uaratōz. **P**riō q̄ntū ad iuētōz abiliōz est spēs panis. qz omī loco omī tempore facili⁹ inuenit q̄ alius cibo.

De sacramēto corpo. christi

Item q̄ntū ad amministrationes
abilior est: q̄ mūdius ⁊ honesti⁹
tractari potest in altari meli⁹ diui
di: pueniētius a sanis ⁊ infirmis
sumi q̄ alius cib⁹. Itē q̄ntū ad cō
seruationē abiliior est: q̄ si debz le
uari. si portari. si custo diri: cōmo
dius fit sub specie panis q̄ alteri
us cibi. **P̄s.** Jurauit dñs ⁊ non
penitebit eū: tu es sacerdos i eter/
nū fm ordinē melchisedech. **Qui**
scz nec oues nec capras obtulit sz
panē ⁊ vinū. **¶** Secūdo dat
dñs corp⁹ suū sub specie panis p
pter faciendā significatiōis sue co
gnitiōem ⁊ fidem. **Sacramētuz**
em̄ noue legis ē ideo sacre ⁊ secre
te rei signuz q̄ suggerit nobis rei
quā significat cognitiōē ⁊ fides.
Aug⁹. Signū est res p̄ter species
quā iugiter sensibz: aliqd aliud ex
se facies in agnitiōē venire. **Si**
gnoz autē tria sunt genera. natu
rale. sacramētale. ⁊ artificiale. **Si**
gnū naturale fm naturā signifi
cat: vt fum⁹ significat ignem. **Ru**
bor celi vespertin⁹ significat futu
rā serenitatē. **Matt. vi. xvj.** Facto
vespere: dicitis serenū erit. rubicū
dum est em̄ celū. **Signū** artificia
le fm impositionē hois significat
Et hoc est duplex. **Aliud** em̄ non
cōtinet qd significat: vt arc⁹ trium
phalis ⁊ circulus vini. **Aliud** cōti
net qd significat. vt puluinar sig
nificat plumas ⁊ p̄tinet eas. pas
stillū significat carnes: ⁊ continet
eas. **Signa** sacramētalīa fm ipo
sitiōē dei significāt. **Et** sunt simi
liter duplicia. **Alia** em̄ nō p̄tinent

quod significāt: vt sacramēta lega
lia. sicut serpēs ene⁹ erect⁹ in here/
mo significabat quidē saluatores
sed nō p̄tinebat eū. sicut circulus
aū domuz suspēsus significat vs/
nū qd tñ nō est in illo p̄tenti. **Nu**
meri. xvj. **Fecit** moyses serpētē ene
um ⁊ posuit eū in signo. quē p̄cul
si aspiciētes sanabant. **Sapie. xvj**
Signū habētes salutis nō p̄ hoc
qd videbāt sanabant: sz p̄ te oim
saluatozē. **Silr** agn⁹ paschalis ⁊
circūcisio significabāt rē sacrā sed
nō cōtinebāt qz fm se nō iustifica
bāt. ad **Roma. iij.** **Ex** opibz legis
nō iustificabit̄ om̄is caro corā il/
lo. **Itē** alia sunt signa sacramēta/
lin. que etiā fm impositionē dei si
gnificāt. sed p̄tinet que significāt:
vt sacramēta euāgelica. sic bap̄tis
mus ⁊ eucharistia. **Dugo.** **Sa**
cramētū euāgelicū est materiale
elemētū foris sensibilibz p̄positū.
ex similitudine rēp̄sentās. ⁊ ex in/
stitutiōe significās. ⁊ ex sanctifica/
tiōe cōtines aliquā grām spūas
lem. **Bap̄tis̄m⁹** significat aīe puri
ficationē ⁊ p̄tinet eā: qz efficit qd si
gurat. s. p̄ctōz remissionē. **Accu. ij**
Bap̄tizet̄ vnusq̄sqz vestz in noīe
iesu xp̄i i remissionē p̄ctōzū. **Silr**
sac̄m altar⁹ significat corp⁹ dñi ⁊
ve p̄tinet illud. qz post p̄secratiōz
panis sub specie ei⁹. i. sub signo il
lo. s. panis. qd de⁹ posuit ad signi
ficā dū corp⁹ dñi: tot⁹ est xp̄s. sicut
sub signo positio hois. s. i pastil
lo sūt occulte carnes. **Matt. xxvj**
Accipit iesus panē ⁊ bñdixit ait
Hoc est corp⁹ meū. signatum scz

specie panis **Joh. vi.** Filius hois dabit vobis cibū q̄ p̄manet in vitam eternā. igit̄ si cū video signūz positūū hois vt pastillū. z credo ibi sub tenui pane eē carnes. multo magis cū video signū positūū dei. vt sac̄m altar̄. credere debeo ibi sub specie panis esse absconditū verū corpus saluatoris. **Ps.** Quā magna multitudo dulcedinis tue zc. **U** Tertio dat corpus suū sub spē panis p̄pter rerū ibi significatarū similitudinē. Tres em̄ res ibi signant̄. quarū spēs illa panis est ibi sac̄m. i. sacrum signū. ex̄p̄sam habēs in se illarum similitudinē. **Prima** res ibi significata est naturale corpus dñi. qd̄ ibi p̄tinet̄. **Secda** res est corp⁹ ei⁹ mysticū. i. ecclesia. qd̄ ibi signatur z nō p̄tinet̄. **Tertia** res est effectus facti in aīa fideli. **Primo** spēs panis prime rei ibi signate. i. veri corp⁹ xp̄i habet similitudinē nō ratione subiecti qd̄ habuit ante p̄secrationē. i. panis q̄ p̄us fuit. Sic em̄ ex plurib⁹ z puris granis panis p̄ficiat̄. sic corp⁹ xp̄i ex plurib⁹ mēbris puris z immaculat⁹ p̄sistit **Can. viij.** Uēter tuus sic aceruus triticia vallat⁹ lilij. **Ero. xxv.** Archam de lignis serbim̄ cōpingite **Glosa.** Archa significat corpus xp̄i. hoc fit de ligno serbim̄ iputri bilib⁹. qz corpus xp̄i p̄stat ex mēbris purissimis. z ab omni vicio mūdīs. **Secdo** spēs panis scde rei ibi signate tenet similitudinē mystici corp⁹ xp̄i. i. eccleie q̄ est vnica fidelū **Sicut** em̄ ex multis gnis

puris p̄ficiat̄ vn⁹ panis. sic ex multis fidelū p̄sonis a culpa mortali mūdīs z vinculo caritatis vnitas ecclesiastica vnitas p̄sistit. **j. ad Corinth. x.** Unus panis z vnum corp⁹ multi sum⁹. **Dic** sciendū qz in pane triplex vnio attēdit̄ p̄ quā triplex fraternitas siue causa z vinculū amoris qd̄ inter fideles esse debet figuratur. **Primo** grana nobilia z sibi similia colliguntur.

Secundo farina conspergitur per aquam z pasta cōficiat̄. **Tertio** vt solid⁹ fiat panis pasta igne decoquit̄. **Primū.** i. grana collecta significat vnionē z amorē naturale. qz oēs de vno z p̄mo patre sumus nati. **Secdm.** i. pasta. q̄ est farina aqua p̄fusa sacramentalē qz vno sacro baptismate sum⁹ regenerati. **Tertiū.** i. ignis p̄ quē fit panis solidat⁹ spūalē. qz vno spū sc̄to ad vnā xp̄ianā religionē congregari. **De p̄mo Gen. xlij.** Descenderūt frēs ioseph vt emerent frumēta in egypto. q̄si di. hūiliauerūt se fideles vt amorē naturale oīz hominū acq̄rerēt. **Ecc̄i. xij.** Omne aīal diligit sibi sile. z oīs hō p̄t̄mū sibi. **De secdo. j. ad Corinth. v.** Sitis noua p̄sp̄io sicut estis azi mi. i. vnū qd̄ p̄ dilectionē sac̄tales prima. **Joh. iij.** Hoc mandatuz habem⁹ a deo. vt q̄ diligit deū: diligit z frat̄e suū. **De tertio Ero. xij.** Loxerūt farinā p̄persam z fecerūt panes. i. p̄fecerūt vsqz ad dilectionem spūalem. **Joh. xv.** Hoc est p̄ceptū meum vt diligatis inuicem sicut dilexi vos. **Aug⁹. Plō**

De sacramēto corpo. christi

autem carnalis: sed spiritualis debet esse inter vos dilectio. **Tertio** species panis sicut quod erat panis habet in se similitudinem terre rei ibi signate. id est effectus sacramenti in anima fidelis. Sicut enim panis tria facit. scilicet confortat. satiat. vitam preseruat. sic panis sacramentalis animam fidelis confortat ad peccatum dimittendum. Satiat ad fastidium mundi faciendum. Et vitam ad deum semper laudandum preseruat. De primo psalmo. Panis corbois confirmet. ad omne vicium. scilicet devincendum. vii. Diligam te domine fortitudo mea. quod si peccasti me virtute ad bellum. ad supplantandum insurgentes in me subrus me. De secundo psalmo. Pane celi saturavit eos ad mundum. scilicet fastidium faciendum. **Proverb. xxvij.** Anima saturata calcavit fanum. De tertio **Eccl. xxxij.** Panis egenum vitam pauperis est. ad deum semper laudandum. **Ps.** Laudate anima mea dominum et cetera. **Paralip.** in fine. Laudabo te domine semper omnibus diebus vite mee. quoniam te laudat omnis virtus celorum. Laudemus itaque quod et nos deum cum bonis in presentia vestra: ut post ipsius cursum: ipsi semper laudare mereamur in eterna beatitudine Amen.

¶ Sequitur de forma donationis qua datur sub specie panis tritici.

Sermo. X.

Uenite comedite. vitam supra. **X** Thema. primum. **Louentur et vivunt tritico** **Dee. xij.** **Uel**

aliud de frumento vel tritico. Circa formam donationis corporis domini considerandum est quod dominus datur illud sub specie panis tritici et non aliter. **Et hoc propter tria.** Primo propter huiusmodi generis panis naturalis nobilitatem. Secundo propter fidelium discretam in eo significationem. Tertio propter corporis sui expressam in eo similitudinem. Primo datur dominus corpus suum sub specie panis tritici. propter huiusmodi generis panis naturalis nobilitatem. quod probatur a tribus. quod hoc granum est purissimum quod ad panem communissimum. et quia quo ad panem maxime nutritivum.

Primo granum tritici est purissimum. quod hec species sola inter alias attingit complementum. id est summam puritatem. Nam ut dicunt alchimistici aurifices. in speciebus quibusdam licet multe species esse videntur tamen una est que attingit complementum et alie sunt differetes ab ea quadam egritudine sicut per de auro Et ideo omne metallum purgatione materie in aurum dicunt transmutari. Sic etiam videmus de granis. quod bonitate terre purgat siligo. et in tritico nobilitat. Et ideo simpliciter et absolute panis triticeus est panis propter excellentem puritatis sue nobilitatem

Secundo granum tritici est ad panem communissimum. quod comeditur sanis et infirmis. imo omni animalis panem comedere. ut patet in aubus. in colubis. et bestijs. in canibus. quibus placet magis panis triticeus quam alius. et libentius eo vescuntur. Et ideo panis tritici

etus vere est panis ppter cōmunis
 cōueniētie nobilitatē. **Tertio** g
 num tritici est quo ad panē mari
 me nutritiuū. quia puritate natu
 rali z cōpetibilitate cōmuni z vs
 scositate sui: maxime mēbris ad
 heret nutritiētū exinde sumptuz
 z quo ad b maxime ista nutrit et
 cōfortat. z sic panis tritice⁹ ve est
 panis. z granū eius p̄cipue ē no
 bilitatis. Et hac rōne cōgruuz est
 vt nobilissimū corp⁹ panis filioz
 dei det filijs sub sp̄ nobilissimi
 panis. s. tritici. **¶** **Secūdo** dat
 dñs corp⁹ suū sub specie panis tri
 tici ppter fidelitū discretū in eo s̄
 gnificatiōem. Sicut em̄ triticum
 f̄m triplicē statū habet p̄siderari.
 sic fidelitū vniuersitas i tres stat⁹
 solet distingui. **Triticū** em̄ p̄side
 rat v̄l f̄m q̄ stat in agro v̄l f̄m q̄
 grana sepant a paleis. v̄l f̄m q̄ ḡ
 na iā purgata locant in ḡnarijs.
S̄c̄l̄r inter fideles tres differentie
 sūt. s. incipiētū. p̄ficiētū z p̄fectoz
Primi signāt p̄ triticū stās i agro
Secūdi p̄ grana purgata q̄ pur
 ganā a paleis. **Tertij** p̄ grana pur
 gara q̄ locant in granarijs. **Prī**
mi desiderāt oportūnā rigationē
 id est p̄dicatiōē p̄dicatoz. **Secūdi**
 frequentē purgationē peccatoz
Tertij eternā requiē beatoz **De p̄**
mo Job. xxxvij. Frumentū deside
 rat nubes: z nubes spargūt lumē
 suū que illustrāt cūcta per circū
 tum. **Grego.** Electi sunt frumen
 tum dei celestibz horreis recōden
 di. Frumentuz nubes desiderat.
 quia electus quisqz p̄sentiaz san

ctorum p̄dicatozū exoptat. **Nu**
 bes lumen spargūt. quia p̄dica
 tores sancti exēpla vite z bñ agen
 do z loquēdo dilatāt. **Nubes** aus
 tem cūcta per circūctū illustrāt. qz
 p̄dicatores luce sanctitatis mūdi
 fines illumināt. **De secūdo** **Ju**
 dicū. vj. Cū gedēo excureret z pur
 garet frumēta in torculari vt fu
 geret **Madian**: apparuit ei ange
 lus dñi. **Sedeon** electū quemlibz
 significat qui sub vmbra sc̄e cru
 cis rectitudine iudicij confessiōis
 quasi virga cor suū a viciozū pa
 leis sequestrat. huic angelus ap
 parer. quia p̄ tā pio opere celestis
 cōsolatio eū et diuina p̄tra demo
 num temptatiōes p̄fortat. **Ecc̄i. ij**
Qui timent deū p̄parabāt corda
 sua. z in cōspectu illius sanctifica
 bant animas suas. **De tertio** **Job**
v. Inreparationē dñi ne reprobos
 z ingredieris in abūdantia sepul
 crum. i. locū in regno celoꝝ tibi p̄
 paratū. sicut infert acerū⁹ tritici in
 tpe suo. i. cetera multitudo b̄toꝝ
Lu. ij. Venit fortior me post me.
 cui⁹ v̄tilabz i manu sua z p̄mū
 dabit arēā suā z zgregabit triticū
 in horreū suū. paleas autē combu
 ret igni inextinguibili **¶** **Ter**
tio dat domin⁹ corp⁹ suū sub spe
 cie panis tritici propter cozpozū
 sui exp̄ssam similitudinē. **Triticū**
 em̄ potest alijs tribz modis p̄side
 rari. s. vt iacens i acervo. vt cadēs
 in agro. vt in panis completēto
Penes primū moduz significat
 corp⁹ xpi vt i v̄gie p̄ceptū. **Penes**
 secūdu vt p̄ nob i mūdo passū.

De sacramēto corpo. christi

Penes tertiu vt in celo glificatur.
In pmo m^r xpi maria multu ho-
norat. In scdo pctoz liberat. In
tertio de beatis delectat. De primo
Ean. vij. Ueter tu^o sic aceru^o tritici
vallat^o lilij. Ueter e corp^o beas-
te hginis. Lu. xj. Beat^o veter q te
portauit. Aceru^o tritici munda me-
bra xpi ac pseruata i vtero hgina-
li Lilia decor oimode castitas q
ornant mebra z sensus bte hgis.
De scdo Job. xij. Nisi granu fru-
mēt cadēs in terrā mortuū fuerit
ipm solū manet. si autē mortuū fu-
erit multū fructū affert. Christ^o ei
p mortē suā huanū gen^o de morte
etna liberauit. ad Ro. v. Lōmen-
dat suā charitatē in nob de^o. qm
cū adhuc pctōres essem^o xps pro
nob mortu^o ē. Et h q dñs se dic
granū frumētū habz ecclia q sub
illa panis sp̄s. s. tritici psecrat cor-
pus dñi De tertio Zach. ix. Quid
bonū ei^o est. z qd pulcrū eius. ni-
si frumētū electoz. q. d. panis pul-
cerim^o z dulcissim^o z nobilissim^o
corpis xpi in glia btōz. Vnc sci-
endū q beati habebāt in h triplex
bonū. Oim deliciaz pparationez.
Oim desiderioz ipletionē. Oim
bonoz securā z eternā fruitiōnez.
De pmo Gen. xlix. Uter pinguis
panis ei^o z pbebit delicias regibz
ps. Parasti i dulcedine tua pau-
de^o. Sap. xvj. Paratū panē de ce-
lo pstitisti eis sine labore omne de-
lectamētū in se habentē z omis sa-
poris suauitatē. j. ad Cho. ij. Ocu-
lus nō vidit. nec aur^o audiuit. nec
in cor hois ascēdit q pparauit deus

diligētibz se. De scdo ps. Lauda-
bierim dñm. qui posuit fines tu-
os pacē zc. Itē. Bndic aima mea
dñm. q replet i bonis desiderium
tuū. Viere. xxxj. Inebriabo aiam
sacerdotū pinguediez popul^o me-
us bonis meis adimplebit. Sap-
piētie. xvj. Subam tuā z dulcedi-
nē tuā quā in filios habes oñdes-
bas: z deseruiēs vnus cuiusqz vo-
lūtati ad qd qsqz volebat queres
bat. De tertio Luc. xiiij. Beat^o q
māducabit panē in regno dei. s. p
oim bonoz securā sine fine fructi-
onē. Esa. lxij. Iurauit dñs i dexte-
ra sua: si dederō triticiū vltra cibū
inimicis tuis. z si biberint filij ali-
eni vinū tuū in q laborasti. Quia
q pgregat illud comedēt. z qui cō-
portat illd bibēt i attrijs scis mes-
is. Sz hic comedūt z bibūt mali
cū bonis. ibi erūt mali sub eterno
interdicto. z boni in secreto et eter-
no xpi puiuo. Ps. Adimplebis
me leticia cū vultu tuo: delectatio-
nes in dextera tua vsqz i finē Amē

Sequit de tribz mirabilibus i
psecratōe corpis xpi Ser. XI

Uenite co-
medite zc. Thema p
puiū. Mirabilia opa
tua dñe: z aia mea cognosce nū-
mis. Ps. Al aliud sile de mira-
bilibz opibz dei v^o signis. A
Circa factm dñici corpis notā
da sunt diuine opatōis mirabilia
tāqz signa mirabilia diuine vtus
tis. Nec aut signa mirabilia cōst-

derada sunt in tribus. **P**rimo in do-
minici corporis consecratione. **S**ecundo in
eiusdem possessione. **T**ertio in precepti-
one. **P**rimo enim corpus domini consecra-
mus. **S**ecundo possidemus. **T**ertio percipi-
mus. **P**rimo in consecratione dominici
corporis consideranda sunt et credenda tria
mirabilia signa diuine operationis.
Primum est quod ibi sub specie panis
est verus corpus christi. **S**ecundum quod tota
substantia panis mutat in corpus domini
Tertium est quod tota substantia panis sic
mutat in corpus christi quod manent panis
accidentia. scilicet color. sapor. et odor.
Primum est mirabile. **S**ecundum mi-
rabilius. **T**ertium mirabilissimum. **D**e
primis duobus potest hic dici. et de ter-
tio in sequenti. **P**rimum mirabile si-
gnum in consecratione sacri altaris est quod
ibi sub specie panis est verus corpus christi
quod de uirgine sumpsit per supernatur-
alem spiritus sancti operationem. **E**t hoc probatur
tribus modis. **P**rimo testimonio
fidedignorum. **S**ecundo ratione signorum
positiuorum. **T**ertio demonstratione
miraculorum. **P**rimo probatur primus
mirabile testimonio fidedignorum
scilicet quod lex dicit **Deut. xix.** **I**n ore du-
orum vel trium testium stabit oculus et verbum.
Audiant igitur testes veraces: id est
nei et sufficere. **A**ug. **A**ccedit et
verbum ad elementum et fit sacramentum.
hoc est dei verbum a christo institutum per
fert super panem. et mox fit factum se-
cretum. scilicet corpus saluatoris sub specie
panis. **I**tem **A**ug. **H**oc est quod om-
nibus modis probare intendimus circa
sacramentum ecclesie illud in duobus consistere
videlicet in visibili elemento et specie.
et inuisibili carne christi et sanguine. si-

cut persona christi consistat ex deo et homine.
Amb. **P**anem istum quem sumimus in
mysterio utriusque illius intelligimus quod
manu spiritus sancti formatus est in utero
virginis. et igne passionis in ara cru-
cis decoctus. **P**anis enim angelorum
factus est cibus hominum. **G**rego. **M**a-
gnum atque pauidum est mysterium. quod
aliud videtur et aliud intelligitur. **S**i-
gura panis et vini videtur. et faciente
domino corpus et sanguis creditur. **E**use-
bius. **V**ere unica et perfecta ecclesie
hostia fide estimanda: non specie neque
exteriori censenda visu. **U**nus celestis
auctor idem confirmat dicens. **A**ccipi-
te et comedite: hoc est corpus meum. **R**e-
cedat igitur omne infidelitatis ambi-
guum. quia quod dicitur auctor est muneris
ipse est etiam testis veritatis. **B**

Secundo probatur idem ratione signorum
positiuorum. **R**atio autem eorum est remota esse
ut signatum est. **E**st autem tale signum
duplex. scilicet hominis et dei. **N**ois artifi-
cialis. dei sacramentalis. **S**ignum posi-
tiuum hominis scilicet impositionis hominis si-
gnificat. **E**t est duplex. **N**am aliud
non continet quod significat: ut circulus
vini. **A**liud continet quod significat ut
pastillum quod significat carnes et con-
tinet carnes in abstracto dicitur. **S**imi-
liter signum positiuum dei quod est in sa-
cramentis scilicet impositione dei si-
gnificat. **E**t est etiam duplex. **N**am aliud
non continet quod significat ut sacra les-
galia. quae non efficiunt quod figurant. ut
agnus paschalus et simila. **A**liud vero conti-
net quod significat. ut sacra euangelica.
ut eucharistia. significat enim im-
positione dei rem sacramentalis. scilicet corpus domini
et hoc continet illud. **U**nus. **A**ccipit iesus

De sacramento corpo. christi

panē z bñ dicit z ait. **Hoc** ē corp⁹
meū. signū māsit for. s. species pa
nis. z int⁹ erat corpus saluatoris.
Eccl. xxxv Innoua signaz imuta
mirabilia. q̄si diceret. qz vetera sig
nō p̄tinebāt ḡfam quā significā
bāt: fac noua q̄ p̄tineāt qd̄ signāt.
Hug⁹. Jō dicūt sacra q̄si sacre rei
signa. qz in eis aliud videt aliud i
relligit. **Qd̄** videt sp̄m̄ habet cor
poralē. qd̄ intelligit fructū habet
sp̄ialem. **In** specie em̄ panis z vi
ni quā videm⁹: res inuisibiles scz
carnē xp̄i z sanguinē honoram⁹.
De supra fm̄oe nono circa me
dium. **Tertio** pbat̄ idē de
monstratiōe miraculoz. **Exo. xxx**
iiij. **Signa** factā q̄ nūqz sunt visa.
opus dñi terribile. **Athanasī⁹** dic̄
Nemo q̄ sanctas v̄itates z exem
pla legit ignorat qz sepe corporis
xp̄i z sanguis sac̄m̄ aut sp̄ dubi
os aut certe ordinās amātes: v̄si
bili specie i agni vel pueri forma:
aut i carnis z sanguis colore mō
stratū sit. vt qd̄ latebat i mysterio
patefieret in miraculo. **Beato** em̄
Basilio i die pasce diuina celebra
te: iudeus quidā se sicut xp̄ianus
pp̄lo cōmiscuit: volens explorare
mysteria. q̄ vidit infantē teneri in
manib⁹ **Basilij** z cōsecantib⁹ omni
bus dari. venit ip̄e z data ē ei ho
stia v̄e caro facta. z seruās reliqui
as abijt z oñdit v̄rozi sue. narrās
que pp̄ijs oculis viderat. **Credē**
ergo ait. **Uere** horribile z admira
bile est xp̄ianozū sacramentū. **In**
crastino venit ad **Basilium** z bap
tizatus est cū om̄i domo sua. **Jrē.**

quidā p̄byter erat **Egidius** noie
religiosus valde. qui cū sanctā vi
tam duceret cepit p̄ijs p̄cib⁹ pul
sare deū vt sibi mōstraret v̄itates
corpis z sanguinis xp̄i. **Venit** igit̄
tur dies vt idē more solito diuina
celebraret. z post agnus dei p̄cum
bens genib⁹. **Creator** inquit et res
demptor om̄ipotēs deus pande
mibi eriguo in hoc mysterio natu
ram corpis xp̄i vt mibi liceat euz
p̄spicere in forma pueri quē olim
lin⁹ matris tulit vagientē. **Et** ces
te āgel⁹ r̄ndit de celo veniēs. **Sur**
ge p̄pera si xp̄m̄ videre placet. **Ad**
est p̄sens corpe vestit⁹ quē z sacra
puerpa gessit. **Et** p̄byter pauid⁹
surgens vidit sup̄ arā puerū sedē
tem. **Cui** angel⁹. quia xp̄m̄ videre
placuit quē sub specie panis v̄bil
p̄secrasti mystic nūc ocul⁹ inspicez
tracta manib⁹. **Et** tūc sacerdos ces
lesti munere fret⁹ (qd̄ mix̄ dia est)
v̄lnis tremētib⁹ puerū accepit. pes
ceus pp̄iū xp̄i pectori iūxit. dein
de fusis lachrymis in amplexum
dat osc̄la dulcia deo. z suis labijs
p̄ssit pia labia xp̄i. **Quib⁹** ita per
actis restituit puer⁹ i altari. et rur
sum humo p̄strat⁹ dep̄cat dñm̄:
vt dignet̄ ip̄e verti i p̄stinā formā
z surgēs inuenit corpus xp̄i i for
mā remeasse priorē. et sic sb̄ spe
cie debita idē cōmunicauit. **D**
Secundū mirabile signum in
cōsecratione sacramēt̄ altaris est
qz substātia panis mutat̄ in cor
pus xp̄i qd̄ sumpsit de **Maria** v̄
gine. et hoc fit verbi dei potestate.
Qd̄ pbat̄ trib⁹ modis fieri posse

Primo a potestate simili. **S**ecundo a minori. **T**ertio a maiori. **P**rimo a potestate simili. quod verbis Christi una substantia in aliam commutavit. **S**ecundo a minori. quod res que minus possunt substantiam unam in aliam mutant. **T**ertio a maiori. quod verbum dei de multo maiori fecit.

Primo verbum dei mutat substantiam panis in corpore Christi. quod per batur a simili: eo quod quandoque unam substantiam in aliam commutavit. **D**um legitur Job. ij. quod dominus vocat ad nuptias: deficere vino iussit ydrias impleri aqua. quam statim in vinum commutavit. **E**t hoc fecit initium signorum Iesus et manifestavit gloriam suam. **S**icut igitur in nuptiis aquas in vinum potuit convertere. sic potest in suo sacramento panem in corpus suum et vinum in sanguinem commutare. **I**n substantia enim simile est iudicium. unde sicut ibi: ita et hic ubi similibus precipit virtus: similibus obediens effectus. **S**ecundo probat idem a minori: eo quod res que minus possunt quod verbum dei: substantiam unam mutant in alteram. **U**nde sciendum quod providentia dei mutationes rerum tribus modis fieri voluit: propter quod verbo suo facta. scilicet arte. natura et gratia. **A**rs ei hominis unam substantiam mutat in aliam: ut patet in vitrifice qui vilem cinerem in preclarum et nobile vitrum mutat: multo magis virtus verbi Christi mutare potest panem in corpus eius et vinum in sanguinem. **E**ccl. viij. **S**ermo dei potestate plenius est. nec dicere ei quisquam potest. quare ita factus Eusebius. **I**nvisibilis sacerdos

visibiles creaturas in substantiam corporis et sanguinis sui verbo suo secreta potestate commutat. **I**tem natura mutat unam naturam in aliam. sicut in vite vite aqua mutat in vinum. et opere apud succus florum per secreta nature mutat in faenum. **S**ic milititer in nobis ipsis panis quem manducamus quotidie: per naturam mutat in carnem. **E**rgo multo magis virtus Christi mutare potest panem in substantiam corporis sui. **D**amascenus. **S**icut panis et vinum transeunt per nutrimentum in corpus hominis et non aliud corpus. ita panis altaris et vinum virtute consecrationis transit in corpus et sanguinem Christi que non erat prius. **I**tem gratia hominis mutat substantias unam in alteram. **D**um Moyses per gratiam spirituale mutavit virgas in serpentem et aquam in sanguinem. **E**rgo multo magis virtus Christi mutare potest panem in corpus et vinum in sanguinem eius. **A**mbrosius. **V**irga tenebat Moyses et proiecit in terram. et facta est serpens. et sic videmus per prophetica gratias mutatam esse puram naturam et maioris esse potentie gratiam quam naturam. **Q**uod si tantum valuit benedictio humana ut naturam converteret. quid dicemus de ipsa sacramento divina ubi ipsa verba salvatoris operantur. **S**i ergo queras quomodo potest fieri quod panis est corpus Christi. **R**espondebo consecratione que est sermo Christi. **T**ertio probat idem a maiori. quod verbum dei multo maiora fecit quam quod panem in corpus Christi mutat. **U**n. **I**n

De sacramēto corpo. christi

Incipio erat verbū zc. oīa p ipm facta sunt z sine ipō factū est nihil Et in ps. Ipe dixit z facta sūt: ipe mādavit z creata sunt. Si ḡ potestare dei p̄cipere de nihilo existūt excelsa celoz. p̄funda flucuu. vasta terraz. pari potestate i spūali bus sacramētis vbi p̄cipit h̄tus: seruit effect⁹. imo multo pot⁹ i h̄ sacramēto oīp̄otētis seruit effect⁹ qz multo magis est de nihilo facere nouā creaturā q̄ vnā subam q̄ iam est mutare i alterā. Ambrosi⁹. De tot⁹ mundi opib⁹ legit q̄ ipse dixit z facta sūt. Sermo igit̄ q̄ potuit ex nihilo facere quod nō erat: pot̄ ea q̄ sunt mutare i id qd nō erāt. Nō em̄ est min⁹ dare nos uas q̄ mutare reb⁹ naturas. et h̄ qd erat panis añ p̄secrationē: itaz corp⁹ est post p̄secrationē. qz s̄mo xp̄i mutat creaturā. z res ianima/ta scz panis mutat i meli⁹. s̄ i cor/ pus xp̄i h̄tute h̄bi dei. Virū q̄ p̄ctōz hō nec multis verbis nec beneficjs nec cōminatōe nec p̄missiōe p̄uertit̄ pot̄ de mala vita i bonā. S̄ qz nihil apud deū imposibile ē: supplicat̄ rogād⁹ ē vt nos i mutet z p̄uertat ad similitudinē imāginis bonitat⁹ dei. in p̄nti p̄ grām z in futuro p̄ gl̄iam eternā Amē.

De tertio mirabili qd fit in p̄secratione Sermo XII

Uenite co/medi. zc. Mirabilia opera zc. vt s̄ E Tertiu mirabile. imo mirabilissimū signum i

sacrificio altaris est q̄ mutatur i corp⁹ xp̄i tota substācia panis: sic em̄ q̄ manēt panis accidētia. s̄. color. odor. z sapor. z h̄mōi xp̄i cor/poris circūstantie i n̄ris sensibus. **Q**em̄ in p̄secrationē mutat panis in corpus xp̄i. itā supra p̄batū est fieri signaturaliter. Et d̄: prope cōuersio siue trāsformatio. qz similit̄ ei p̄ om̄ia nō inuenitur in natura. **Q**em̄ diuina virtute in hoc sacra/mēto possit fieri: triplici similitudine potest ostēdi. **P**rima sumit̄ de gr̄a p̄phetali. alia de p̄uersione spūali. tertia de mutatiōe naturalis. **P**rima similitudo q̄ substācia panis in corp⁹ xp̄i possit mutari. ita q̄ accidētia manēt sumit̄ de gr̄a p̄phetali. **H**inc est q̄. iij. **R**e. ij. **H**elyse⁹ misit sal i aquas amaras. z cōuerse sunt in dulces. **I**n qua p̄uersione quattuor sūt notanda. s̄. p̄tines z p̄tentiū. opans z operatiū. **C**ōtinēs est spēs illa siue claritas aquaz exterior. **S**z p̄tentiū amaritudo interior. **O**pans ē gr̄a p̄phetalis. **O**patū subsequens dulcedo aquaz. **P**rimū. s̄. p̄tines. i. species siue claritas exterior manet aqz. **S**cōm scz p̄tentiū. i. amaritudo interior trāsfit atqz mutat i q̄rtū scilicet in opatum. id est. i. dulcedis nē. z h̄ p̄ tertiū. s̄. opans. i. p̄ grām p̄phetalē. **S**ic est qd ammō i mutatiōe panis i corp⁹ xp̄i. **P**rimus em̄. s̄. p̄tines. i. spēs exterior manet scōm. s̄. p̄tentiū. i. suba panis interior mutat in q̄rtū. s̄. in corpus xp̄i. et hoc fit p̄ tertiū. s̄. opans p̄ gratiaz prophetalē. id est per verbuz dei

Secunda similitudo eius de sumit de persione spūali. de qua. j. **Rex**. dicit samuel. **O** saul (qui in sumat peccatore) insiliet in te spiritus dñi. z mutaberis in viz aliū. **In** qua mutatioe seu couersione q̄ctoz iā supradicta p̄sideranda sunt. s. p̄tines. p̄tētū. operās. z operatū. **In** statu em̄ pcti videt̄ hō exterior pulcer z san⁹. s. homo interior amaritudine peccati z veneno plen⁹ est z egrot⁹. **Hic** dū per spm̄ dei p̄uertat̄ specie corpori manēte exteriori: amaritudo z lāguor peccati in dulcedinē z sanitatē ḡstie cōmutat̄. **Primū** igit̄. s. sensus corporis exterior manet. **Secūm** scz amaritudo peccati interior trāsit in quartū. s. in dulcedinē gr̄e. et b̄ fit p̄ tertiu. s. p̄ spm̄ dei. z sic fit vt iam dictū est in p̄ersione panis i corpus xpi. **Eugen⁹** ad quendā couersum. **Quāra** et q̄ celebrāda b̄nficia vis diuina opat̄. z quoniam tibi nouū et impossibile esse n̄ debeat q̄ in xpi substantiā terrena cōuertant̄: teipm̄ interroga. q̄ preterita uilitate deposita: subito nouā indur⁹ es dignitatē. in exteriori nihil additū: totū est i interiori mutatū. **Tertia** similitudo eiusdem sumit de mutatioe naturali. **Uidem⁹** em̄ q̄ oua ponūt̄ sb̄ aue vt sub gallina vel colūba. p̄ naturā mutant̄ in carnē. imo in auiculam uiuā. **In** hac mutatioe similiter illa q̄ctoz q̄ iā dicta sunt possum⁹ inuenire. **Ibi** em̄ est cōtinēs scz testa q̄ est species ouis exterior. z cōtētū. s. vitellū quasi substantia

ouis interior. et operās scz natura. et opatū. s. caro pulli. imo integrum corp⁹ pulli uiui. **Primū** scz testa siue species exterior manet. secundum. s. vitellū siue substantia interior trāsit et mutat̄ in quartū. scz in corpus pulli uiuū. et hoc p̄ tertium. s. opantē naturā. **Et** mira similitudo quia testa dieb⁹ aliq̄bz integra manēte exteriori: videt̄ quasi ouū aliud. qd̄ tamē nō est ouū: sed uiui pulli integroz corp⁹ testa velatū. **Sicut** igit̄ in hac colūba p̄ naturā: sic in sacramento altaris operat̄ spūs sanctus p̄ suā omni potētē virtutē. **Hinc** est q̄ in colūbe specie sup̄ xpm̄ apparuit: nō solū vt eū demonstraret donis spūs sancti plenū. s. etiā q̄ sic colūba manēte testa exteriori: corp⁹ pulli p̄ naturā interiori mutādo p̄ducit. sic ipsa specie panis manēte exteriori substantiā eius interiori p̄ suā virtutē i verū corp⁹ xpi p̄uertit. **Hinc** est q̄ in Genesi d̄r. vbi p̄mo spūs ille nominat̄. **Spūs** dñi ferebat̄ sup̄ aquas. vtz sicut auis fouēs oua. dicit̄ glosa. **Ergo** si ponis sb̄ aue vnū duos vel plura oua vertit ea p̄ naturā interiori i carnē: testa manēte exteriori. **Quāto** mag⁹ si ponis in altari vnā hostiā panis vl̄ duas vel centū vel mille vel plures: manēte specie panis exteriori: spūs sanctus eas repēte interiori i corp⁹ christi sua p̄uertit virtute. **Aug⁹**. **Cū** panis p̄ manus hois ad illā visibilem specie p̄ducatur: nō tamē sacrificatur vt sit tā dignū sacramentum nisi operāte iuisibilis spiritus

De sacramento corpo. christi

dei. qz sicut de vrgine p spm scdm
ha caro xpi sine coitu formata est
ita p eude de suba panis mystice
ide corp^o xpi psecrat. **Et** de qd di
cit de suba panis no q sit materia
corpis xpi: s qz panis pvertitur i
corp^o xpi. **Uersus.** Corp^o de pane
corp^o de vrgine p m. **Dicit** pueri
u: s materiale scdm **S** **Dic**
moralit notadu: cu irrional crea
tura. s. panis p vbi dei z spm ei
in meli^o pvertit: qzta sit peccator^o
duricia q mult^o vbi spm scdm cir
ca se opantib^o ad persione no p
ducit. **Diere.** v. Indurauerit fa
cies suas supra petra z noluerit
pverti. **Dec** duricia sil impeniten
tia e. cui^o triplex ca assignari pot.
Prima loga puetudo peccandi.
Secda incredulitas de iusticijs dei
Tertia seductio inimici. **De pmo**
Sap. xiiij. Inualefcete iniq^o p fue
rudine error: taq^o lex custo die^o est
Diere. xiiij. Si mutare pot^o etby
ops pelle sua: aut para^o varia
tes suas: z vos poterit^o bñfacere
cu didicerit^o malu. **Glosa.** puetu
do qdammo i natura trahit. s qd
hoib^o ipossibile e: deo possibile e.
vt no etbyops vl para^o. i. lo geui
pctores sua natura p se mutare vi
deant. s de^o in istis opat. **Aug^o.**
Uocasti me dne z suspiraba. liga
tus no ferro alieno: s ferrea mea
voluntate. **Velle** em meū me tene
bat. z inimic^o mibi cathena fece
rat z pstrikerat me. **Quipe** ex vo
luntate puerfa facta est libido. et si
feruit libidini. facta e co suetudo.
et du puetudini no resistit. facta

est necessitas **De** secudo **Soph.**
j. **Uisitabo** sup viros desiros i fe
cib^o suis qui dicunt in cordib^o suis
No faciet dn̄s z no faciet ma
le. **Glo.** **Tollit** deo puidena pus
tates q nec bonis bona: nec ma
lis mala possit reddere. sed omia
casu regatur. **Ps.** **Dixit** insipies i
corde suo no est de^o. s. iust^o iudex
qui iudicet peccata. **Un** sequitur
Corrupti sūt z abominabiles fa
ci sunt i iniquitatib^o suis zc. **De**
tertio **Dsec.** v. **No** dabit cogitant
ones suas vt reuertatur ad dn̄m.
quia spūs fornicatiois in medio
eoz est. z dn̄m no cognouerūt. q.
d. quia spūs malign^o obsedit eoz
z excecatur vt dn̄m no cognoscant
z pmissionib^o falsis seducit. **io** con
uerti no possunt. **Ecci.** xxix. **Repro**
missio nequissima multos perdi
dit. **Ben.** xxxiij. **Egressa** Dina vt
videret mulieres regionis illius
vidite eā **Sythen** princeps. id est.
diabol^o adamauit. rapuit. oppres
sit. dormiuitqz cu illa z coglutina
ta est anima ei^o aie eius. tristemoz
bladiijs delinuit. quia mudi p
spera. peccata leuia. longa vita fal
se repro mittit. **Regū.** xxiij. **Dixit**
Nicheas. **Egressus** spiritus aie
ego decipia. **Egrediar** et ero spūs
mendax in ore omniu. **pbetaz** ei^o
qui dicebat regi: ascende i ramath
galaad z vade. pspere. z tradedo
minus inimicos tuos in manus
tuas. z in hoc decept^o est. **Ingres**
sus em preliū quida percussit euz
casu sagitta inter pulmonē et sto
machum. z grauit^o vulneratus:

mortuus est vespere. Sed quibus ob predictas causas induratorum conuersio rara sit: tamen deo omnia possibilia sunt. qui potest de lapidibus suscitare filios Abrae. Et ideo suppliciter rogandum est ut sic spiritus sancti virtute creaturam panis in corpus suum conuertit: ita nos in similitudinem imaginis bonitatis sue in corpus suum conuertit mysticum: ut simus unum cum ipso in presenti per gratiam: et in futuro per gloriam Amen.

De tribus mirabilibus in corpore christi possessione.

Sermo XIII

Uenite comedite panem meum et mirabilia opera et. **V**te s. **D**ico ita supra de tribus mirabilibus signis diuine operationis que considerantur in dominici corporis consecratione. **N**ic dicendum est de tribus mirabilibus que etiam fiunt perfecta virtute consecrationis. Et attenduntur in eiusdem corporis possessione. id est dum post consecrationem idem adhuc nobiscum habemus. **P**rimum mirabile est quod tanta magna res continetur sub tanta pauca specie panis. **S**ecundum quod unum et idem corpus est in pluribus locis. **T**ertium quod licet est in pluribus locis: tamen partes non diuisum: sed in se manens coniunctum. **P**rimum mirabile signum considerandum in possessione domini corporis est quod tanta magna res. scilicet integrum et verum corpus christi

continetur sub pauca specie panis. Et huius mirabilis rei potest triplex ratio assignari. **P**rima est demonstratio magnitudinis sapientie artificis tante rei. **S**ecunda equalitas potentie dei cum potentia christi. **T**ertia sufficiens causa ad finem sacramenti. **P**rima ratio quod tanta sub parua specie panis sit verum et integrum corpus christi est demonstratio magnitudinis sapientie artificis tante rei. scilicet spiritus sancti. **V**idemus quod artifices quanto sunt in arte sculpendi peritiores: tanto sculpiunt imagines subtiliores. **U**n si artificibus offeratur materia gemme vel metalli valde parua: et rogetur in ea fieri imago subtilissima. minus subtilis artifex respondet debet quod ea facere non possit. quare tamen maxime subtilis in arte facit. **S**ic dico ad demonstrandum incomparabile spiritus sancti sapientiam: sub minima specie sacramenti facile facit totum corpus christi. **H**inc Sap. vii. Spiritus sanctus dicitur esse subtilis. **N**on enim potest ei tam parua et subtile partem panis in altari proponere quin sciat et possit eam in verum corpus christi conuertere. **L**uce. i. Quomodo fiet istud (ait virgo) quoniam virum non cognosco. **R**espondit angelus. Spiritus sanctus superueniet tibi et virtus alia. et. **E**t tu quare quomodo fiet istud. scilicet quod panis fiet corpus christi: maxime tanta parua dico tibi et ego. Spiritus sanctus superueniet. et ipse faciet hec que super naturam sunt et super intelligentiam

De sacramento corpo. christi

I Secūda ratio ad idem est equalitas potentie xpi cū potētia dei. Quicquid em̄ pot̄ fili⁹ dei p̄ naturā hoc pot̄ fili⁹ hoīs p̄pter p̄sonā ne vnitate. **Matth. vlti.** Data est mihi om̄is potestas in celoz i terra. **Ambro. sup illud v̄bū angeli.** Nō erit magn⁹ z fili⁹ altissimi vocabit̄. Nō ideo erit magnus q̄ añ partū v̄ginis magn⁹ nō fuit: s̄z q̄z potētia quā fili⁹ dei añ t̄pa habz naturalit̄ hāc erit ex t̄pe acceptur⁹ quia sicut in vnā p̄sonā ita i vnaz potētia z uenest̄ dei z hoīs filiul̄ sed dei fili⁹ v̄bum p̄ris illā habuit potētia. q̄ minima p̄te corp̄: iſt ope sp̄s sancti de v̄gine separata veſtuit̄ se z iſti se includit̄. **fm illud.** Verbū caro factū est z habitauit in nobis. Et igit̄ sicut potestates dedit hoīb⁹ vt possint facere corp̄ pus suū eē sub mīma specie p̄tis **P̄s. Dñs in syon magn⁹.** Syon interpretat̄ speculū: vt dicit̄ **Aug⁹.** z **Papias.** Et dubiū nō est q̄ maḡ imago tā exp̄sse z tā integre appareret in paruo speculo sic i magno. **Magnus igit̄ dñs in syon.** id est in speculo esse dicit̄. quā verū corp̄ xpi sub parua specie panis sicut sub magna esse credit̄. **Tertia rō ad idē q̄z** habet aīam fidelē cibare z p̄tra malū roborare z ad bonū p̄fortare. **Causa hui⁹ sufficiens est corp⁹ xpi.** z illud potest s̄b parua panis specie esse tā plene sicut sub magna: q̄z sub vtraq̄z eēt̄ naturalit̄ vnitū est deo. ex quo fluit om̄is v̄tus q̄ est in sacro. **Quātū cūq̄ em̄ parua sit illa species pa-**

nis: ibi est totū corp⁹ xpi p̄ diuersi onem. sanguis p̄ mixtionē. aīma p̄ cōiunctionē. z deitas integra p̄ vnionē. **Unde certuz est q̄ habet plenā rationē abādi sp̄ualit̄ z cōs fortādī aīam.** **Exo. xvj.** Qui min⁹ collegerat n̄ reppit min⁹ d̄ māna q̄z qui pl⁹ collegerat **Uylari⁹** Ubi pars est corp̄s. i. minima pars sacramēti: ibi est z totū corp⁹. **Eadē em̄ rō est i corp̄e dñi que est i māna.** qd̄ in ei⁹ figura p̄cessit. **de q̄ d̄z** Qui plus collegit nō habuit ampl⁹ pl⁹. neq̄ q̄ min⁹ parauerat inde nō habuit min⁹. Nō est em̄ quātitas visibilis in h̄ estimāda myste rio: s̄z v̄tus sp̄ualis. **Uñ qui multū vel qui magnū p̄secrat: non habet ampl⁹ q̄z** v̄x corp⁹ xpi. et q̄ parū nō habet min⁹ q̄z integruz corpus xpi ad sui salutē. **R** **Qualiter autē corp⁹ xpi potest esse i plurib⁹ locis** **Secūdū** mirabile signū circa corpus dñi est q̄ vnū z idē corp⁹ est in plurib⁹ locis. in plurib⁹ hostijs. in plurib⁹ portio nib⁹. **Et hoc p̄batur trib⁹ modis.** **Primo** p̄ veracē p̄phetiā **Secūdo** p̄ manifestā rationē **Tertio** p̄ visibilē similitudinē. **Primo** p̄batur q̄ corp⁹ xpi potest esse in in plurib⁹ locis p̄ p̄phetiā **Mala chie. j.** ad iudeos. **Non est mihi voluntas in vobis dicit domin⁹.** et mun⁹ nō suscipiā de manu vestra **Ab ortu em̄ solis vsq̄z ad occasū** magnū est nomē meū in gentib⁹. z in om̄i loco sanctificat̄ et offert̄ nomini meo oblatio mūda. **Ecce loca plurima exprimit̄ z vnā ob-**

lacionē mundā fidelium. dicit **Ero.**
xx. In omni loco in quo fuerit me/
 moria nois mei: veni ad te et benedi-
 ca tibi. Memoria nois dñi est
 sacrificiū altaris. i. corpus dñi. qd
 fieri iussit icōmēorandū ei⁹. **Hoc**
 fit in multis locis et in hoc venit
 ad nos dñs ad benedicendū nobis

Secundo probat illud per manife-
 stam rationē q̄ est q̄ filius hois
 participat potentia filij dei propter per-
 sone unitatē. **Ambrosi⁹.** Sicut in
 unā personā sic in unā potentia cō-
 uenit dei et hois filius. vñ sicut
 dei filius est essentialiter in oib⁹ res-
 bus: ita dedit filius hois ut cor-
 pus eius sacrāliter esse pōt pluri-
 bus in locis. **Aug⁹.** Intelligendū
 est corpus xp̄i esse in vno loco. i.
 in celo: vbi ascendit ad dexterā dei
 patris. s. visibiliter in forma humana
 veritas etiā eius. i. deitas vbiq; est
 veritas etiā eius. i. verū corpus in
 omni altari sacramentaliter est vbi ce-
 lebrat. **Innocenti⁹.** iij. Disposuit
 celestis altitudo p̄ filij. ut sicut tres
 persone sunt in unitate essentie et pa-
 ter et filius et sp̄s sc̄s ita tres es-
 sent substantie in unitate persone. s.
 diuinitas xp̄i corpus et anima. **Quia**
 igitur xp̄s per diuinā naturam existat
 trib⁹ modis in rebus. s. in oib⁹ per
 essentia in solis iustis per gratiam. in
 hoie assumpto per unionē: voluit
 ut idem ipse secundum naturā humanā
 etiā trib⁹ modis in rebus existeret.
 in celo localiter. in vtero. i. in verbo
 personā. in altari sacramentaliter. vñ
 sicut secundum diuinitatē totus et essen-
 tialiter est in oib⁹ rebus. ita secundum hu-

manitatē totus sacramentaliter est in
 pluribus locis. **Tertio** probatur
 illud per visibilem similitudinē. que cū-
 cis in speculo declarat. Nam si fa-
 ciei tue plura proponas specula: in
 oib⁹ equaliter et integraliter appa-
 rebit. Et si unū speculum in plura
 frustra et perua cōfringas: perfecte tua
 facies in singulis erit. Quis specu-
 lū multiplicet in plura et frangat
 nō facies manet in oib⁹ vna nec
 mutatur. Sic est reuera in sacra-
 mento xp̄i. qui speculum dicitur
 et ymago dei **Sap. vij.** Speculū
 est sine macula dei maiestatis et
 ymago bonitatis illius. Si igitur
 speculum. i. forma panis in pres-
 plures diuiditur: in singulis erit
 ymago vnica dñi. i. verum corp⁹
 xp̄i. **Hic**ero. Singuli fidelium ac-
 cipiunt xp̄m dominū. et in singu-
 lis portioib⁹ totus est. nec per singu-
 los minuitur: sed integrum se pre-
 bet in singulis. **Et** corpus
 xp̄i in multis locis est conuictū.

Tertium mirabile signum cir-
 ca corpus dñi est q̄. s. licet sit in
 pluribus locis vel hostijs aut por-
 tionibus. tamen per partes non
 est diuisum: sed manet in se inte-
 grum et cōiunctum. j. ad Corinth
 j. Nunquid diuisus est xp̄s qua-
 si di. non est diuisus: quia licet sit
 in celo localiter. in corde iusti sp̄s
 ritualiter. in multis locis sacra-
 mentaliter: tamen manet in se p̄iū-
 ctus. Et est illius rei mirabilis ra-
 tio: ineffabilis unio hominis et
 dei carnis et verbi. Unde sicut ver-
 bum dei vbiq; est et totus implet

De sacramento corpo. christi

tria mala sequuntur. **S**ocij iude tra-
ditoris efficiunt. **C**orā toto mun-
do confundent. **E**xtra beatorū con-
fortiū p̄cient. **D**e primo **J**ob.
xij. **Q**ui māducat mecum panē: le-
uabit p̄tra me calcaneū suū. **H**oc
dicit de iuda et de suis similibus. scz
de fictis dñi amicis. **U**n̄ glo. **Q**ui
māducat panē mecum. nō vt pficiat
sed vt lateat. ille me p̄culcabit. id ē
trader. **Q**ui igit̄ vult latere in pec-
catis suis sub pulcra specie religi-
onis et cōmunicatiōis: similis ef-
ficiat et soci⁹ iude traditoris. **D**e se-
cūdo **E**ccl. i. **N**e sis incredibilis ei⁹
mori dei: et ne accesseris ad illum
duplici corde. **N**e fueris hypocris-
ta in cōspectu hoīm ne forte reue-
let deus abscondita tua et i medio
synagoge elidat te. quoniam accessi-
sti maligne ad dñm et cor tuū ple-
num est dolo et fallacia. **N**ā. iij.
Ecce ego ad te meretrix speciosa:
dicit dñs. id est aīa foris pulcra. i-
tus immūda. et reuelabo pudēda
tua in facie tua. et ostendā gētib⁹
nuditatē tuā et regib⁹ ignominias
tuā et p̄iciā sup te abominatiōes
et cōtumelijs te afficiā. **L** De
tertio **M**atth. xxiij. **N**e vobis hy-
pocrite q̄ similes estis sepulcris de
albatis que a foris apparēt homi-
nibus speciosa: int⁹ autē plena sunt
ossib⁹ mortuorū et omni spurcicia.
id est putredine verme et fetore. sic
et vos a foris apparetis quidē ho-
minibus iusti: int⁹ autē pleni estis
hypocrisi et iniquitate. **H**ypocris-
is. id est amore vane laudis. **I**niqui-
tate. id est cupiditate temporalium et

odio veritatis. **E**t ideo p̄dicat: vē
vobis. id est extra beatorū confortiū
miserabilis pietio. **L**eu. vij. **A**īa
polluta. (hypocrisi d̄z intelligi) q̄
ederit de carnibus hostie pacifico-
rum. id est corpus xp̄i que oblatā
est dño: peribit de populis suis. i.
eijcietur de saluādis ad damnati-
ōnē eterne mortis. **S**ed ecce p̄tra
tam magna mala dat leue reme-
dium diuina clemētia. qd̄ est sp̄s
ritualis cōuersio. s. bonuz fieri de
malo. **P̄s.** Declina a malo: et fac
bonū. et ex frequēti bñ agere fit ho-
mo bon⁹. **E**t cū bonus est sequū-
tur eū tria bona. **P**ene debite res-
laratio. Diuine gr̄e restitucio. **E**ter-
ne glorie acquisitio. **D**e p̄mo. iij.
Regū. j. **S**i fuerit vir bonus nec
vn⁹ quidē capillus in terrā cadet
id est ab omni pena immunis erit
Ezechiel. xxxij. **S**i dixero impio:
morte morieris: et egerit penitētiā
d̄ peccato suo: vita viuet et nō mo-
rietur. **D**e secūdo p̄s. **B**enefac do-
mine bonis et rectis corde. **P**ro-
uerb. xij. **Q**ui bon⁹ est hauriet sibi
gratiā a dño. **D**e tertio **M**atth. i.
xxv. **E**uge serue bone et fidelis. qz
in pauca fuisti fidelis supra mul-
ta te constituā: intra in gaudium
dñi tui. **E**uge. q. d. bene gaude ser-
ue bone quia in paucis fuisti fide-
lis: in bonis que tibi commisi be-
ne negociat⁹ es. supra multa te cō-
stituaz. scz bona eterni gaudij. vn-
de intra in gaudiū domini tui: vt
scz ex omni tempe gaudio p̄frues-
ris. **E**sate. ij. **V**enient in syon lau-
dantes: et leticia sempiterna sup

capita eorum. Quia causa leticie eterne erit in clara visione domini dei. **Dicemie. xxxj.** Veniet et laudabunt in monte syon et confluent ad bona dñi. **Tunc** letabit virgo in choro: iuvenes et senes simul. **Virgo** est beata virgo pcentrix in choro celesti. **Iuvenes** sunt homines beati. **Senes** angeli. **Isti** simul dei laudabunt et in omnibus bonis eius sine fine gaudent. Amen.

De tertio genere indigne comunicantium. scz de presumptuosis

Sermo XVIII

Venite comeditate et. Quicumque manducaverit panem et. **De tertio genere indigne comunicantium** est hic dicendus. scz de presumptuosis: qui scz non timet communicare vel celebrare in magis criminibus et manifestis. **Heb. j. ad Corinth. xj.** Qui manducant et bibunt indigne iudicium sibi manducant et bibunt. id est valde malum est illi. **Unde nota** quod duplex est effectus corporis domini. scz bonitatis quo ad bonos. et severitatis quo ad malos. et tamen ipsius semper immutabile et bonum in se manet. **Sed iusto iudicio dei effectus eius mutatur in his qui eo male utuntur.** **Augustin.** Sancta malis possunt obesse. quia qui manducant corpus christi indigne: iudicium sibi manducant. non quod res illa mala sit: sed quia malus quod bonum

est male accipit. **Huius rei exemplum** evidens est in sole et in vino. **Nam** eandem solis lucem quam oculi sanus suscipit ad delectationem: oculi eger suscipit ad perturbationem. **Et vinum** quod sanus homo accipit ad iocunditatem et confortationem: febricitans accipit ad maiorem infirmitatem vel forte ad mortem. **Hinc est** quod indigne manducantes tria mala sequuntur. scz. **Magna culpa.** **Offensio dei.** **Et plaga multiplex.**

Primum malum presumptuose comunicantium est magna culpa. **Diere. xj.** Nunquid carnes sancte auferent a te malicias tuas quibus gloriata es. **Isidor.** Qui scelerate viuunt in ecclesia: communicare non desinunt putantes se tali comunione mundari. **Discant** nil ad emendationem proficere deo sibi dicente. **Quid est** quod dilectus meus in domo mea facit scelera multa. **Nunquid** carnes sancte auferent a te malicias tuas quod. d. non auferunt sed augmentant.

Et huius culpe triplex est ratio. scz. **Peruersa intentio.** **Diuini precepti transgressio.** **Maxima** in gratitudo. **Prima ratio culpe** presumptuose comunicantium est peruersa intentio. **Actionis** animo voluntarie triplex est radix siue principium. scz. **natura.** **virtus.** et **libido.** **Omnis actio** cuius radix est natura vel virtus: bona est. cuius autem radix libido: mala est. **Scz** eius qui est in peccato mortali scienter: et sumit corpus christi: non potest esse radix natura vel virtus. quod neque natura neque virtus dicat.

De sacramēto corpo christi

pon^o nos seipso pascit: nec tamē
deficit: **Ps.** **O**culi omnium in te spe
rant dñe et tu das eis cā rē. **Tu** idē
ipse es et anni tui nō deficiēt. **O**

Secundū mirabile signū in p
ceptiōe corpis dñi est qd si nō mā/
ducatur: qd amō minuit. **Ad** in
telligentiā tā mire rei scienduz qd
duo sunt corpa mystica in h mū/
do. scilicet corpus mysticū xp̄i. et corp^o
diaboli seu anti xp̄i. ad quos pri/
nent omnes hoīes mūdi. **Corpus**
xp̄i sancta est ecclia tāq̄ ipsi^o mun/
da spōsa et fidelis. cui^o ipse caput
est. et singule p̄sone fideliū sine cul/
pa criminali sūt ipsi^o mēbra. et om/
nes qd corp^o eius digne sumūt mē/
bra ip̄i sūt. **ad** **1** Cor. xij. **Vos**
estis corp^o xp̄i et mēbra de mēbro
Sicut em̄ corp^o vnū est et mēbra
habet multa. ita et xp̄s. **1** Cor. x. **Unū**
corpus multi sum^o qd de vno pas/
ne participam^o. **Corp^o** diaboli
est vniuersitas iniquoz tāq̄ illi^o
meretrix et adultera cui^o ipse caput
est. et singule p̄sone maloz ei^o mē/
bra. **Job.** xlj. **Corpus** ei^o scuta fu/
silia et cōpactū squamis se p̄men/
tibz. **Bregon^o.** **Corp^o** diaboli sūt
omnes iruq̄: qui qd p̄ obstinationē
duri sunt et p̄ vitā fragiles: scutis
fusilibz cōparātur. hoc corp^o dia/
boli dū corripit quibz valet tergi/
uersariōibz se excusare conat. et q̄si/
quas dā squamas dissensiois ob/
ijcit ne veritatis sagitta transfigi
possit. **Apo.** xvij. dicit glosa sup il/
lud. **Veni** ostendā tibi dānationē
meretricis magne. **Magna** me/
retrix ista est anti xp̄s et omnes ma

li qd tpe ei^o erunt qd sedet sup aq̄s
multas. id est tā regit malos p̄sen/
tes. quozū omnium ipse est caput.
Un sciendū qd sicut christ^o p̄ se et
p̄ suos semp studet mēbra diabo/
li p̄cadere et mēbris suis incorpa/
ri. **fm** illud **Actū.** x. **Surge** petre
occide et māduca. **Sic** diabolus
p̄ se et p̄ suos conat mēbra xp̄i col/
lere et meretricis sue mēbris vilibz
vniri. **1** Cor. v. **Sobri^o** estote et vi/
gilate qd aduersari^o vester diabo/
lus tāq̄ leo rugiens circūit q̄rens
quē deuoret. **Deus.** xxij. **Populus**
ille fornicabit post deos alienos
et derelinquet me. **1** ad **1** Cor. vj
Nescis quoniā mēbra vestra: mē/
bra sunt christi. **Collēs** ḡ mēbra
xp̄i faciāz mēbra meretricis: q. d.
Abstine tantū nephās facerē. qd
tamē deu multi faciūt. **Bug^o.** **Nō**
possunt simul esse mēbra christi
diaboli. nec isti dicēdi sunt mādu/
care corpus xp̄i quia sunt mēbra
meretricis. **Eccē** qd ibi mali nō mā/
ducant corp^o xp̄i. s̄ spiritualiter. et
si māducēt sacramentaliter: non em̄
spūaliter. **Et** male viuendo rollūt
mēbra xp̄i: et faciūt ea mēbra
diaboli. et sic diminuūt q̄tū in se
est corpus verū iesu xp̄i. **Qui** em̄
diabolo in animabz accrescūt: dō
decrescunt et corp^o eius mysticuz
diminuūt. **Cū** autē māducatur di/
gne: augmentat. **P** **Tertius**
signū mirabile in p̄ceptiōe corpo/
ris dñi est qd dū māducatur a fide/
libz: in ipsos nō p̄uertit. **Et** hoc
p̄est p̄bati dupliciter. scilicet rōne et
similitudine. **Primo** p̄bat illud

mirabile ratione q̄ cū manducat corpus christi: nō ip̄m vt alius ci bus in māducātem cōuertit: sed ecōtra vere māducās spiritualiter in illud mutat. Nā dñs māducā tem se sui corp̄is mystica membrū facit z sibi ipsi eū incorporās cum suo corp̄e qd̄ de virgine sumpsit: qd̄ ammō vnū efficit. j. ad **1° Cor. xj.** **Unū** corpus mlti sum⁹ q̄ d̄ vno pane participam⁹. **Item. xij.** Vos estis corp⁹ christi z mēbra de mēbro **Aug⁹.** Cōmendauit christ⁹ in hoc sacramēto corp⁹ z sanguines suū qd̄ z fecit nos ipsos. nā et nos ipsi corpus ipsi⁹ facti sum⁹. **Laro** em̄ nostra carni eius vnita z icor porata est vnū cū illo. **Dee. vltio.** Cōuertent̄ sedētes in vmbra eius viuēt tritico. q. d. fideles viuēt tritico. i. dominici corp̄is sacramēto qd̄ sacramētū dicit vmbra christi quia dat se ibi nō in sua luce sed i velamine. **Sic** comedētes quertē tur. quia in corp⁹ xp̄i murabūtur z sic patet dū multi fidelitū comedunt corpus xp̄i z in illud mutat̄ tur z membra ei⁹ efficiunt̄. **Ses** cundo pbatur h̄ idē similitudine humane sciētie. Nā q̄to homo sciētiā suā distribuit: t̄to plus crescit. **Matth. xvj.** Dñe duo talēta tradidisti mihi z ecce alia duo sup̄perlucrat⁹ sum. **Boeci⁹.** Sciētia est nobilis animi possessio q̄ auarum dedignat̄ possessorē: nisi publice illabit̄ z distributa suscipit incrementū. **Similiter** diuina sapiētia incarnata multis in cibuz donata sapiētes facit z in se quod

ammo do cōuertit. z sic dū comes dicitur nō minuit̄ sed augmētatur **Eccl. j.** Creator omnium creauit sapiētiā spūs sancto. id est incarnari fecit. z fin̄ datū suū p̄bet eam diligen tibus se. z in hoc sapiētia dei crescit dum multos in sapiētia crescere facit. ad **Ephe. iij.** Crescam⁹ in illo p̄ om̄ia qui est caput nostr⁹ christus. et quo totū corp⁹ cōpas crum. s. per fidē z cōnerū per charitatē i mensurā vnus cuiusq̄ mēbri augmentū facit in edificatiōez sui in charitate sui. **Amen.**

De qualitate nostre p̄paratiōis ad sacramētū **Sermo XV**

Venite comedite zc. **Thema. p̄ priū.** Probet autē se ipsum hō z sic d̄ pane illo edat zc p̄me ad **1° Cor. xj.** Probet. id ē ap̄probet se examinet z vergeat. **Iez** aliud **Preparate** corda vestra domino. j. **Regū. vij.** **Q** Circa sacramētū dñici corp̄is p̄cipalit̄ noranda est qualitas nostre p̄paratiōis. Nā valde iustū est vt ad tā dignū z venerandū cibū. id est. ad ip̄m dñm omnium nō incurate vel in deuote s̄z aliq̄ cōpetenti modo p̄parati accedamus. **Ezo. xix.** **Sacerdotes** q̄ accedūt ad domi nū sanctificent̄ ne pcuriat eos. s̄z militer z aliq̄ **Preparatio** nostra potest in tribz cōsiderari. **Primo** in dignitate suscipiēdi corp̄is. **Secūdo** in hostia. p̄positi panis **Tertio** in figura agni paschalis.

De sacramēto corpo. christi

De duobz p̄mis p̄t hic dici: z de
t̄rit̄ in sequēti. **Prim⁹** modus
nostre p̄paratōis ad h̄ sac̄m̄ cōsi
derat̄ in dignitate sac̄i corporis.
Nā qz m̄dissimū est z d̄r: immo
plenū z vnitū: necesse ē illud susci
pienti p̄ tria p̄parari. s. **Per fidei**
plenitudinē. **Per m̄dicie ma**
gnitudinē. **Et p̄ orōis deuotiōez**
Primū p̄paratiū est fidei pleni
tudo. ad **Heb. x.** **Accedam⁹** cum
vero corde ī plenitudine fidei. **Cū**
h̄o corde. i. cū h̄o intellectu sine er
rore. z plenitudine fidei. i. ī plena
fide: credēs que nō videmus. s.
sub specie panis esse vez corpus
xp̄i z vez deū z hoīem: pp̄ huius
fidei magnū meritū. **i. Pe. j.** **Res**
dentes in xp̄m que nūc nō vides
erultrabit̄ leticia inenarrabili. **R**
Secūdū p̄paratiū ē m̄dicie
magnitudo. qz cōgruū est vt vas
sic mundū suscep̄z corp⁹ mun
dissimuz. **Erod. xvj.** **Sume vas**
vnū z mitte ibi man. **Vas vnū** q̄
si singulariter z excellēter m̄dus
Hinc ad **Heb. ix.** dicit apostol⁹.
vas illud esse v̄nā aureā. **Decet** ei
cor quasi auz esse purissimū per
magnā m̄dicia qd̄ cape debet ce
lestē panē. **Alexāder** papa. **Nihil** ī
sacrificijs mal⁹ esse p̄t qz sāgnis
z corp⁹ xp̄i. nec ylla oblatio pot̄
oz est: s; oēs p̄cellit. q̄ cū pura p̄sci
entia offerēda est z pura mente su
menda. **Dugo.** **Pura** p̄sciētia est
q̄ nō habz de p̄rito iustā accusa
tiōnē. de p̄nti iniustā delectatōem
de futuro min⁹ iustā volūtatem.
Matt. xxvij. **Joseph** petijt a pi

lato corp⁹ **Iesu.** z accepto corp̄e i/
uoluit illud ī sindone m̄da. **Glo**
sa. **Sindone** m̄da iesum inuol/
uit q̄ eū pura mēte suscipit. **Hinc**
etiā mos ecclie habet qz sacrificiū
altaris nō serico. nō p̄ano tincto:
s; puro lineo celebraz. **In** tribus
h̄o que p̄ducit corp̄ale lineū ad
candore: intelligūt̄ tria q̄ faciūt
ad n̄i m̄dicatōez. **p̄mo** ei laua
tur. sc̄do torquet̄. **tertio** ericatur.
Sic q̄ ad suscipiēdū d̄m b̄n m̄
dus vult fieri: p̄mo debet p̄ aquā
lachrymarū lauari. **Sc̄do** p̄ opa
penitētie torqueri. **Tertio** p̄ seruo
rem amoris dei a carnaliū deside
rioz humore siccati. **De p̄mo** ad
Heb. x. **Accedam⁹** aspersi cor da
a p̄sciētia mala: z abluti corp⁹ aq̄
m̄da. i. m̄dari lachrymis a pec
catis cordis z corp̄is. **Erod. xxx.**
Lauabūt aaron z filiū eius man⁹
z pedes. i. opa z cogitatōez. aqua
scz cōpunctiōis z cōfessionis qn̄
accessuri sūt ad altare ne forte mo
riant. **Niere. iij.** **Laua** a malicia
cor tuū hierl̄m vt salua fias. **U**
qz quo morabunt̄ in te cogitatio
nes noxie. **P̄s.** **Lauabo** p̄ singu/
las noctes. i. p̄ singulis peccatis.
lectū meū. i. p̄sciētiā lachrymis
meis: stratū meū rigabo. **De sc̄do**
Erod. xxvj. **Fortinas** tabernaculi
id est ornatū aīe facies de bysso re
torta. i. de opibz p̄nie. ieiunijs. af/
flictiōibz. orōnibz z h̄mōi. **Lbo.**
ix. **Castigo** corpus meū z in serui
tutem redigo. **Eccl. xxxij.** **Seruo**
maluolo. id est corp̄oz: tortura z
cōpedes: mitte illū in opationem

ne vacet. **P̄s.** Multe tribulatio est iustorum. De tercio **p̄s.** Aruit tanquam cista vitis mea. q. d. diuini amoris igne purgatus sum ab omni prauo humore. **Idem.** In sole posuit tabernaculum suum: ad siccandum se pro amore diuini ut fiat valde mundum et pulchrum. **Cañ. iij.** Lota pulcra es amica mea et macula non est in te. quia sepe bene lota tota et eructata. **Numeri. xj.** Sanctificami: quia cras comedetis carnes. **S**

Tertium preparatum est orationis deuotio. **p̄s.** Petierunt et venit coturnix: et pane celi saturauit eos **Job iij.** Antequam comedam suspiro. **Nunc** Maria magdalena et alie deuore portabant aromata dum quererent corpus Iesu. **Luce. xxiij.** Sic nobis accepturus corpus domini plibanda est orationis deuotio: ut quod minus parati sumus pro ieiunio et confessione suppleat spiritualium aromatum. id est orationum oblatio. **Jo** magna pars populi que sanctificata non fuerat comedit phasam. et orauit pro eis rex ezechias dicens. Dominus bonus est. propitius abitur cunctis qui in toto corde requrrunt eum et non imputabit eis quod minus sanctificati sunt. **j.** Paralip. **xxx.** **Aug.** quousquis peccato moratur venialiter: peccandi tamen de cetero non habeat voluntatem. satisfaciat lachrymis et orationibus. et confidens de domini misericordie accedat ad eucharistiam intrepidus et securus. **Secundus** modus nostre preparationis consideratur in hostia panis. **Sicut** enim grana frumenti arcedo manu gradatim proficiunt ad panis

complementum. **Sic** anima peccatrix gratia dei proficit ad bonum statum in quo licenter suscipiat corpus domini. **De** preparatione hostie

Grana ex quibus fit hostia significant statum peccatoris propter tria. **Sunt** enim dura et furfure operata et abinuites distincta. sic peccator durus est corde qui non vult conuerteri ad dulcem deum de sua iniquitate. **Jeremie. v.** Indurauerunt facies suas supra petram: et noluerunt conuerteri. **Item** peccator operatus est quasi furfure peccati deformitate. **p̄s.** Operati sunt iniquitate et impietate sua. **Item** **Jeremie. ij.** quousquis visus factus es nimis: iteras vias tuas. **Item** peccator diuisus est a proximo suo charitatis priuatione. **Osce. x.** Diuisum est cor eorum: nunc interibunt. **Sed** grana ad statum in quo sunt in hostia pro hunc modum sunt deducta. **Primo** contrita est durities corporis pro mola: et in minimas partes redacta. **Secundo** a furfure sunt mundata. **Tertio** comixta est farina ad inuitem per aquam et ignem decocta et in panem solidata. **Sic** peccator qui dignus erit corpus christi sumere: debet se propter tria que in his signantur preparare. sepe pro cordis contritionem. per oris confessionem. pro proximi dilectionem.

I De primo **Esa. xlvij.** Tolle molam et molem farinam. q. d. fac in te molam spiritualem de duobus molaribus considerando misericordiam dei et iustitiam. primo ad emolliendum cordis tui duritiam: confidra dei misericordiam que superioris lapide que nunc operat et circumfert pro hac

De sacramēto corpo. christi

vita cessabit. **Ps.** Misericordia tua magna ē sup rē. **Itē** p̄siderādo iusticiā quali inferiorē lapidē q̄ nūc iacet z quiescit. sed hac vita p̄sumata eleuat z opat̄. **Ezech. viij** Judicabo te iuxta vias tuas. **Nō** parcer oculo meus z nō miserebor. **Matth. xxj.** Sup quē ceciderit lapis iste p̄teret eū. ad **Ro. xj.** Vide bonitatē dī z severitatē. **Job. xxij** Deus mollivit cor meū z om̄ipotentis p̄urbauit me. **De** cui⁹ p̄p̄riūm est misereri sp̄ z p̄cere oī potēs quē oportet iuste iudicare. **Psal.** Sacrificiū deo spūs p̄tribulatus cor p̄tritu z humiliatū de⁹ nō despicies. **De** secūdo **Amos. ix.** Ecce ego mūdabo z p̄cutiā domū isrl̄ sicut p̄cutiā triciū in cribro. vbi. s. fures sepan̄ a nucleo. puz ab impuro. sic p̄fessionē mūdāt aīa a vili pctō. **Ps.** Cōfessio z pulcritudo in p̄spectu ei⁹. **j.** **Matth. iij.** dixit iudas z fratres ei⁹. i. p̄fiteres. **Ecce** p̄triti sunt inimici n̄ri. **Ascendamus** nūc mūdare sc̄tā z renouare. **Eccl. ij.** Qui timēt dñm p̄parabit corda sua z ī p̄spectu illius sanctificabūt aīas suas. **Blo.** Felix aīa que p̄tinue mūdāt cor suū vt suscipiat habitatorē deū. cuius possessor null⁹ eget bono. qz oīm auctorē bonoz in se habet. **De** tertio **Gen. xvij.** **Accelera** tria sara si mille cōmisce: z fac subcinericios panes. vt scz vitulū optimū cū ill̄ comederēt. **Qui** em̄ vituluz optimū. i. corpus xp̄i vult sumere: primo dz de trib⁹ satis simile panes igne coquēdo solidare ad tres ho-

minū differēcias. s. ad supiores. i. inferiores. equales verā dilectiōem p̄seruare. **j.** ad **Cho. x.** **Un⁹** panis z vnū corpus multi sum⁹ qui de vno pane z de vno calice particiamus. **Bug⁹.** Qui accipit mysteriorum vnitatē z nō tener: vinculu z pacis nō mysteriū accipit p se sed p̄tra se. **Matth. xxij.** Intravit rex vt videret discubentes z vidit vnū nō habentē vestē nuptialē. i. charitatē. z ait ministris. **Ligatis** manib⁹ z pedib⁹. p̄jete eū ī tenebras exteriores. ibi erit fletus et stridor dēntiū. **Idē. v.** **Si** offers munus tuū ad altare z ibi recordat⁹ fueris quia frater tu⁹ habet aliquid aduersus te: vade p̄us recōciliari fratri tuo. **Glosa.** **Si** fratrē lesisti: reconciliare ei. z si aduersari⁹ extitisti: esto beniuolus vt fiat amicus z tūc offeres mun⁹ tuū vt sit deo gratū p̄pter p̄dicta in pane notificanda. **Ezo. xij.** **Asina** comedes id est panē sine fermento. z erit quasi signū in manu tua: z q̄si monumentū añ oculos tuos. quia scz si gnant̄ in eo vt dicitū est cordis cōfessio. oris p̄fessio. primi dilectio. quib⁹ nos debem⁹ p̄parare vt digne possim⁹ ad corpus xp̄i accedere z eo ad p̄frēndū cū angelis puenire Amen.

De p̄paratione et figura agni pascalis. **Sermo XVI**

Uenite col
medite rē. **Itē.** Prob⁹ aut̄ seipm̄ homo. vt s̄. **Item** thema speciale. **Sanctifica**

mini cras comederis carnes. **Nu**
meri. xj. Ecce agn^o dei. Jo. j. **U**
Nic dicendū est qualiter in figu/
 ra agni pascalis p̄sideret̄ modus
 nostre p̄paratiōis. de qua **Ero. xij**
 legim^o. **Hec** figura i tres p̄tes est
 diuidēda. **Prima** ps ē ip̄e agnus
 edēdus **Secūda** fercula cū q̄b̄ ab̄
 est comedēdus. **Tertia** p̄sonarū
 edēnū habit^o. **In** p̄ma nos disci
 mus nos p̄parare p̄ fidei it̄grita
 tem. **In** secūda p̄ animi v̄uolita
 tem. **In** tertia p̄ vite bonestatem.
Prima ps illi^o figure ē ip̄e agn^o
 q̄ f̄m legē māducabat. z in b̄ tria
 p̄siderant. **Primo** q̄n comedēd^o:
 qz in nocte. **Secūdo** q̄n qz nō cru
 dus. nō coct^o aqua: sed assus igni
Tercio qd̄ in eo est comedēdum.
 qz caput cū pedib^o z intestinis. z i
 his fidei n̄re it̄gritas de corpo
 re xp̄i figurat. **In** p̄mo sc̄z q̄ agn^o
 in nocte comedit: cū dies non ple
 ne videt̄ ad credēdū: significat q̄
 corp^o xp̄i nobis i p̄nti dare debu
 it: nō manifestū: s̄z in sac̄o velatū
Lib. xij. Sacramētū regis ab
 scondere bonū est. **ij. Regū. viij.**
Dñs dixit vt habitaret in nebula.
j. Lib. xij. Nūc em̄ videm^o i eni
 gmate. i. in figura obscura quasi i
 nocte. tūc autē facie ad facie qz i lu
 ce. **De** sc̄o. s. q̄ nō comeditur ex
 eo crudū: significat q̄ nō debem^o
 credere xp̄m boicm esse puz. **Tres**
 q̄ nō comedēt aqua cocta: signi
 ficat q̄ nō debem^o xp̄m credere s̄z
 cōmunē boim p̄suetudinē esse cō
 ceptū aut natū. **Tē** q̄ comederit
 assum cū igni: significat q̄ incar

natio xp̄i z eius corp̄is cōsecratio
 credēda est celebrari p̄ potentiam
 sp̄ss̄cti. **In** tertia q̄ caput agni
 cū pedib^o z intestinis vorari p̄ce
 pitur: significat esse credendū q̄
 in hoc sacramēto tot^o xp̄s cū diu
 nitate cū corp̄e z anima p̄tinet z su
 mitur. **X** **Secūda** ps illi^o fi
 gure sunt fercula tria cū quib^o so
 lebant agnū māducare. s. lactuce
 agrestes. panes azimi. et sanguis
 agni. **Ero. xij. Edent** carnes assas
 z azimos panes cū lactuce agresti
 bus z sumēt de sanguine agni: et
 ponēt sub vtrūqz postē z in supli
 minarib^o domoz. **Primū** fercu
 lum. s. lactuce agrestes: significat
 dolorē p̄ peccatis. **Secundū**. s. pa
 nes azimi int̄ctionē puraz in op̄i
 bus boīs. **Tertiū**. s. sanguis agni
 memoriā z imitationē dominice
 passiōis quib^o p̄parari debz ani
 ma fidelis. **De** p̄mo **Bregori^o.**
Ero. xij. Numeri. ix. Lactuce agre
 stes valde amare sunt. carnes v̄o
 agni cū istis sunt edēde. quia duz
 corpus xp̄i accipimus p̄ peccatis
 compūgi debem^o: vt p̄ amaritu
 dinē penitēcie abstergam^o puerli
 tatē vite. **Esa. xxxvij. Recogitabo**
 tibi omnes annos meos in ama
 ritudine anime mee **De** secundo
j. ad Lib. v. Epulemur nō in fer
 mento veteri neqz in fermēto ma
 licie z nequicie: sed in azimis sin
 ceritatis z veritatis. nō in fermen
 to veteri. id est in corruptiōe pcti
 superbie que fit in deū. neqz in fer
 mento malicie quod fit in primū
 neqz in fermento nequicie: que fit

De sacramento corpo. christi

in seipo. sed epulemur in azimis
sinceritatis et veritatis. i. in sinceri
tate a vicijs et in virtute bonorum
operu. vt sic studeamus esse in sta
tu noue vice sine omni fraude. De
fermento veteri. **Greg.** Panes si
ne fermento comedit q̄ recta opa
sine corruptione vane glie facit.
De fermento malicie. **Idez.** Panes
sine fermento māducat q̄ opa mie
sine pcti cōmixtione exhibet. ne p
uerla rapiat q̄ recte dispēlat. **Uñ**
Amos. iij. i. crepādo dicat. Sacri
ficate de fermento laudē. De fermē
to em̄ laudē imolat q̄ deo sacrifi
ciū de rapina pat. De fermento ne
quitie **Ero.** xij. Qui comederit fer
mentatū: bibit aia eius de cetu isrl.
Fermentū comedere est delectari
pcti corruptione qd̄ comitit̄ in se.
Ps. Dixit iniustus vt delinq̄t in
semetipo. De tertio ferculo sup̄
dicto. **Greg.** Sāguis agni. i. xpi
super vtrāq; postē ponit̄: qñ non
solū ore corpis sed etiā mētis ore
haurit̄: et ad imitationē intēra mē
te cogitat̄. Nam q̄ sic redēptionis
sanguinē accipit vt imitari eius
passionē nō velit: i vno tm̄ postē
sanguinē ponit̄. Itē in sup̄limina
ribz ponendus est sanguis agni.
qz nō tm̄ in mēoria sed in manife
sto debet portari crux passionis
xpi. **Ad Gal.** vlti. **Mibi** absit glo
riari nisi in cruce dñi. dum et stig
mata iesu in corpore meo porto.
Tertia pars illi⁹ figure est ha
bitus siue tria insignia iudeoz q̄
māducabāt agnū. i. quia habebāt
cīngulos renū. calciāmēta pedū.

baculos manūū. **Ero.** xij. **Sic** co
medetis agnū: renes vestros ac
cingetis. calciāmēta habebitis in
pedibus: renētes baculos in ma
nibus. **Prīmū** designat carnis et
mentis p̄nentiā. **Secundū** exē
plorū patrū custodiā. **Tertiū** vi
ciōrū nostrorū correptionē. et exi
guntur ad cōmunicantiū prepar
ationē. **Prīmū** p̄paratiū. car
nis et mentis p̄nentiā in cīngulo
renū figurat̄. **Greg.** In renibz
accipit̄ carnis delectatio. **Uñ** **Ure**
renes meos et cor meū. Qui igit̄
pascha comedit: renes accingat.
quia qui corpus dñi accipit volu
ptatē domet. luxuriā ffrenet. **Dec**
p̄paratio p̄nentiē antēdēda est q̄ntū
ad tria genera hominū. i. cōiugā
tos. et de incōnitiā suspectos. et
sp̄rituales. **Prīmū** ante sacram
cōmunionē seruare debent conti
nentiā aliquorū. **Secūdi** longio
rem. **Tertij** continuas. De primo
dicitur ad dauid. j. **Regū.** xij. **Si**
mūdi sunt pueri: maxime a muli
eribus manducet. i. panē sanctū
Rñdit dauid. **Si** de mulieribus
agit̄ p̄tinuū⁹ nos ab heri et nu
diustertius. dedit ḡ ei sacerdos
sanctificatū panē. **Ero.** xix. **Descē**
dit dñs coram omni plebe super
montem synai. i. in igne et nubis
caligine. vbi prius dicitur **Esto**
te ergo parati in diē tertij. et ne ap
propinquetis vxoribus vestris.
Si talis continētia seruata est ad
figuram: quāto magis seruanda
est ad corporis xpi suscipiendam
veritates. **De secūdo** **Leui.** xij.

homo q̄ fuerit leprosus aut pati/
ens fluxū sanguinis. i. peccans p̄
icontinentiā carnis nō velcet d̄ his
que sanctificata sūt mibi donec la
net. s. p̄ p̄niam. **D**inc statuti sunt
añ pasca. xl. dies p̄nie. his p̄actis
in ieiunio. orōnibz z p̄nētia z bo
nis opibz: p̄nt cōicare penitentes
cū alijs bonis xp̄ianis. **D**inc sup
illō. j. ad **L**bo. xj. **S**i nos metip̄os
dijudicarem⁹: nō vtiqz iudicare/
mur: dic̄ **A**ug⁹. **A**b ip̄a mēre peni
tētis talis snia p̄ferat: vt se idignū
iudicē p̄icipatōe corp̄is z sangui
nis dñi. z ad tps p̄ ecclesiasticā di
sciplinā a sac̄ro celest̄ panis sepe
tur. **I**ndigne em̄ accipit si tunc ac
cipit q̄n̄ debet agere p̄niam. i. q̄n̄ i
cipit. igit̄ p̄us se iudicet et seuerita
te p̄nie se exerceat: vt a se iudicat⁹ a
dño nō iudicet. **D**e tertio. s. d̄ cō
tinētia p̄nua et sempit̄na religio
soz et i sacris orōnibz existētiū
Lu. xij. **S**int lumbi v̄ri p̄cincti. et
vos siles hoibz expectatibz dñm
suū. **Q**uia em̄ tales ad suscipien/
dū dñz sp̄ debēt vigilare. expecta/
re: et pati esse: nūqz debēt soluere
cingulū p̄nētie: s; oimodā et per
petuā p̄seruare castitatē. **L**eu. xij
Sacerdotes sancti erūt dño suo:
et nō polluet̄ nomē eius. **I**ncen/
sum em̄ dñi et panes dei sui offe/
rent. et ideo sancti erūt. **B**eda. **S**i
veteris testamenti sacerdotes fm̄
ordinē sui intraturi in templum
ad hostias legales offerendas: a
prop̄ijs v̄ozibz opozitū absti
nere. quātō magis nostri sacerdo
tes quos ad consecrandū corp̄us

domini paratos semp esse opoz/
ter: debent cōtinuam et sempit̄r/
nam castitatē conseruare. **Z**

Secundū p̄paratiū est exem
plorum patrū custodia p̄ calcia/
menta pedū figurata. **B**regon⁹.
Calciamēta in pedibus habere
est mortuozū patrū vitam inspi/
cere seu aspicere. et nostra vestigia
a peccati vulnere custodire. **L**an.
vij. **Q**uā pulchri sunt gressus tui
in calciamētis filia p̄ncipis. **G**res
sus sunt perfectiones operū i cal/
ciamētis. i. in consideratione vite
patrū **T**ertū p̄paratiū est cor
rectionis disciplina in bacul̄ ma
nuum figurata. **B**aculus em̄ si/
gnificat rectitudines iusticie qua
nos ipsos debemus de nostris et
cessibus ante cōmunionē iudica/
re. **P**salmista. **U**irga directionis
virga regni tui. **I**tem. **A**pprehen/
dite disciplinam ne quādo irasca
tur domin⁹ et ne peccatis de via
iusta. j. ad **L**bo. iij. **Q**ui man/
ducat et bibit indigne: iudicium
sibi manducat et bibit. **Q**uā si nos/
metip̄os dijudicarem⁹: nō vti/
qz iudicaremur. **A**scendat homo
aduersum se tribunal mentis sue
et constituto in corde iudice. assit
accusator **C**hr̄isti cogitatio. restis
conscientia et carnifer timor dei.
Inde quidam sanguis anime cō
fitentis per lachrymas profluit. et
sic cessat vindicta diuina cum cō/
fessio et correctio precedat huma/
na. et sic fit homo dignus ad su/
mendū corp̄us xp̄i verū: nunc in
presenti i sac̄ro et p̄fecta fruitione

De sacramēto corpo. christi

in futuro. De primo Deuter. viij. Afflixit te dñs penuria. et dedit tibi cibuz māna qđ ignorabas. Afflixit te. i. fecit vt affligeres et corruereres penuria. i. pena. in volūtatibus tue et voluptatū carētia. et tūc dedit tibi celestem panē corpus sui. De secūdo ad Heb. xij. Omnis disciplina in pñci quidē nō videtur esse gaudij: sed meroris. Postea autē fructū pacatissimū exercitatis per eam reddet iusticie. Item pparatiuū ad corpus dñi sumentū potest esse manducatio spūalis sicut pfecti manducāt: ratio ne deuote māducatiōis. De quo infra sermone. xix. ante medium et i medio Amen

De sacramentali modo tñm qua indigne māducāt maliuoli et docti. Sermo. xvii.

Venite comedite et. vt a pñcipio
Thema pprium.
Quicūq; manducauerit panem et biberit calicē dñi indigne: reus erit corporis et sanguinis dñi. i. ad Corinth. xj. Circa sacrm dñici corporis pñcipalr notandū est modus māducatiōis. et ille est triplex scz Sacramentalis tñm. Spūalis sil. Sacramentalis et spūalis sil. Ad hec sane intelligēda scienduz qđ in cibo altaris duo sunt. i. sacramētū et virtus sacramēti. Sacramētū vt dicit Aug⁹. in duobz cōsistit. visibili panis et vini specie. et inuisibili carne xpi et sanguie. Vir-

tus vero sacramenti est sanatio a damnatione mortis eterne. Hanc virtutē sacramēti crediderūt et spūritu aliter gustauerūt oēs saluandi ab origine mūdi. et pñtue gustant oēs boni xpiani. Sacramētū vero altaris. i. visibilē speciem panis cum carne xpi manducant soli xpiani et hoc tam boni qz mali: sed mō dissimilit. qz mali māducant sacramētū tñm. i. sub visibili specie panis corpus xpi. sed non māducant virtutē spūalem. i. salutem et vitam eternā. Boni vero māducant vtrūq; simul. i. sacramētū et virtutē sacramēti. Et istud patet triplex modus manducandi xpm. Primus sacramentalis tñm. Scđs spūalis sil. Tertio sacral et spūalis sil. Primo mō māducant xpiani p̄au. Scđo mō oēs saluādi Tertio mō solū xpiani boni. Primi māducant et nō māducāt. Secūdi nō māducāt et tñm manducāt. Tertij māducāt et māducant. Primus modus māducandi corpus xpi est sacralis tñm quo mali xpiani manducāt. quia venerandū corpus i peccato mortali polluto ore sumentes cordis affectum; influentiam virtutis bonitatis eius: peccatis suis imūdis et duris quasi luto et lapide claudunt. Ezech. xiiij. Posuerūt imundicias suas in cordibus suis et ydola sua scandalum iniquitatis sue statuerunt contra faciem suam. Isti manducant et non manducant quidē. Quia corpus xpi sacralr sument. sed tamen nō

manducat. quia virtutē spūalem id est salutē aie nō capiunt. **Ecc̄s** vj. Est et aliud malū quod sub sole vidi: et quidē frequēs apud homines. **Vir** cui dedit de⁹ diuitias et substantiā et honorē: nec tribuat ei potestatem vt comedat ex eo. ad **Heb. vlti.** Habem⁹ altare de q̄ edere nō habēt potestare q̄ tabernaculo deseruiunt. id est peccatis carnalib⁹. j. ad **Chorin. x.** Non potestis calicē dñi bibere et calicē demoniorū. **Nō** potestis mensē dñi participare esse et mensē demoniorum. **Gregori⁹.** Est quidē in peccatorib⁹ id igne sumētib⁹ vera caro xpi et verus sanguis. videlicet p̄sentiali essentia. nō salubri efficiētia. **Bug⁹.** Qui discordat a xpo nō māducat carnē eius. nec bibit eius sanguinē. et sic tate rei sacm̄ quoridie sūt sibi ad iudiciū. **Discordat** a xpo qui cordis affectus ab eo auertēs ad peccatū p̄uertit. **Et talis infelix** valde dici potest: ad quē tam magnū bonū venit et nullū exinde spūale percipit lucrum.

B **Docimodo** sc̄s sacramēta liter t̄m manducantiū sūt tria genera. primi malivoli. secūdi doli. tertiū p̄sumptuosi. **Primi** sūt q̄ corpus xpi sumūt in peccādi voluntate. **Secūdi** sunt hypocrite q̄ foris boni apparētes et tanq̄ iusti accedūt ad altare. **Tertiū** sunt qui cū manifeste mali sint: tamē p̄sumūt cōmunicare. **De duob⁹** p̄mis potest hic dici et de tertio in seq̄nti

De primo genere maloz manducantiū. s. d. malivolis **Esa. xxix.**

Appropinquat popul⁹ iste ore suo. et labijs suis glorificat me. cor autem ei⁹ longe est a me. **Appropinquat** ore p̄ sacramēti suscepiōem. sed cor longe est p̄ peccādi voluntatem. **Et tales tria mala sequūtur.** **Peccati sui aggrauatio.** **A** gratia xpi separatio. **Pene** eterne cōdemnatio. **De primo** **Matth. xv.** Nō est bonū sumere panē filioꝝ et mittere eam in s. malivolis. **Bugustinus** habētes voluntatē peccādi grauari magis dico eucharistie p̄ceptione q̄ purificari. **De secūdo** **Sapie. j.** Peruerse cogitatōes separāt a deo. quoniā in malivola animā nō introibit sapiētia. nec habitabit i corpe subdito peccatis. **De tertio** o. j. ad **Chorin. xj.** Quicūq̄ māducauerit panē et biberit calicē dñi indigne: reus erit corporis et sanguinis dñi. **Ambrosio.** **Indign⁹** est q̄ nō deuota mēte accedit ad eucharistiā. aut in voluntate peccādi manēs: hic re⁹ est corporis et sanguinis dñi. id est. ac si christū occiderit puniet. **De secūdo** genere maloz cōmunicantiū. s. de doliolis siue hypocritis ij. ad **Thimo. iij.** In nouissimis dieb⁹ instabūt tempo periculosa: et erūt homines seip̄sos amantes. habētes quidē pietatis virtutē autē eius abnegātes. **Speciē** pietatis dicit glosa. id est religionis qui eadē sacramēta habēt cū pijs. virtutē pietatis. id est charitate abnegātes multa sc̄s mala occulte p̄petrādo: et manifeste fallaciter excusando. **Et tales similit̄**

De sacramēto corpo. christi

celum et mundū: tamen manens
indivisum. sic dedit corpori quod
assumpsit et sibi in unitate persone
vniuit in multis locis posse esse et
in se punctū manere. **Greg.** Sic
diuinitas verbi dei vna est que totū
implet multis locis mundū. ita
licet in multis locis et innumerabi-
libus diebus consecrat corpus in non
sunt multa corpora christi: sed vnū cor-
pus est illud quod sumpsit de virgi-
ne et quod dedit apostolis. Diuinitas enim
verbi que vbiq; est: replet illud et co-
iungit et facit. sicut ipsa vna est: ita
veritas corporis christi vnū est corpus
in veritate. **Aug.** Quia christum mandu-
camus partes de illo non facimus: sed
in sacramēto fit hoc. vnusquisque
accipit partem suam: totus in celo ma-
net integer. Totus in corde tuo.
Totus enim erat apud patrem quando ve-
nit in virginē. Impleuit illam: non
recessit ab illo. Venit in carne: ut
cum hoies manducaret. et mane-
bat integer apud patrem ut angelos
pasceret. Rogandus est igitur dominus.
licet non sit necessario corpus aliter ab in-
uicē diuisi ut simus semper per ipsum spi-
ritualiter in caritate coniuncti. ut di-
gno nos pascat suo in presenti sacro.
et plena visione sui cum angelis in
futuro Amen.

**Sequitur de tribus mirabilibus in
corpore christi perceptio. Ser. XIII.**

Venite co-
medite et. Mirabilia
opera tua et. **M** Di-
cto parū supra de tribus mirabili-

bus diuine operationis que considerantur
in diuini corporis consecratione. Et
preterea de tribus alijs in eiusdem
corporis possessione. **N**ic dicendum
est de tribus mirabilibus consi-
derandis in eius perceptione. **P**ri-
mū mirabile signū considerandum
in diuini corporis perceptione est quod
cum manducat non minuit. et hoc
est contra hereticos: qui dicunt. **S**i
corpus christi omni monte maius
esset tamen diu illud ecclesia consumpsisset.
Huius igitur tamen mire rei. incōsum-
pibilitatis corporis christi in manduca-
tione sui: triplex ratio potest assignari.
Prima ratio est quotidiana
preces consecrandi. **S**ecunda incorru-
pibilitas sui. **T**ertia infinita
causa pascendi. **P**rima ratio quod
corpus diuini manducatur non mi-
nuitur: est quotidiana preces conse-
crandi. **N**am quia omnibus diebus
et omnibus fidelibus locis et sub tot
hostijs quot sufficiunt fidelibus ves-
rum et vnicū corpus christi ex precepto
eius consecrare possumus: idcirco
dum illud manducamus sume-
re vel minuerē non possumus vel
valemus. **S**icut enim in nobis cau-
sa salutis eterne semper manet effe-
ctus illud manducandi: sic et effectus
et preces consecrandi. **E**t cum iam consecratū
fuerit: manducamus: nequaquam illud
minuimus. quod hic semper in se veraci-
ter perseuerat et ne sacrilegiter in ecclesia
possit deficere: semper in consecrando
in forma panis quasi sacramentum nutriē-
do et renouando consecramus. **Q**uod
pulchre figuratū est in panibus apo-
linonis: **D**e quibus dicit **E**ro. xxv.

Panes sup mēsam meā panes p
positionis in cōspectu meo semp
De renouādo dicit **Leui. xxiij.** Ac
cipies panes duodecim z statues
eos sup mēsam meā: vt sint panes
ī monimentū oblatōis domini. p
singula sabbata mutabūtur fede
re sempiterno. **S**imiliter de igne
dei dicit **Leui. vi.** Ignis in altari
meo semp ardebit quē nutriet sa/
cerdos: subijciens ligna mane p
singulos dies. **I**gnis nūq̄ defi/
ciet in altari. sed illa mensa iudeo
rum cū panibz z ignis ī altari de
fecit. **Q**uid ḡ: mentis est de? ab/
sit. **S**ed ymbria defecit in synago
ga. z veritas manet nec deficit ī ec
clesia. **S**acerdos em̄ noster semp
per sacramētū altaris cōsecrando
nutrit. z corpus xpi qd̄ in illo sem
per idē est: nunq̄ māducatōe fī/
delium deficit. **S**ecūda ra
tio ad idē est vera incorruptibili/
tas corpis huius. **S**urrexit enī glo
rificatū īmortale z īmutabile et
īpossibile posse corrūpi. **Psal.**
Nō dabis sanctū tuū videre cor/
ruptionē. **C**ū illud manducam⁹
nō sicut alius cibi corrūpicur nec
mutat in corpus nostrū: sed illu
te nobis sine corruptione sui spūa/
le nutrimentū. **H**oc figuratus est
iij. **Re. xvij.** vbi pugill⁹ farine ī do
mo vidue p multos dies ad eius
totā familiā nō defecit. iuxta v bñ
helye. **A**ugustin⁹. **Q**ui māducat
me (dicit domin⁹) viuet ppter me.
Nō ergo timeam⁹ manducare pa
nem istū fratres ne forte cōsumas
mus illū. z pterea quod māduces

mus nō inueniam⁹. **C**ū ergo mā
ducatur: vita māducat: nec occidit
tur quādo manducatur: sed mortu
os viuificat. māducat⁹ reficit s;
nō deficit. viuut māducat⁹. quia
surrexit oculus. **H**inc etiā lapidi
p̄cioso cōparatur: de quo virtus
exit: vt fantastica fugādi vel īs/
tationes sedandi vel alia: sine di
minutione sui. **Deut. xxxij.** **C**ōstitit
tuit hominē vt sugeret mel de pes
tra. oleūq; de saxo durissimo. **P**e
tra est christ⁹. j. ad **Chozin. x.** **S**i
cut ergo gēma virtutē suā effun/
dendo nō minuit. sic corp⁹ domi
ni nos pascēdo nō minorat. **T**er
tia ad idē: est ī figura causa pascē
di. **Q**ui em̄ ad ipm accedere vo
lunt: pascuā sufficiētē in ipō īs/
ueniūt. **H**inc domin⁹ fons viuus
z lux vera dicit. **De primo Bñ. ij.**
Fons ascēdebat et terra. id est chri
stus. dicit glosa. irrigans vniuers/
sam superficiē terre. id est inspirāl
cordi vilia z honesta. **Dieremie.**
ij. **D**ereliquerūt me fontē aque vi
ue. **De secūdo Johā. j.** **E**rat lux ve
ra que illuminat omnē hominē
veniētē in hūc mūdum. **S**icut
igitur fons terrā irrigat z sine sui
diminutione herbas innumeras
z arbores nutrit. sic christus ecclē
siaz pascit. **I**tem sol non deficit
toti mundo lumen suū cōmunis
cādo. **S**ic nec christus totaz ecclē
siam pascendo. **H**inc euidēs
exemplum est in candela. de qua
millesies tenens sumi potest igs
nis quantus in eo est. nec propter
hoc minuitur lunē ei⁹. igit mltō

De sacramēto corpo. christi

q̄ aliquis rēta p̄ciosam z venerā
dam in loco vel in vase immūdo
poneret. **Uñ** pctōr q̄ corpus chri
sti sumēs ponit in ore suo pollut
to z cor de radix nō est natura vel
virt⁹: sed libido. i. puerfa intentio.
vt lucrt̄galis vel vane laudis vl'
aliciu⁹ deceptiōis. **Secūda** rati
ō culpe illoz est diuini p̄cepti
trāsgressio. **Sicut** em̄ dñs in sta
tu innocentie z cessit lignū vite ad
edendū. z in statu culpe. p̄hibuit.
sic nobis in statu bono cor p̄ xpi
zcedit z i malo p̄hibet. **Dat.** vñ
Nolite sanctū dare canib⁹. i. imū
dis peccatorib⁹. **Leuit.** xij. **Nō** q̄
habuerit maculā. i. pcti nō offeret
panes deo. nec accedet ad misteri
um ei⁹. **Tertia** rō culpe illoz
est magna ingratitudo. **Quid** po
test em̄ esse mag⁹ ingrātū q̄ si q̄s
habēs dñm a q̄ recepisset quicqd
boni haberet. z ipm̄ insup morte
sua de suspēdio eterno liberasset.
cundē dñm in stabulū immūdis
mū infida sup traditiōe duceret. et
ibi cōculcāret z rursū occideret.
Tāta ingratitudine peccāt q̄ cor
pus dñi in pctō mortali sumunt.
p̄s. **Retribuebāt** mibi mala pro
bonis z odiū p̄ dilectiōe mea. **Et**
cōculcauerūt me inimici mei tota
die. ad **Hebr.** x. **Quāto** putatis
deteriora mereri supplicia q̄ filius
dei zculcauerit z sanguines testa
menti pollutū duxerit in quo san
tificat⁹ est. **Ambro.** **Ille** filius dei
cōculcat qui libere peccat absq̄ ti
more z penitētia z q̄ eo indigne p
cipat. **Idem.** **Qui** indigne sumit

xpm̄ idē est ac si interficeret. **Aug⁹**
q̄ temerariū q̄q̄z nephariū ē cru
entis manib⁹ intemerare q̄ginis
tractare filiū. **Aug⁹** audit⁹ sustine
ret aurū. q̄s ocul⁹ nō p̄funderet
ad intuitū. q̄ mens nō rapetur in
excessum: vbi mūdū p̄ciū mitteret
in sterquilinū. **Nō** em̄ min⁹ ē des
testabile in os pollutū q̄ in lutuz
mittere dei filiū. **¶** **Secūduz**
malū illoz est magna offensa dei
Zacha. j. **Gra** magna ego irascor
sup gētes opulētās. qz ego iratus
sum paz. xpi vō adiuuerūt i ma
lum. q. d. dñs. qz parū irascor. p̄
pter peccata in primū: s̄ maxime
p̄ eo q̄ peccāt in dñm. j. **Regū.** ij.
Si peccauerit vir in virū placari
potest ei. d. e. si aut̄ in deū peccau
erit: q̄s orabit p̄ eo: glosa. q̄to ma
ior glia tāto grauior offēsa. **Ma
lachie.** j. **Ad** vos o sacerdotes qui
despicitis nomē meū z offert⁹ sup
altare meū panē pollutū. **Glosa.**
Corripit sermo dei nimis ep̄os et
ministros ecclie negligētes. z om
nes q̄ xpi noīe censent. cur nomē
eius despiciūt. quib⁹ causis offen
si q̄ panē pollutū offerūt. **Pollu
it** em̄ panē. id est. corpus xpi qui
indigne accedit ad altare z men
sam dñi si nō scelerata voce: tamē
scelerato ope despicit. z duz sacra
menta violātur: ipse cui⁹ est sacra
mentū violat. **Tertū** malū il
lozū est multiplex z grauis plaga
ex iusta dei vindicta. **Sicut** in ab
antiquo filijs israel maximū erat
peccatū z pessimariū causa male
dictionuz. q̄ per idolatriā deum

peccerūt. et postea iudeis impijs
 q̄ xpm̄ nō susceperūt. Sic modo
 xp̄ianis maximū est peccatū et cau-
 sa plagarū q̄ corpus saluatoris
 idigne suscipiūt. Greg. sup Deut
 xvij. Creator oim̄ p̄ incarnatiōis
 sue mysteriū iudeā visitare digna-
 tus est. sed q̄ nō cognouerūt tem-
 pus visitatiōis sue. ideo gentibz
 frequēter in predā data est. nouis-
 sime romanis tradita est. et vene-
 runt sup eam oīa genera maledi-
 ctionuz que in libro legis scripta
 sunt. Similit̄ hīs q̄ gratiā ingra-
 ti accipiūt certa est damnatio. Si
 enī quis irritā faciens legē moysi
 sine vlla miseratione morit̄. q̄to
 deteriora meret̄ supplicia qui fili-
 um dei ꝓculcauerit. et sanguinem
 testamēti pollutū duxerit. **S**
 Nec supplicia possunt dici tripli-
 ces plage. Prima multa damna
 bonoz spūalium. Secūda sterili-
 tas terre siue caristia temporalū.
 Tertia pestes hoīm et strages cor-
 porū. De prima plaga **Tren. j.**
Manū suaz misit hostis ad oīa
desiderabilia eius. quia vidit gen-
tes ingressas sanctuariū tuū de q̄
bus p̄cepas ne intrarent in eccle-
siaz tuā. Glosa Hostis antiquus
ad desiderabilia ecclie manū mic-
tit. et spūales ornatū aufert in mē-
bris suis. fidem ꝓdēns. bap̄tis-
ma rescindens. i. gratiā in bap̄tis-
mo datā. doctrinā corrupens. cor-
pus et sanguinē dñi indigne ꝓtra-
ctans et vasa ꝓciosā. i. oues xp̄i q̄si
lupus deuastans. Et causa tanti
malī redditur. quia gentes. i. cor-

niem amantes et xp̄i circūdisiones
 nō habentes ministri altaris effi-
 cūf. De sc̄da plaga **Deut. xxvi. j.**
Si audire nolueris vocē dñi dei
tui vt facias oīa mādata eius: ve-
nient sup te oēs maledictiōes ille.
Maledictus fructus terre tue ar-
menta bouum tuoz. et greges ouī-
um. Mittet dñs sup te famē et
esuriē et increpationē in oīa opera-
tua. he plage veniēt si audire nolu-
eris mādata dei. ꝓcipue. s. d̄ corpe
dñi indigne tractando. Fm̄ illud
Leui. xij. Homo q̄ habuerit ma-
culā pcti nō offeret panes deo suo
nec accedet ad ministerium eius.
Gen. iij. Quia comedisti de ligno
ex quo tibi p̄cepam ne comedes
deres. maledicta terra in ope tuo.
spinas et tribulos germinabit tibi.
De tertia plaga. j. ad Cor. xj.
Probet seipm̄ homo et sic de pa-
ne illo edat. qui enī māducat indē-
gne iudiciū sibi manducat. i. ad
iudiciū mortis se obligat. et mul-
ti alij ꝓpter scelus vnus sepe ferūt.
Unde sequit̄. Ideo inter vos
multi infirmi et imbecilles et doz-
miunt multi. i. somno mortis vel
dei verberē vel p̄elioꝝ aduersita-
te. Num. xj. Adhuc carnes erant
in dētibz eoz. nec defecerat hu-
iuscemodi cibus. et ecce furoꝝ dñi
ꝓcatus in pplm̄ ꝓcussit eum pla-
ga magna nimis. **H Sed ec-**
ce ꝓtra has plagas et oīa iam di-
cta mala: triplex remediū ostēdit
scriptura. Primū est emendatio
vite ꝓ penitentiam voluntariam.
Secundū est correptio malicie ꝓ

De sacramēto corpo. christi

superiorem disciplinā. **Tertium** mutatio incorrigibilis persone per iusticie distributionē. De primo **Jobel. s.** De populata est regio. luxit humus. i. habitatores humili. quia post messis aggregati. i. bona temporalia spiritualia. accingite vos et plangite sacerdotes. ululate ministri altaris. ingredimini cubate in sacris. **Glo.** Sacerdotes qui comedunt digne pascha accinguntur baltheo castitatis. peccatores quasi remordet conscientia pallio doloris ut plangant sua et populi peccata. Accingite igitur vos sacerdotes et ministri altaris cingulo penitentiae et plangite puero corde. ululate in confessione et oratione et ingredimini ecclesiam per penitentiam ubi existis per culpam. in sacro cubate. i. delicias quibus offendistis per vite austeritatem compensare ut iram dei possitis mitigare. De secundo **Malach. iij.** Ecce venit dominus quasi ignis et consumens. s. per iustos plures. et purgabit filios leui. i. ministros altaris. et erunt domino offerentes sacrificia in iusticia. et sic ubi quae placat mitigabit ira dei **Ezech. vij.** Judicabo te iuxta vias tuas. et ponam contra te abominationes tuas et non miserebitur tibi. **Glo.** Sicut medicus incidit et non parcat ut parcat. **Ubi** Ego percutiam et ego sanabo. Flagellat autem dominus omnem filium quem recipit **Luc. xij.** Ne puelle intrare. Et sic dominus per iustos plures non percutit vicia corrigens ut parcat iram suam mitigando. **I** De tertio **Ezech. xi.** Judicabo vos dicit dominus. et subiciam vos scepro meo. et eligam de

vobis transgressores et impios. s. ad abiciendum quod in malo perseverat. i. incorrigibiles sunt. Dicitur glo. ut. s. loco eorum iusti substituantur. **Esa. j.** Converterte manum meam ad te et excorqua ad purum scorum tuam. et auferam omne stannum tuum. et restitua radices tuas sicut fuerunt prius. et consilia tuos sicut antiquitus. s. tunc moysi et machabeorum et apostolorum **Post** haec vocaberis civitas iusti urbs fidelis. **ij. Mach. iij.** Et congitavit iudas de altari holocaustorum quod prophetatum erat: quod de eo faceret. Et incidit illi consilium bonum ut destrueret illud ne forte esset illis in opprobrium. quia praeservaverunt illud gentes. et demoliti sunt illud et posuerunt lapides in monte in loco apto quod ad usque veniret propheta. et ruderet de eis. Et acceperrunt lapides integros secundum legem. et edificaverunt altare novum secundum illud quod fuit prius. **Glo.** ibidem altare holocaustorum est fides pura. doctrina recta. et conversatio bona ministrorum christi. **Sed** hoc altare si prophetatum fuerit heretica pravitate vel symonia vel scelerum varietate: illud destruendum erit et a sacerdotum dignitate deponendum. ne forte opprobrium sit ecclesiae scilicet quod habeat prius et facinorosos rectores qui dyabolica astutia seducti sunt. unde dominus suis discipulis ait. Vos estis sal terre. quod si sal evanuerit in quo salietur. ad nullum valet ultra nisi ut mittat foras et conculetur ab hominibus. Deposito ergo prophetano mystico altari: reponi debent la-

pides illi in monte dom^o domini
in loco apto donec venies p^obeta
respondeat de eis. quia peccantes
redigi debet in locū penitētie: do-
nec p^o sanctos doctores d^ojudicet
p^o cōmissio crimine cōueniēs satisfi-
factio p^opetrata. In locū autē eoz
lapides integri s^om leges substitui
debēt: vt fiat altare nouū s^om illd
quod fuit p^os. quia homines d
fide catholica: sani cōscientia: san-
ctarum scripturarū imbuti: bonis
morib^o religiosi: in locū regimi-
nis ordinari debēt vnde ceciderūt
p^ouaricatores vtiq^o diuine legis:
vt sine reprehensione in nouitate vi-
te z norma iusticie exhibeat^o mini-
sterium deo in sancta ecclesia quā
sibi acquisiuit x^os p^o sanguis
sui sponsam nō habentē maculas
neq^o rugam.

De secūdo modo manducādi.
s^oz despūalitē Sermo XIX

Venite co-
medite zc. Thema p^o
prium. Patres vestri
eandē escā spūalem manducaue-
runt. s^oz ad Lho^o. x. hoc est Omnes
boni veteres in māna cibū inuisi-
bilem s^oz x^om spūaliter intellexer-
runt. crediderūt. gustauerūt. z ab
eterna morte p^o eum sanati sunt.

R Secūdus modus mādu-
candi christū est spūalis tē. et
in eo omēs saluati ab initio man-
ducauerūt z saluandi māducant
Isti vero nō manducāt z mādu-
cant Ambro. Nō manducāt mā-

ducant. nō manducant quia. s^oz sa-
cramentaliter nō māducant: tamē
māducant spūaliter z econtra
Eccl^o. vj. Est vir cui dedit de^o diui-
tias z subam z honorē: nec tribu-
it ei potestātē vt comedat ex eo: s^oz
homo extrane^o vorabit illud. s^oz cū
magno desiderio spūaliter mādu-
cando. Et circa spūalē māducati-
onē tria sunt cōsiderāda. s^oz status
p^osonariū. differētia sic māducanti-
um. ratio spūaliter manducādi. z
effectus māducationis huiusmo-
di. **Primū** circa māducationē spū-
ritualē notandū est differētia per-
sonarū sic manducantium. quē tri-
plex est. s^oz incipientiū. p^oficientiū. et
p^ofectoz. Mart^o. xiiij. Mandu-
cantiū fuerūt q^o nq^o milia virozū
exceptis mulierib^o z puulis. In p^o
uulis significāt incipientes. In mu-
lierib^o p^oficientes. In vir^o p^ofecti **Se-**
cundū circa idē cōsiderādū ē ratio
qua dicunt^o iādicti spūaliter mādu-
care. **Un** sciendū q^o p^omi s^oz in-
cipientes māducant spūaliter rōne
fidei saluatoris. Abacuc. ij. ad **De-**
bre. x. Justus ex fide viuūt tāq^o ex
cibo speciali. Augustinus. Crede
z manducasti. Crede em̄ in chri-
stum est credendo ire in eum. ipsi
corde inherere. in ipso delectari. et
p^o veram charitatē mēbris eius in
corporari. **Secūdi** s^oz p^oficientes
manducāt spūaliter rōne bone cō-
uersationis Job. iij. Ego cibum
habeo māducare quē vos nesciis
Deus cibo est vt faciam volūta-
tem patris mei. Ecclesiastici. xv.
Qui timet deum faciet bona.

De sacramento corpo christi

Sequitur. Cibabit eū pane vite.
Iste cibus bone uersationis consistit in tribus rebus quasi in tribus ferculis scilicet in innocentia in penitentia et in misericordia. De primo psalmo. Percussus sum ut fenū et aruit cor meū. quia oblitus sum comedere panem meū. scilicet innocentie. unde delectabar cibū malicie. **Aug.** Panem de altari spiritualiter māducare est innocentiam ad altare portare: debitoribus peccata dimittere. De secundo psalmo. Surgite postquam sederitis quia māducatur panem doloris. scilicet penitentia peccatis. **Job. ij.** Māducauit panem in lacu et tremore: memorans fimonē amos. Dies festi uisus. gaudij in peccatis uertent in lamentationem et lacrimas. **Ps.** Lingeretis panem māducabā. De tertio **Pro. uer. xj.** Benefacit aie sue uir misericors. quia dux pauper cibo corporis reficit: multo melius a deo spiritualiter pascat. **Apoca. iij.** Ecce ego sto ad ostiū et pulso. si quis aperuerit mihi intrabo ad eū et cenabo cū eo et ipse mecum. **Sz** tertij. scilicet perfecti māducant spiritualiter rōne deuote orationis et meditationis. Et in hac māducatōe tria erūt quae in comestione corporali consistunt. scilicet appetitio. masticatio. et delectatio. **Primo** enim debemus spiritualiter esurire christi cibum nostrū intimo corde desiderādo. **Secundo** masticare magna discretione cogitationis discernēdo. **Tertio** in eo delectari dulcedine eius eligendo. **Primo** debemus spiritualiter esurire ardēter desiderādo. **Job. xxj.** Si nō dixit uiri tabernaculi mei: quod det de carnibus eius ut saturerur quod

si optabāt et desiderabāt saturari. **Eccē. xxiij.** Qui edunt me ad huc esuriēt. **Bregō.** In delicijs carnis appetitio placet. experientia displicet quia quo magis sentit quod cap saturitas mentē nō replet sed cruciat. eo magis cognoscit quod fastidiat. in spiritualibus delicijs saturitas appetitū parit. quia quanto magis cap saporem percipit: eo magis cognoscit quod auerius amet. **Esā. xxvj.** Dñe nomen tuū et memoriale tuū in desiderio aie mee. aia mea desiderabit te in nocte. scilicet aduersitatis. **Psal.** Domine aī te omne desiderij meū: et gemit meo et cetera. **Secundo** debemus spiritualiter masticare christum totum. scilicet membra et caput. nosmetipsos et scotos deus saluatorē mundi discretione discussione cogitare. Nosmetipsos dijudicādo. sanctoꝝ uitā imitādā pertractādo: et incarnatōis christi beneficiade uota mēte ruminādo. **Primo** perfecti māducāt et masticāt: seipsos diligēter examinādo et dijudicādo. **ad 1. Cor. xj.** Prober autē seipsos: et sic de pane illo edat. **Primo** perber. scilicet examinet et purget seipsum: non alium. seipsum totum. scilicet cor. linguā. manum et cetera. et sic postea edat. **Job. xij.** Quare lacero carnes meas denti bus meis: et animā meā porto in manibus meis: ut scilicet spiritualiter masticē dijudicādo peccata carnis et propria. **Secundo** perfecti masticant scotos mortuos et bonos ad huc uiuētes: uitā eorum ad imitādū considerādo. **Matth. xxij.** Ecce prandij meū parui: tauri mei et altilia mea occisa sunt. uenite comedite.

masticate. cogitate. **I**hauri sunt
 pph̄er apl̄i. q̄ fortitudine fidei q̄si
 cornu principibz m̄di restiterūt.
 z ab eis passi: virtutū crēpla nob̄
 reliq̄rūt. altilia ab alēdo dicta sūt
 p̄guia volatilia. z significāt sc̄os
 iterna caritate saginatos; z rēplati
 onis pēna supna perētes. **O**ccisa
 sunt vel ab eo q̄ fuerūt per penitē
 tiā vel mortē carnis in requiē po
 sita. hec nobis sunt sp̄ualiter ma
 sticāda. i. ad imitandū diligenter
 p̄sideranda **D**eus. xiiij. **O**mne qd̄
 mundum est comedite. Quicqd̄
 morticinū est. ne vescamini ex eo.
Omne mundū. i. honestū verbis
 opibus. z moribz comedite. i. in
 corde ponite ad imitādū. qd̄ mor
 ticinū est. i. pctō z taminatū. ne ve
 scamini ex eo z sentiēdo vel idēz fa
 ciendo ad **P**hil. iij. **D**e cetero fra
 tres q̄cūqz sunt vera. q̄cūqz pudī
 dica. q̄cūqz iusta quecūqz sc̄a.
 quecūqz amabilia quecūqz bone
 fame. si q̄ virtus. si qua laus disci
 plīne. hec cogitare q̄ z didicistis z
 accepistis. z audistis z vidistis in
 me. **N**ec agite z deus pacis erit
 vobiscū. **T**ertio p̄fecti masticāt
 sp̄ualiter carnē xp̄i. i. incarnatiōis
 eius sac̄a z b̄nficia deuote medi
 tando. **J**oh. xj. **Q**ui māducat car
 nem meā z bibit sanguinē meum
 habet vitam eternam. **Q**ui man
 ducat. i. sp̄ualiter bene masticat.
Aug^o. **N**oc p̄inet ad virtutē sa
 cramentū: nō ad visibile sacramen
 tū. q̄ sc̄s māducat incus nō foris.
 qui māducat mēte. nō qui mādu
 cat dente. **E**t hoc est qd̄ apl̄s vigi

lanter dicit tm̄ de bonis. oēs can
 dem escam sp̄ialem māducaue
 runt. **S**ic māducauit z masticā
 uit xp̄m **A**pl̄s. vii. j. ad **T**im. iij
Manifeste magnuz est pietatis
 sacramētū qd̄ manifestū est in car
 ne. iustificatū est in sp̄u. i. xp̄us iu
 stus ostensus est. qz de sp̄u sc̄o cō
 ceptus. apparuit angelis. predica
 tū est gētibz creditū est in mūdo
 z vt tm̄ beneficiū curēt attribuere
 solūmodo deo assūptū est in gl̄ia
Ec̄es. j. **O**ritur sol. i. xp̄s. i. sua na
 tiuitate. z occidit in passione. z ad
 locū suū reuertit. i. ad sepulchrūz
 terre. ibiqz renascēs. in resurrectio
 ne. gyrat p̄ meridiē. in ascensione.
 z flectit ad aquilonē: lustrās cun
 cta per circuitū. in extremi iudiciū
 discussione. **N** **T**ertio debes
 mus in sp̄uali māducatiōe dele
 ctari in dulcedine q̄ elicit de p̄dis
 cta xp̄i masticatione. **E**sa. lv. **B**u
 dite audietes me z comedite bos
 num z delectabit in crassitudine
 anima vestra. i. in dulcedine. **S**a
 piē. viij. **I**ntrās in domū meā cō
 quiescā cū dei sapiētia. i. cū xp̄o q̄
 dicit sapiētia q̄si sapida scientia.
Non em̄ habet amaritudnē z uer
 satio illius. nec reditū z uicūs illi
 us: sed leticiā et gaudiū et in ami
 citia illius delectatio bona **P**s.
Quā magna multitudo dulcedi
 nis tue dñe **P**s. **B**ustate z vide
 te qm̄ suauis est dñs zc. **L**an. iij.
Mel z lac sub lingua tua. i. dul
 cedo spiritualis in meditatione
 cordis. **N**ec dulcedo spiritualis
 que est p̄gustatio gaudiū celestis

De sacramento corpo. christi

valet xpiano ꝑ tria mala q̄ sūt in mūdo. **I**bi eī est falsa dulcedo i delectabilibz vtēdis. grādis amaritudo in aduersis sustinēdis. tristis ymago in bonis faciēdis. De ꝑmo **P**rouerb. ix. Aque furtiue dulciores sunt. z panis abscondit⁹ suauior. **S**ed hec falsa est dulcedo. qz aie pditio **J**ob. xxiij. Dulcedo illius ⁊ mes **E**ccl̄s. ix. Sicut pisces hamo capiūt. sic hoies tpe malo. **E**scā foris delectat. s; aculeus itus pforat. **J**ob. xxi. Ducit in bonis dies suos. z in pūcto ad iferna descēdit. De scdo ps̄. **N**oc mare magnū z spaciōsū manibz qz. s. i h mūdo maḡ aduersitas ē z mltitudo amara. **D**iere. ix. **E**si habo p̄lm istū absinthio. z potū dabo eis aquam fellis. **J**ob. xiiij. **N**ō nat⁹ de muliere. breui viues tpe. replet multris miserijs. **P**s̄. **D**ulte tribulatiōes iustoꝝ. De tertio **M**ar. x. **D**icit dñs cuidam diuici. **V**ade. q̄cūqz habes vēde z da paupibz. z habebis thesaurū in celo. z veni seqre me. q̄ tristatus in vbo abiit merens. j. **R**eḡ. xxv. **D**ixerunt pueri dauid ad nabal. **Q**d cūqz iuenerit manus tua ad seruis tuis z filio tuo dauid. **Q**ui rñdit. **T**ollā panes meos z aḡs z carnes. z dabo viris q̄s nescio vñ sint. **S**en. iij. **F**actum est post multos dies vt offerret caym de fructibz terre munera dño. z non respexit dñs ad eū nec ad munerā ei⁹. **D**ui⁹ causa fuit q̄ male obrulit. s. d̄ tristi corde z facie. **L**ōtra hec tria spūal⁹ dulcedo falsaz mū

di dulcedinē facit insipidā. gran⁹ dē amaritudinē facit dulce. tristē ymaginē reddit iocū dā. De ꝑmo **P**rouerb. xxvij. **A**ia saturata caliscabit fauus. **B**reḡ. **G**ustato spū desipit ois caro. ad **P**hil. iij. **Q**ue mihi fuerūt lucra: hec arbitratus sum ppter xpm̄ detrimēta. qz oia arbitroz vt stercoꝝa. De scdo **A**uḡ. **G**ustino dicit **D**isplcebat ei q̄cūqz agebat in sclo ꝑ dulcedie dei. De scdo **D**euf. xxxij. **I**nundationem maris. q̄si lac sugēt. s. boni. qz. repleti dulcedie spūali vincūt amaritudinē mūdi. iij. **R**eḡ. ij. **D**eli⁹ seus misit sal i aḡs amaras. q̄ in dulces verse sunt. **S**ic xps̄ sapore spūali sanat amaritudinē mūdi. **D**inc scdo stephano lapides cor⁹ rētis dulces fuerunt. **E**t multis sanctis ardētes prunc. cādētes teste vise sunt luaues tanq̄ rose. **D**inc multi boni gaudēt in tribulatiōe **D**etertio **P**an. j. **P**ost decē dies appuerūt vult⁹ cor⁹ meliores et corpulētiōes ꝑ oibus pueris q̄ vescebant cibo regio. vult⁹. sp̄. eorū q̄s panis satiauit q̄ de celo descēdit. dicit **G**lo. appuerūt meliores: decore. s. z hilaritate ad bñfaciēdū. **P**rouerb. xv. **L**oz gaudēs exhilarat faciē. ij. ad **L**oz. ix. **H**ylarē datorē diligit de⁹. **D**e inde circa spūalē māducaationem notā dñs est effect⁹ hui⁹ māducaationis. **E**t hic est triplex. s. ꝑcōꝝ remissio. ab eēna morte sanatio. vera corpis xpi ad salutē eternā participatio. etiā si casu decedat sine sacramento. De ꝑmo. **P**anē n̄rū

quotidianū. id est spiritualē cibū da nobis hodie. et dimitte nob de bita nostra. **Ambrosi⁹.** Qui manducant spūaliter: virtutē carnis et sanguinis xpī dñi sumere et vere manducare dicunt. quia ipaz cor poris domini efficiētia quotidie sumunt in remissionē peccatorū. **De secūdo Job. vi.** Sic est panis de celo descendēs vt si quis ex ipso manducauerit. s. spūaliter nō moriatur. s. morte eterna. **Augustin⁹** sup aplūm. **Patres** nostri eandē escam spūalē manducauerunt: quā et nos. corporalē vero alterā. id ē māna quod significabat xp̄s; idem credētibz effect. **Alij** vero q̄ non crediderūt et manducauerūt mortui sunt eternaliter. quod nō moyses et aliq̄ boni. quare: qz cibū inuisibile spūaliter intellexerūt. spūaliter esurierunt. spūaliter gustauerūt: vt spūaliter sanarent. s. ab eterna morte liberarent. **De tertio** sumitur illud. j. ad **Eborinth. x.** Unus panis et vnus corpus multi sumus q̄ de vno pane participam⁹. dicit **Aug⁹.** Nulli dubium est tūc quēqz corporis sanguinisqz dñici participē fieri quando membz xpī efficiat. nec alienari ab illius panis et calicis cōsortio: etiam si anteqz illuz panē edat ab hō seculo in vnitate corpis xpī constitut⁹ abscedat. **Quia** illi⁹ sacri bñficio nō puatur qñ ille hoc qd sacramētū significat inuenit. **Inuenit** autē hō qd sacramētū significat quādo credendo et amando spūaliter māducatur. quia sic in cor-

pus christi vere conuertit: vt cum ipso eternaliter viuat **Amen.**

De tertio modo manducandi. scz sacramentali et spūali simul.

Sermo XX

Venite col

medite zc. **Thema** p̄ priūm. **Accipite** et comedite hoc est corp⁹ meū **Lu. xxiij**

P **Tertio** modus māducandi corpus xpī est sacramētalē et spūalē sicut q̄ soli boni xpīani cōmunicant. et hō factō māducāt et manducāt. **Un** circa illum modū tria p̄nt cōsiderari **Primū** ē mltitudo maloz nō cōicātū. **Secūdo** magnitudo fidelitatz bonozū corp⁹ xpī digne sumētū. **Tertū** ē rō māducatois sic māducātū d̄ nō cōicātū b. **Primū** circa hūc modū cōsiderādū ē mltitudo maloz nō cōicātū. **Lū** ei triplex sit mod⁹ māducandi. s. sacramētalē tñ q̄ mali xpīani māducāt: et tñ non māducant. **Spūalē** tñ q̄ boni nō manducāt. et tñ māducāt. **Spūalē** et sacramētalē q̄ soli boni xpīani māducant et māducāt. **Restat** ad huius diuisionis sufficiētiaz mltitudo q̄ dā maloz q̄ nec māducāt nec māducant. i. qui corp⁹ nō suscipiunt et ideo morte peribunt eterna.

Istoz tres spēs sunt siue turme **Primi** infideles. **Secūdi** negligentes. **Tertij** cōtemptores. **Infideles** sunt quozū corda per maliciā suam fallentem sic excecata sunt: vt non possint cognoscere et

De sacramēto corpo. christi

credere diuina sacra p salute mundi mirabili di sapia instituta. Negligentes sunt qdā xpiani q tpalibus lucris z secularibus negocijs intm se occupāt vt cōmuniōis sacramēta tpe debito sumere negligant. Cōtemptores sunt q sceleribus suis tāto amore liberēt q corpus dñi sumere penit⁹ pūpēdūt.

Q De p̄mis Job. vi. Quō potest hic nob dare carnē suā ad māducandū. q. d. nō credim⁹ q dare potest. Sap. ij. Errauerūt impij: ercecauit eos malicia eoz z nescierūt sacra dei Job. iij. Qui incredulus est filio dei nō videbit vitā: s; ira dei manet sup eū. De secundis **Matth. xxiij.** Misit rex suos suos vocare inuitatos ad nuptias: dicēs. Ecce prandū meū pau. venite ad nuptias. Illi autē neglexerunt z abierūt. Ali⁹ in villā suam. Ali⁹ ad negociationē suā. Glosa. In villā ire est terreno labori imoderate insister e. Negociari vō terrenis lucris nimis inhiare. Tales qui prandū diuini sacri negligūt q̄uis fidē z quedaz charitatē opa h̄re videant: tñ nisi peniteāt dāna bunt. Job. vi. Nisi māducaueris carnē filij boīs z biberis ei⁹ sanguinē: nō habebitis vitā in vobis. Super illud ad Ephe. iij. Oro vt possitis pprehēdere q̄ sit sublimitas z pfundū. Dic glosa. Profūdum charitatē sunt ecclīastica sacramēta q̄ sunt pfunda z iuestigabilia. z sunt fundamētū charitatē sine q̄b nō valet charitas. i. exteri ora signa charitatis nō valent ad

salutē eternā sine sacris ecclīasticis. **Num. ix.** Si q̄s mūdus est et in itinere nō fuit. i. nō habet impedimentū iuste necessitatē. z non fecit phasē: exterminabit aia illa de populis suis. qz sacrificiū nō obtulit dño tpe suo: p̄c̄m̄ suū ip̄e portabit. De certis. ij. Paralip. xxx. Perrexerūt cursores cū epistolis ex regis ezchie impio z p̄ncipum ei⁹ in vniuersum isrl̄ z iudā pdicantes. Reuertimī ad dñm deus vestz z venite ad sanctuariū eius scz ad faciendū phasē. i. ad suscipiendū corp⁹ dñi. Et quidā viri acq̄escētes filio venerūt: alijs irridētibus z subsannātibz eos. Jo. iij. Hoc est iudiciū q̄ lux venit i mūdum z dilexerūt hoies mag⁹ tenebras q̄ lucem. Erāt em̄ eoz mala opa. q. d. iusto iudicio excōcātur z damnāt. qz plus diligūt peccatē suis inherere q̄ se p̄parare ad xps suscipere. Canon. Qui p sceleribus suis duobz vel tribz annis nō cōmunicāt: excōmunicādi sūd donec p̄niam agāt. Luc. xiiij. Nemo illorum viroz q̄ vocati sunt z nō venerūt gustabit cenā meā. **R**

Secundū circa hūc modū cōsiderandū: est magnitudo fidelitatis bonoz: corp⁹ xpi digne suscipientū. Et p̄batur b̄ a tribz. Ab optime p̄tis electiōe. Ab sp̄ū sancti vera participatiōe. Ab ipsius xpi certa inhabitatiōe. De fidelitate digne cōmunicantium. P̄rio p̄batur fidelitas magna digne cōmunicantiū ex optime p̄tis electiōe. Quia sicut beata virgo **Ma**

ria tria sibi pposuit. s. esse matrem z
 nō virginē. vel esse virginē z nō ma-
 trem. vel esse matrē z virginē. vlti-
 mā z optimā partē. s. esse vtrūq; si-
 mul elegit. sic isti iter tres modos
 māducandi corpus xp̄i: optimuz
 modū elegerūt. **Prim⁹** modus
 est māducare sacramentaliter tm̄ z
 nō spūaliter. **Secūdus** māduca-
 re spūaliter z nō sacramentaliter.
Terti⁹ māducare sacramentaliter
 z spūaliter simul. **Nāc** vltimaz et
 optimā ptē. s. de pmo modo comede-
 re sacramentaliter. z de scdo modo
 comedere spūaliter eligūt. et sic de
 vtraq; pte qd melius ē comedūt.
 z ideo multum felices sunt. **Ec̄s.**
 viij. **Laudauit** igit leticiā q nō eēt
 hōi bonū sub sole nisi q comedē-
 ret z biberet atq; gauderet. q. d. **Et**
 pertus sum plurima gaudia. s. de
 lectionē carnis z mōi. z hec om-
 nia vidēs q finis eoz esset meror
 z luctus. vñ laudauit p om̄ib; leti-
 ciam. s. verā. i. testimoniū bone cō-
 scientie. q nō esset homi bonū s̄
 sole. i. melius ī h̄ mūdo: nisi q co-
 mederet s̄ panē qui de celo descē-
 dit. z biberet s̄ vinuz qd letificat
 cor hoīs. i. sanguinē dñi. **Secū-**
do pbatur fidelitas illoz magna
 a spūsancti & a participatōe. **P̄s**
De petra melle saturauit eos. qz fi-
 deles sugūt de corpore xp̄i dulcedi-
 nem spūsancti. **Sap. xij.** **Q̄s** bo-
 nus z suavis est dñe s̄. ūs tuus ī
 nobis. qui s̄z fluit de tuo corpo-
 re sacro. **Aug⁹.** **Perceptiōe** corpo-
 ris z sanguinis xp̄i homo viuūt:
 nō sumēs tm̄ sacramentaliter qd z

mali faciūt: ptingēs vsq; ad parti-
 cipationē spūs vt in corpore domi-
 ni tāq; mēbz maneat z ei⁹ spū ve-
 getetur. **Tertio** pbat idē ab ip̄i-
 us xp̄i certa inhabitatōe. **Joh. vij.**
Qui māducat carnē meā: et bibit
 meū sanguinē in me manet z ego
 in eo. **Dylari⁹.** **Accepta** carne dñi
 z hausto sanguine vnū efficiamur
 vt nos in xp̄o z xp̄us in nobis sit
Est in nobis xp̄s p carnē dū eius
 carnē accipim⁹. **Et** sumus ī eo dū
 secū in hoc sum⁹ quod in deo est
S **Tertiū** circa hūc moduz
 p̄siderādū: est ratio māducatōis
 digne manducantiū. i. qua ratōe
 dicit q tales manducāt z mādu-
 cant. **Et** est hui⁹ ratio. qz dūz cor-
 pus xp̄i a fidelib; digne māduca-
 tur: nō ip̄m vt alius cibo in man-
 ducantē p̄uertit: s̄ ecōtra & e man-
 ducās in illud spūaliter p̄uertitur
Nā māducantē se: dñs sui corp̄is
 mēbz fac. z sibi incorpans p cha-
 ritate vnit z imaginē bonitat; sue
 silem efficit. **j. ad Cor. x.** **Unū** cor-
 pus multi sum⁹: qui d vno pane
 participam⁹. **j. ad Cor. xij.** **Vos**
 estis corpus xp̄i z mēbra de mem-
 bro. **Q** vero corpus xp̄i man-
 ducando nō illud in nobis s̄ nos
 in illud cōuertimur: triplici simili-
 tudine pbatur. **Prima** sumit de
 virtute nostri amoris. **Secūda** d
 virtute rei maioris. **Tertia** de vir-
 tute surculi arboris. **Prima** simi-
 litudo nostre mutationis ī corp⁹
 xp̄i sumitur de virtute amoris no-
 stri. **Hec** est em̄ vis amoris: trans-
 formari cor amantis in amanz.

De sacramento corpo. christi

id est amari fortune et prospere et ad
uerse assimilari. **Eccl. vi.** Amicus
si permanserit fixus ad est fidelis: erit
tibi coequalis. id est. co dolebit tibi in
aduersis et cogaudet in prosperis.
Dugo. Ea vis amoris est ut tale
esse necesse sit: quale illud est quod
amas. et per affectum iungis et in illi
us similitudine ipso quodammodo
dilectionis feruore et societate trans
formaris. **Can. viij.** Pone me ut
signaculum super cor tuum. Super
cor tanquam super ceram calidam puram
et mollem. aptam suscipere impressam ima
ginem. Super cor ergo calidum amore
dei. purum mundicia. molle pietate. per
ritum: corpus christi ut sigillum ponitur
non ut ipsum quod immutabile est in nos
mutetur: sed nos in imaginem boni
tatis eius transmutemur. **Secun
da** similitudo ad idem sumitur de vir
tute rei maioris. Nam si gutta aque
in magnam vas vini fundatur: vir
tute multitudinis vini aqua ex co
ro in illud mutat. **Sed** virtus do
minici corporis ineffabilis est magni
tudinis: et nos multum exigui respe
ctu illius. **Ps.** Magnus dominus et
laudabilis nimis. Magna virtus
eius et magnitudinis eius non est
finitis. **Ps.** Substantia mea tanquam
nihil ante te. **Isa. xl.** Ecce gentes quae
sicut stilla siculae. Magnitudo itaque
virtutis et dulcedinis christi infu
sa exiguo et humili cordi nostro vnic
illud et a se deficere non faciens in il
lam conuertit: ut iam non mundanis
hominibus. non nobis ipsis: sed ipsi
christo involuntate. sermone. bona
que conuersatione similes simus.

Ps. Defecit in saluatore tuo anima
mea. **Tertia** similitudo ad
idem sumitur de virtute rami arbo
ris. **Hec** est proprietates furculi boni
si trunco inseratur etiam siluestrique na
turali virtute preualens illi amari
tudine in sua dulcedine et nobilitate
conuertit. et simile fructus bo
num proferre facit. **Sic** corpus christi
in nobis insertum defecit nos eua
cuat et in sua bonitate trahit: ut quae
les ipse flores: frondes et fructus
iusticie facit. tales et nos per eum fa
ciamus. **Hinc** spiritus sanctus dicit
Ezechiel. xvij. Summa est medulla
cedri sublimis et de vertice ramorum
et plantabo in monte excelsum
et erumpet in germen faciet fructum
Cedrus sublimis est deus pater.
Rami eminentiores antiqui pas
tres. **Vertex** ramorum beata virgo
maria. **Medulla** cedri eterna sa
pientia dei. **Pars** de ramorum ver
tice caro christi sumpta de virgine.
Spiritus igitur sanctus medul
lam cedri et partem de summo ramo
sumpsit. quia christi incarnatione fe
cit. et hunc quasi furculum nobilissi
mum plantat in montem excelsum
cum fidelibus de terrenis desiderijs
elevatoris ad celestia donici corporis
tribuit sacramentum. **Hinc** fructus
erumpit. quia cor fidele propter di
gnam sumptionem corporis domi
ni propria amaritudine viciorum res
licita: simile christo spirituales fro
des: flores et fructus virtutum et
bonorum operum facit. **Hinc** dicitur
est **Augustino.** Libus sum gratia
dum: cresce et manducabis me. nec

tu me mutabis in te sicut cibū carnis tue: sed tu mutaberis in me. **Can. j.** Trabeme post te. scz mutando in te. violentia mee dilectionis. magnitudine tue dulcedinis virtute firme insertionis: vt n̄ maneat in me radix amaritudinis. s. peccati. maneat autē operando in me virtus z dulcedo tue bonitatis ad **Gal. ij.** **U**iuo autē iam nō ego uiuio uero in me christo. q. d. **N**ūc vt uiri male non uiuio: sed vt christi. bene cogito. loquor. et operor: z uiuio donec ad ipm perueniam **Amen.**

De duodecim fructibus corporis christi cōtra duodecim lāguores qui ante hoc opusculuz sunt depicti. z p̄mo de quattuor p̄mis
Sermo XXI

Uenite comedite panē meuz zc. vt a p̄ncipio. **T**hema speciale d̄ effectu **P**ater meus vsqz modo operat. **Joh. v.** **A**liud. **B**lissimus de terra creauit medicinam. **Eccl. xxxvii.** **T**hema p̄rium. **B**enedicte fru. v̄ctris tui. **Lu. j.** **A**scendā in palam. id est in crucem. z apprehendaz fructus eius. **Can. vij.** **U** Circa sacramētū dominici corpis p̄ncipaliter notandum: est effectus bonitatis eius siue fr̄us spiritualis. **N**am patet p̄rimo per ueritū poni gustum adeo correpti mltas infundere miserias suo generi: necessarium fuit medicamēto saluatoris miserijs subuenire. **C**irca quod sciendum

qz nostre miserie sunt tres generales. scz vincula culpe. defectus gratie. mortis plage. **De primo psal.** **F**unes peccatorū circumpleti sūt me. **De secundo. ij.** **P**aralip. in fine. **I**ncuruatus sum multo vinculo ferri. id ē peccati. **Psal.** **I**mperfectū meū uide est oculi mei. **Jtē** **A**nima mea sicut terra sine aqua tibi. id est arida z sterilis. sine flumine gratiarū z germine uirtutū. **De tertio ps.** **C**ircūdederunt me dolores mortis. **Jtem.** **A** moue a me plagas tuas. **Job. xvj.** **N**ost̄ meus irruit i me quasi gigas: cōcidit me uulnere super uulnē. **I**n qualibet illarū trium miseriaruz generaliu icelligunt̄ quattuor mala sp̄ualia q̄si duodecim lāguores sp̄ituales ad quos curandos ordinant̄ duodecim d̄nici corporis effectus siue fructus. **A**pocal. xxiij. **A**stendit mihi angelus lignuz uite afferens fructus duodecim p singulos menses. id est ad curandos nostros lāguores. **Ps.** **B**enedic anima mea domino. qui ppiciat omnibz iniquitatibus tuis. qui sanat om̄es infirmitates tuas. **Esaie. liij.** **U**ere lāguores nostros ip̄e tulit. **D**uodecim languores et fructus depicti sunt ante opusculum in specie duarū arborum. **E**c potest hic dici de quattuor lāguoribus p̄imis z de quattuor fructibus z de alijs in sequenti. **P**rima quattuor mala nostra: siue languores sunt quasi vincula culpe quibus multum stringuntur anime. scilicet **D**emonis reprobatio

De sacramēto corpo. christi

Fomitis repugnatio. **C**ordis macula. **C**reatoris offensa. **C**ontra hec valet fructus virginis. **C**orpus saluatoris. **D**e primo languore ad **E**phe. vj. **I**nduite vos armaturā dei vt possitis stare ad uersus insidias diaboli. **E**ccl. xj. **M**ulte sunt insidie dolosi. que .s. de diuersis vicijis et multis modis temptat. **J**. **P**et. v. **U**igilate qz aduersarius uester diabolus tāqz leo rugiens circūit querēs quē deuo ret. **G**lo. **C**ircūit tāqz hostis clauos obsidens muros. explorat an sit aliqua ps muroz minus stabilis quo aditu ad interiora penetret. offert oculis foris illicitas et fragiles voluptates: vt visu destruat castitatē. aures p canora tēprāt vt xpianū molliat rigorē. linguam uicio puocat. manus iniurijs lacessentibz ad eadē istigat honores terrenos. pmittit vt charitatē adimat. **P**s. **P**ersecutor est inimicus animā meā humiliat in terra vitā meam. **X** **D**e seculo ad **Gal.** v. **C**aro concupiscit aduersus spm. ad **Roma.** vj. **U**i deo aliā legem in mēbris meis repugnantē legi mētis mee. **A**ug. **U**ideo aliā legē. id est fomitē peccati in mēbris meis. vt in umbilico ad concupiscendū. in lingua ad maledicendū. in manu ad malefaciendū. et sic de alijs. repugnantem legi mētis mee. id est. legi dei mei et rationi. **F**omes em̄ peccati qui est in carne et repugnat menti recte dicit lex. quia legitime factus est. vt qui non obediuit suo supe-

riori: ei non seruiat suuz inferioris. id est caro. **S**upra te est deus. **I**n fra te caro tua. **S**i seruias superiori: seruit tibi inferior. **S**ed quia concēpsisti superiorē: ideo iuste torqueris ab inferiori. **D**e tertio hie remie. ij. **S**i laueris te nitro: tamē maculata es iniquitate tua coraz me. **P**rouerb. xx. **Q**uis potest dicere mundū est cor meum: purus sum a peccato. **E**ccl. vj. **N**on est homo iustus in terra qui faciat bonum et nō peccet. **E**ccl. xlviij. **D**e salomone. **D**edisti maculā i gloria tua. **D**e quarto **Deut.** ix. **M**emento et ne obliuiscaris quomodo ad iracundiā prouocaueris domino deum tuū. **E**t quāto maior erit culpa: tanto maior cōtra peccatorem ira diuina. **Zach.** j. **E**go iratus sum parū. ipsi uero aduerserunt in malū. **S**ciendū qz ira dei dicitur nō passio uel turbatio animi: que illi omnino nō accidit sed iusta ultio quaz reddit delinquenti. **E**t hec est in peccatore ad minus remorsus conscientie. **E**ccl. x. **Q**ui dissipat sepes: mordebit eū coluber. **S**epes est omne pceptū dei. **C**oluber vindicta ire dei. **I**usticia dei non sinit esse dedecus culpe absqz decore vindicte. **C**ontra hec quattuor mala ordinatur qe tuor dominici corpis fructus. **P**rimo quia nos liberat a vinculo culpe. quia demonem fugat. fomitē refrigerat. maculā cordis mūdāt irā dei placat. **D**e primo fructu **Thob.** vj. **S**i cordis piscis picclaz sup carbōes pōas fumus extricat

omne gen^o demonioꝝ. Flumē in quo pisces sūt significat oēs pctō res. **P**iscis hui⁹ seuiacia: grauiamēna pctōꝝ. **P**iscis ille magn⁹ gēre iudeoꝝ. **L**oz piscis q̄si mēbrū nobilissimū z ex q̄ vita pcedit beatā h̄ginē. **P**articula cordis significat corp⁹ saluator⁹ de h̄gine sumptū. **H** debet sup carbonēs poni. i. fidelib⁹ accēsis igne amor⁹ donarū: r̄tūsum⁹ ei⁹. i. h̄tus spūalis fugat temptatōes demonūz. **P**sal. **E**xurgat de⁹ z dissipet inimici ei⁹ z fugiat q̄ oderūt eū a facie eius.

De secūdo fructu p̄s. **S**elmon mons dei **M**ons dei ē x̄ps. **S**elmon em̄ interpretat vmbra ignis. **I**pse em̄ est vmbra n̄ri refrigerij. quia vt dicit gloza. **D**e corpe christi manat vmbra gr̄e. q̄ nob defēnsa culū est h̄ incērua vicioꝝ z carnalis z cupiscētie. **U**n̄ dicitū ē h̄gini. **U**ire⁹ altissimi obumbrabit tibi. id est vmbra faciet tibi. **U**mbra ei sit de corpe z lumie. **L**umē est verbi dei. corp⁹ caro x̄pi. **A**ccessit lumē corp⁹. i. v̄bū carni. v̄bū em̄ caro factū est. **D**ū ḡ fidel⁹ corp⁹ christi sumit: spūale refrigeriūz papit quasi de vmbra gr̄e q̄ de ip̄o fluit. **D**sec. xiiij. **E**ro q̄si ros z isrl⁹ germinabit sic lilū. **D**e tercio fructu **E**sa. vj. **U**olauit ad me vn⁹ de seraphimz ī manu ei⁹ calcul⁹ quē forape tulerat de altari. z tetigit os meū z dixit. **E**cce tetigi hec labia tua z auferet iniquitas tua. z pctm̄ tuū mūdabit. **L**apis ille pctosus sumpt⁹ de altari: significat corp⁹ x̄pi dū eo os cordis tangit:

pctm̄ veniale mūdāt. **G**rego. **D**omin⁹ dedit nob sacm̄ salut⁹ vt qz quotidie peccam⁹ z ille iā mori p pctō n̄ p̄r: p h̄ remissioz z seq̄mur.

De q̄rto fructu **P**rouerb. xxj. **N**un⁹ absconditū extinguit iras. **L**euif. ij. **S**i de craticula fuerit sacrificiū: eque simila oleo z sperget. **S**eq̄t. **T**ollet memoriale d̄ sacrificio z adolebit sup altare ī odore suauitat⁹ d̄no. **P**anis in craticula coc⁹ z oblat⁹ z aspius oleo: x̄ps ē in cruce p nob passus z totus vnus oleo spūsc̄ri. **D**ul⁹ sacrificij memoriale ē hostia ecclie q̄ offert in memoriā d̄nice passiois. **D**ec debet sup altare adoleri. i. accēdi. qz in corde fidelū euz feruore desiderij z deuotōis debz suscipi. **N**ic odor suauis est d̄no. i. tā gratus deo vt ob ei⁹ gr̄am irā suā remittat z nos sibi recōciliat. z ad etnāz pacem pducit Amen.

De quattuor fructib⁹ secūdis.
Sermo **XXII**

Venite col
medite zc. **I**tē alia themata vt iā sup. vel similia **Z** **S**ecūda q̄rtuor mala siue lāguozes sunt q̄si defectus gr̄e q̄bz mltē laborāt aīme. **I**n cognitiōe n̄ri. **I**n dilectōe pximi **I**n sapore spūali z zsumatione boni **C**ōtra hec valet fruct⁹ h̄ginis corp⁹ saluator⁹. **D**e p̄mo lāguozere **S**en. j. **T**enebre erāt sup faciez abyssi. q. d. ab antiq̄ cor: hoīs obvolūtū erat ignorātia sui **M**iere.

De sacramento corpo. christi

rxij. **P**raui est cor hois et inscrutabile: q̄s cognoscer illud. ps. Delecta q̄s intelligit: ab occultis meis munda me: et ab alienis peccer seruo tuo. quibz. s. vl' alios peccare feci. vl' alioz peccis p̄sensi. **Matth. vij.** Quid vides festucā in oculo fratris tui. et trabē in oculo tuo non vides. **De sc̄do Marthei. xxiiij.** Qm̄ sup̄abūdauit iniquitas; refrigescet charitas multoz. **Ecc̄i. xliij.** Frigidus v̄etus aquilo flauit et gelauit cristallus ab aqua. **Defectus amoris p̄bat ab exterioribz signis j.** **Joh. iij.** Qui habuerit substantiam huius mundi et viderit fr̄em suū necesse h̄re: et clauserit viscera sua ab eo: quō charitas dei manet in illo. **Diere. ix.** Unusq̄sq; se a p̄rio suo custodiat et in om̄i fratre suo nō habeat fiduciā. qz om̄is frater supplantās supplantabit. et om̄is amicus fraudulēter incedet. et frater fratrem deridebit et veritatē non loquet. **Prouer. xx.** Pondus et pondus. mēsurā et mēsurā. vtrūq; abominabile est apud deū. **Glo.** Diuersuz pondus et diuersa mēsurā. sunt in domo sua vt aliter sibi aliter primo suo metiāt q̄ in suis spaciis que laudent. et i primi que vitupent q̄rit. **Sz q̄ in t̄palibz sibi maiore primo minore mēsurā dare studet. qz defectū dilectionis habet. displicet deo.** Similiter est de eo q̄ malo v̄bo aut f̄ctō primū p̄ristat: ledit: vl' dānificat. **De tertio Diere. xxj.** Om̄is homo q̄ comedit v̄uā acerbā: obstupescit dētes eius. **Bregio.** Quid est v̄uā

acerva nisi peccatū. **Vua** quippe acerva est fructus ante t̄ps. **Qui q̄s em̄ p̄sentis vite delectationibz satissari desiderat: quasi fructus ante tempus comedere festinat.** Sed qui v̄uā acerbā comedit: dentes eius obstupescūt. quia q̄ p̄sentis mundi delectationibz pascit: inem̄ sensus eius ligāt vt tā sape neq̄at sp̄ualia. **Doc figuratū est Nume. xj. i populo israel q̄ in egypto cū carnibz et cepis et alleo saturatus fuit: et postea in deserto talia p̄cupiscēs: panem celestē sc̄z mānā cū nausea respuebat. j. ad Lho. ij.** Animal homo nō percipit ea q̄ sunt spiritus dei. **Bugs.** Animalis hō dicitur carnalis homo qui fertur dissoluta lasciuia aie sue. qm̄ in carnalibz ordinis medietates sp̄em̄ rectoris nō cōtinet. eo qz ip̄e regēdum se non subijcit talis sp̄ualē dulcedinē nō sapit. **De quarto ad Gal. iij.** Sic stultitia estis vt cū spū ceperit: nunc carne p̄sumamini. **Prouer. ij.** Relinquit iter rectū et ambulat p̄ vias tenebrosas. **Luc. viij.** Qui supra petram hi sunt q̄ cū audierit verbum: cū gaudio suscipiūt: sc̄z radicem nō habēt. s. stabilitatez firme voluntatis. qz ad tempus credunt et in tempe t̄p̄tōis recedūt. **Laticoz. vij.** Mane surgam et vide amos si floruit vinea si flores fructus parturūt. **Glo.** Non est inueniendū si vinea floret. sed si flores ad partū fructuū p̄ualescūt. quia non mirū si quis bona inchoat: sed valde mirabile si in intentione bona in bono tempe perseveret.

Contra hec quattuor ma-
la ordinant quattuor secūdi fru-
ctus corporis dñi qui nos hic in
gratia pficiūt. Intellectū em̄ ad se
cognoscendū illumināt. Volunta-
tem siue affectū dilectiōe xp̄i inflā-
mant. Memoria spiritali dulce-
dine delectāt. et totū hominē in bo-
no cōfirmāt. De primo fructu
Prover. xxiij. Comēd fili mi mel
quia bonū est. Mel est sapientia
dei incarnata: in cibum dulce no-
bis p̄parata. hoc bonū est ad spū
alem medicinā quia illuminat mē-
tem. j. Regū. xiiij. Vidistis qz illu-
minati sunt oculi mei eo q̄ gusta-
uerim paululū de melle. Esa. vij.
Butirū et mel manducabit om̄is
q̄ relictus fuerit. vt sc̄z sciat rep̄-
bare malū et eligere bonum. Ps̄.
Domin⁹ illuminatio mea et salus
mea etc. Accedite ad eū et illumia-
mini. s. ad cognitionem. Un̄ Pro-
verb. xx. Lucerna dñi spiraculus
hominis que inuestigat om̄ia secre-
ta ventris. Spiraculū est illumina-
tio a dño data homi ad sui co-
gnitiōē. Un̄ glo. Diuini afflaris
illuminatio cū in mentē hominis
venerit: eā sibi p̄p̄s illuminās ostē-
dit que ante cogitatiōes prauas
et putare nō poterat et pensare ne-
sciebat. De secūdo fructu dicit
Esa. vi. q̄ angelus tulit calculum
de altari et tetigit os Esaie. Esa. vi
Calculus est carbunculus sic di-
ctus quasi ignitus vt carbo. et si-
gnificat corpus dñi de altari sum-
ptum quod charitate inflamat

et accendit amore corda fidelium.
Ps̄. Ignis a facie ei⁹ exarsit: car-
bones succensi sunt ab eo. Cant.
vij. Lampades eius sc̄z quas do-
minus accendit sunt corda fide-
lium. hec sunt vt lampades ignis
atqz flammariū. que intus ardent
dei et primi dilectione. et exterius
lucent operib⁹ misericordie. De
tertio fructu ps̄. Gustate et vide-
te quoniā suauis est domin⁹. Ec-
clesiastici. xlix. Memoria iosye in
cōpositiōe odoris facta: op⁹ p̄s-
gmentarij: in omni ore quasi mel
indulcabitur. Josyas qui interp̄-
ratur fortitudo dñi significat xp̄s
dicit glosa. Memoria igitur chri-
sti. id est sacramentū corporis ei⁹
quod in memoriā sui iussit conse-
crari: opus est odoriferū veri pig-
mentarij. id est. spiritus sancti qui
illud cōposuit de diuersis specie-
bus. sc̄z de carne virginali. Si
tutus eius in salutē humani generis
pie cogitatur. Cant. ij. Sub um-
bra illius quē desiderabā sedi: et
fructus eius dulcis gutturi meo
Primo fidelis anima christū de-
siderat. estuat spiritu et sicut. Se-
cundo ymbra refrigerij in spe fru-
ctum obrinendi sentit. Tertio se-
det. expectat. orat: vt se totum ad
ipsum reficiendum et viuificandū
fructus infundat. Quarto infu-
sam dulcedinem suauiter gustat.
Sed diceret aliquis. Ecce
sepi⁹ vt possuz me p̄po. cor⁹ dñi
sumo: s̄z nihil sentio solatiū spūal̄
vel spūalis dulcedinis. Respōsio

De sacramēto corpo. christi

Cibis iste siue fructus medicina est hominibus. **U**n sicut medicus perit quoniam quibusdam datur medicina dulcis palato corporis. quoniam non solum dulcis palato mentis. quod quibus non gutturi: tamen bene sapit rationi: pro eo quod dum sanat corpus: mentem delectat. **S**ic dominus datur suis fidelibus dulce spiritus corporis: solum dulcedinem suam alio modo istis. alio modo illis ostendit per cuiuslibet expedire renouit. **H**inc est quod quidam dulcedinem illam sapienter per affectum et ardorem ore delectant deuotione. et alij eadem deuotionem sapienter per primum intellectum et sufficienter reficiunt utilitate: in eo quod credunt et intelligunt per hunc cibum sanctum: veram vitam obtinere. **E**rgo quibus non sapienter dulcedinem dum primo modo per affectum intime deuotionis sapienter. tamen secundo modo. scilicet per intellectum multum utilitatem. **D**e primo **E**sai. lv. **B**udite audientes me et comedite bonum et delectabit in crassitudine anima vestra. **A**mbrosio. **P**anis candidissime habens omnem delectamentum et omnis saporis suauitatem. quod nos spiritus reficit et nunquam in redeficiis comedat te cor meum et dulcedine saporis tui repleant viscera anime mee. **P**anis dulcissime sana palatum cordis mei ut sentiat amoris tui suauitatem. **S**ana illud ab omni languore ut nullam preter te sentiat dulcedinem. nullam preter te querat delectationem. **D**e secundo est illud. **F**ructus eius dulcis gutturi meo. id est pie et fideliter mentis quod credit et intelligit hunc cibum sanctum sibi esse utilissimum. **U**n glo. **D**ulcis fructus gutturi cordis. quod in eo intelligit anima carum vite: dum etiam corporalis percipit. **D**e

dulcedo valet contra mala que sunt in mundo. **R**eperere super frumones. ix. post medium. **D**e quarto fructu per se. **P**anis cor hominis firmet. quod corpus christi fideles suos in vita bona finaliter confortat. **iiij. Re. xix.** **C**omedit helias panem quem sibi angelus mistrauit ambulauit in fortitudine cibi illius usque ad mortem dei ore. **O**reb interpretat mensa. **M**ons gileleus mons est mensa dei et significat societatem celestis glorie. **I**taque panis corporis christi confortat nos in vita bona et bono opere. **xl. diebus et xl. noctibus.** id est toto tempore penitentis vite: usque ad mortem dei. **i.** quousque penitentiam ad altitudinem securitatis et ad satietatem dulcedinis eterne glorie. **D**e his quatuor fructibus sicut dicitur figuram. **iiij. Re. iiij.** **H**eliseus incubuit super puerum. posuitque os suum super os eius. et oculos suos super oculos eius. et manus suas super manus eius: et calefacta est caro pueri. **F**idelis anima per puerum dominus per heliseum figurat. quod sicut sigillum cere sic se coniungit anime. **O**culos suos super oculos eius ponit. quod intellectum illuminat. **C**arne calefacta quod affectum charitate inflamat. **O**s super os ponit. quod gustum memorie dulcedine spirituali delectat. **M**anus super manus ponit. quod in bono opere usque in finem confortat. et sicut totum hominem perficit ut ad vitam eternam producat. **A**men.

De ultimis quatuor fructibus
Sermo XXIII

Venite comedite et bibite et saturabitur anima vestra. **I**tem alia

themata. vt iā s̄. vl̄ silia. de effectu
sue fructu. **E** Tertia mala nra
sue lāguores sūt q̄si mort̄s plage
q̄b̄ multe grauant̄ aie. s̄. debitū
mort̄s eterne. **D**efluxus bone vite
Exiliū mūdane miserie. **I**ncinera
tio coz pal̄ in materie. **C**ōtra hec valz
fruct̄ marie ḡgis corpus iesu sal
uatoris. **D**e p̄mo languore ad
Rom̄. vi. Ego carnalis sum: ve
nūdat̄ sub pctō. **P**rimi em̄ parē
tes v̄diderūt se z torā suā. p̄geniē
ad p̄petuā dyaboli fuiturē. q̄d est
ad et̄nā mortē p̄ modica delecta
tione pcti. **Sen. ij.** De ligno sciētie
boni z mali ne comedas. **I**n qua
cunqz die comederis ex eo: morte
moriēris. i. te z posteritatē tuā ad
eternā mortē obligabis. **Ad Ro.
v.** Per vnū hoīem in hūc mūdū
pctm̄ intrauit. z p̄ pctm̄ mors. per
mortē certitudo mort̄s z debitum
eterne mortis. nisi redēptio subue
nīret saluatoris. **Ad Ephe. ij.** Era
mus natura filij ire sicut z ceteri. i.
debitores eterne mortis. **D**ese
cūdo p̄s. **D**ies mei sic̄ vmbra des
clinauerūt. **I**te. saluū me fac dñe
qm̄ defecit sc̄s: qm̄ diminuti sūt
veritates a filijs hoīm. **E**t **Sen.
xlviij.** **D**ies pegrinatiōis vite mee
centū trīgita ānoz sunt pui z ma
li. z nō puenerūt vsqz ad dies pas
trū meoz. **I**tem. **viij.** **S**ensus et
cogitatio humani cordis in ma
lum p̄na sunt ab adolescētia sua.
Eccl̄. xix. **Q**ui sp̄nit modica pau
latim decidit. **Ad Heb. ij.** **P**ropte
rea abūdānt̄ optz obseruare nos
q̄ audiuim̄. ne forte p̄fluamus

De tertio. Sen. iij. **E**misit dñs
adā depadiso voluptat̄ vt opare
tur terrā. **e**iecitqz eū. subaudi. i. cri
liū terrene miserie. **P̄s.** **D**eu mibi
qz icolat̄ meus. plō gatus est. **Ad
Heb. xi.** iuxta fidē abrahā z ysaac
z iacob z oēs sc̄i antiq̄ defuncti
sunt nō acceptis repromissionibz
sz a lōge aspiciētibz z saluantes z
p̄fitētes qz pegrini z hospites sūt
sup̄ terrā. **Q**ui em̄ h̄ dicūt signifi
cāt se patriā inq̄rere. **E**t siq̄ de ipsi
us meminissent de q̄ crierūt: babe
bāt vtiqz t̄ps reuertēdi. **N**ūc autē
meliorē appetūt. i. celestē. **N**ic flēs
canit eccl̄ia. **S**alue regia mie. **Ad
te clamam̄ zc.** **G**lo. sup̄ canonicā
iacobi. **N**e idignemini si mali in
mūdo florent. si vos patimini. qz
nō est xp̄iane dignitatis in t̄pali
bus exaltari: sz pot̄ dep̄mi. **M**a
li nihil habēt in celo. vos nihil in
mūdo. vñ spe illius boni ad q̄d tē
ditis: q̄cqd̄ in via p̄tingat: gaude
re debetis. **De q̄rto Sen. iij.** **I**n
sudore vultus tui vesceris pane
tuo: donec reuertaris in terrā de
q̄ sūptus es. qz puluis es z i pul
uerē reuertes. **Job. x.** **M**emēto
queso qz sicut lutū feceris me. z in
puluerē reduces me. **N**ic dicitur
nob̄ in die ciner̄. **M**emēto hō qz
cinis es z in cinerē reuertes. **Eccl̄.
xiiij.** **D**is caro sic̄ fenū veterascet.
z sicut foliū fructificās in arbore
viridi. **G**lo. sicut fenū in terra z fo
liū in arbore nascit̄. crescit. virescit
maturescit. arefcit. z dehcit̄. **I**ta ca
ro nra nascit̄ ex p̄genie parentū.
crescit i pueritia. arefcit i senectute.

De sacra mēto corpo. christi

deicit in morte. **Deicit.** subaudi. ut in cinerē reuertat. **S;** hō sepe morit̄ anteq̄ arefcat p̄ senectutem qz etiā iuuenes varijs mortibus moriunt̄. **D** **Cōtra** hec q̄ttuor mala ordināt̄ q̄ttuor tertij fruct̄ dñici corp̄is q̄ saluāt nos a plagis mort̄. **Ab** et̄na em̄ morte liberat. **Merita** vite multiplicat. **Ad** patriā vite d̄ducit. **Ad** et̄nā vitā corpus resuscitat. **De** p̄mo fructu **Job. vi.** **Ego** sum panis vite. patres v̄i manducauerūt māna in deserto z mortui sunt. **Hic** est panis viu⁹ q̄ de celo descēdit. vt si q̄s ex ip̄o māducauerit: nō moriatur. **Patres** v̄i q̄ māducauerunt māna in deserto oēs mortui sūt tā mali q̄s boni. s; dissilr. **Mali** em̄ q̄ in māna xp̄m nō intellexerūt et nō crediderūt mortui sunt morte et̄na. q̄ est i inferno. **Boni** q̄ crediderūt etiā mortui sūt q̄dā mortelōga qz in lyngo q̄li in v̄mbra mortis et̄ne detēti sunt. z vsqz ad mortē saluatoris ab et̄na vita sep̄ati. **S;** si q̄s māducauerit ex h̄ pane: nō moriet̄. qz nō solum ab et̄na morte q̄ est i inferno: s; etiam ab illa lōga q̄ fuit in lyngo virtute corp̄is xp̄i liberat̄. **Et** insup̄ hec breuis mors corp̄is in vitā et̄nā q̄ est i celo eid̄ cōmutat̄. **Dsee. xiiij** **De** manu mortis liberabo eos. **Descēdo** fructu **Job. vi.** **Panis** quē ego dabo: caro mea est p̄ mūdi vitā. q̄si p̄ multiplicādis meritis bone vite. **Sic** em̄ puul⁹ p̄ cibū corp̄alē crescit magnitudine robore. decore. sic fidelis p̄ cibū sa-

crametalē pficit merit̄ bone vite **Job. x.** **Ego** sū pastor bon⁹. **Ego** veni vt oues mee vitā habeāt. **p̄s.** **Vitā** petijt a te z tribuisti ei lōgis tudinē dierū. vt. s. pficiat de claritate in claritatē. z de virtute in virtute. **Job. xv.** **Qui** manet in me z ego in eo h̄ ferr̄ fructū multū. **Jē p̄s.** **Multiplicā** in aīa mea virtutē. **De** tertio fructu **Job. vi.** **Ego** sum panis viuus q̄ de celo descēdi. si q̄s māducauerit ex hoc pane viuēt in et̄nū. i. deducā eūz de erilio p̄ntis miserie ad celū v̄n descēdi. vbi est vitā et̄na. **Ambro.** **Dñici** corp̄is figura p̄cessit q̄n dñs i deserto p̄t̄bō māna pluūt. qz sicut ille panis p̄lm p̄ deserto ad terrā p̄missionis duxit. ita hec esca celestis fideles hui⁹ seculi defruz trāseūtes in celū subuebit. v̄n recte viaticū appellat̄. qz in vitā nos reficiēs in patriā vsqz p̄ducit. **Diere. xij.** **Reducā** vitā ad hereditatē suā. **Proverb. iij.** **Lignū** vite est his q̄ app̄hēderūt eā. **Glo.** **Sicut** in p̄dyso fuit lignū vite. ita p̄ sapiam dei q̄ est xp̄s viuificat̄ ecclia. cui⁹ nūc sacro. s. corp̄is z sanguis vite eterne accipim⁹ pignus. **S;** i ḡit corp⁹ xp̄i sūptū pign⁹ est vite eterne z pign⁹ nō dimittit̄ donec illō p̄ q̄ ip̄ignozatū est accipit̄: p̄fecto p̄ h̄ ad vitā et̄nam p̄ducimur. **E** **De** q̄rto fructu **Job. vi.** **Qui** māducat meā carnē z bibit meū sanguinē habet vitā et̄nā. z ego resuscitabo eū in nouissimo die. **Verū** oēm hōiem siue bonū siue malū dñs suscitabit. i. ad **Loz. xx**

Sicut p vnū hoīem mors. s. oīm ita z p vnū hoīem resurrectō moztuoz. **S**z hec erit valde dissimil. **U**n sequit. **D**ēs qdē resurgemus s; nō oēs imutabimur. **D**ēs resurgem⁹. qz vt dī. ij. ad **L**ho. v. **D**īs nos manifestari oportz añ tribu- nal xpi vt referat vnusq; opa p pria corpis pur gessit siue bonuz siue malū. **S**z nō omēs imutabi mur. qz soli electi pp̄ corpis xpi p ticipatiōz. s. sacramentalē vl spūalē surgēt sole pulcriorēs. z repbi sur gent miseri infirmi z deformatēs. **D**añ. xij. **Q**ui dormiūt i terre pul uere: euigilabūt. alij i vitā eternaz q̄ z fulgebūt sic splēdor firmamē ti. z alij i obprobriū sempiternuz. **Q**s scz vt dī. **E**sa. xij. **T**ortiones z dolores vt p̄uriēs tenebūt. z faci es cōbuste vult⁹ eoz. **Q**uale semē est qd cadit i terrā: fruct⁹ talis de terra surgit. **S**ilr q̄lis vita tua ē dū morieris: tal suo tpe erit resurre ctio. **S**eminať zizania z surgit ex ea deformatis z odibil herba. **S**e- minať triticū: erurgit frumētum pulcrū z electū. **N**ec figurata sūt **B**en. xij. in somnio regī. **S**eptem spice pullulabāt i culmo vno ple ne atq; pulcre. z alie septē d̄ stipu- la oriebāt tennes z p̄cisse v̄redie. id ē v̄to v̄re q̄. s. eas infirmavit z denigravit. **S**eptē spice defor- mes significāt oēs reprobos cuz mađ deformitate i iudicio apparē tes. **S**eptē pulcre oēs electos cuz gliōsioz corpib; resurgētes. **D**e pri mo **N**as. ij. **E**cce ego ad te male- fica. i. vniuersitas dānādorū. dicit

dñs z reuelabo pudēda tua iñ fa- cie tua z oñdā gētib; nuditatē tu- am z regib; iğminā tuā. **D**e scđo ad **P**hil. ij. **S**aluatorē expecta- mus dñm iesum xpm q̄ reforma- bit corp⁹ hūilitatē nre p̄figuratus corp̄i claritatē. **L**uc. j. **L**ho. xv. **S**e- miat corp⁹ i corruptōe: surgit in i corruptōe. **S**emiat i infirmitate surgit in v̄tute. **S**emiat corpus aiāle: surgit spūale. **S**emiat in ignobilitate: surgit i glia **A**men

I De trib; effectib; quoz quilibz valet ad tria. **S**ermo **XXIII**

Venite co- meditec. **I**tē alia the- mata vt iā s. vl silia d̄ effectū vl d̄ fructū. **S**acro sanctū corp⁹ dñi tres h; effect⁹ p̄n- cipales **P**rim⁹ ē pctōz d̄structō **S**cđs bonoz spūaliū augmen- tatio **T**er⁹ aiāz p̄fortatio vl vi- te cfne collatio. **D**e p̄mo **D**añ. ij. **V**idebas donec absclusus ē lapis de mōte sine māib; z p̄cussit statu- am. i. figmēta pctōz z p̄minuit eā. **J**ob. ij. **I**n b̄ appuit fil⁹ dei vt dissoluat opa diaboli **D**e scđo. **p** uer. xij. **Q**ui bon⁹ ē hauriet sibi ḡ- tiā a dño. qz scz ip̄e est fons totius gratie. **E**ccl. xxiij. **I**n me oīs gra- tia vite z v̄tutis: in me oīs spes vite z veritatis. **T**rāsire ad me om- nes q̄ p̄cupiscit me z a generatio- nib; meis adimplemini. **D**e ter- tio **P**anis cor hominis confir- met. **B**enef. xvij. **P**onam buccel- lam panis z cōfo: rē cor vestruz.

De sacramēto corpo. christi

Prim^o igit^r effect^o p^rncipal^{is} cor-
poris xpi ē pctōz destructio. et h^{oc}
ad tria. Ad delēdū maculā cordis
Ad mitigādū stimulū carnis. Ad
resistendum cogitatioib^{us} prauis.

De p^rmo p^rs. Nunc dealbabū^r i
selmon. Selmon mons dei est. et
interpretat^r umbra. et sic dicit glo. cor-
pus xpi significat. qz sic umbra sit
delumie et corpe. ita i corpe xpi est
lumē diuinitat^{is} et caro hūanitat^{is}.
In h^{oc} mōteymbroso fideles super
nuē dealbabū^r. qz virtute corpor^{is}
xpi incōpabilis a macula pctōz
emūdan^t. Esa. xliij. Ego sum ipse
q^{ui} deleo iniquitates tuas p^rpter me.

De scōdo Exo. xvj. Mane ros ia-
cuit in silitudine pruine sup terrā
Glosa. panis celestis i silitudine
roris et pruine apparebat. qz cor-
pus xpi a feruore viciozū refrige-
rat. ps. Tu dñaris prātū marie:
motū aut fluctuū ei^{us} tu mitigas.
Mare significat mltas miseras
hoim. **N**or^{is} fluctuū stimulū car-
nis. De tertio Can. j. Fasciculus
mirre dilect^o me^o mibi. Mirra ser-
uat corpa a vermib^{us} icorrupta. sic
corp^{us} xpi corda fideliz a prauis
cogitatioib^{us} illesa **Q**uia cū dilectū
dñm suscipim^{us} si fasciculū mirre
id est. amaritudinē passiōis eius
pia mēte cogitam^{us}. vermes mala-
rū cogitationū a nob repellimus

Secūd^o effect^o p^rncipalis
est bonoz spūaliū augmētatio. et
hoc ad tria. Ad decorē castitatis.
Ad feruorē charitat^{is}. Ad sapores
suauitat^{is}. De p^rmo Dan. j. Appa-
ruerūt vult^{us} eoz meliores p^r oib^{us}

puer^{is} q^{ui} vescebāt cibo regio. Glo.
vult^{us} eoz q^{ui}s panis satiabit q^{ui} de
celo descēdit apparuerūt melior^{es} et
decor^{is}. s. castitat^{is}. viij. et pueri isti ca-
sti erāt. Can. viij. qz pulcra es et des-
cora charissima i delicijs. Sic ei
bonū nutrimētū multū fac ad de-
corē corp^{is}. sic deliciae cibi spūalis
ad pulcritudinē castitat^{is}. Ezechiel^{is}
xvj. Simillā et mel et oleū comedi-
sti et decora facta es vehemēter ni-
mis. De scōdo Eccl. xxxij. Gēmu-
la carbūculi i ornamēto auri Glo-
sa Ardentiū pncipatū tenet carbū-
cul^{us} sic dicit^r q^{ui} si ignit^{us} vt carbō: si
gnificat aut^{em} corp^{us} xpi corda fideli-
um accēdēt. et ornat castitate et in-
flāmat charitate. ps. Ignis a fa-
cie ei^{us} exarsit: carbones succēssi sūt
ab eo. Dinc. iij. Re. iij. Delizē^{is}
incūbens sup puez icuruauit se:
et calefacta ē caro pueri. De ter-
tio Gen. xlij. Bser pinguis panis
ei^{us} et p^rbebit delicias regib^{us}. Sap.
xvj. Angeloz esca nutriuisti pplim-
tuū et panē de celo p^rstitisti ill^{is}: om-
ne delectamētū i se habentē et om-
nis saporis suauitatē. Substātijs
am emū tuā et dulcedinē quā in fili-
os habes oñdebas. Cant. v. Co-
medi fauū cū melle meo. i. dulce-
dinē carnis xpi cū dulcedie diu-
nitatis. Sibi vinū meū cum lacre
meo. i. dulcedinē sanguis xpi cū
dulcedine spūal^{is} solatiois **T**
Terri^o effect^o p^rncipalis ē aiaz
pfortatio. et h^{oc} ad tria. Ad debellā-
dū demonia. Ad sustinēdum ad-
uersa. Ad opandū bona. De prio
j. Re. xxx. Inuenerūt viri David

virum egyptiū in agro. z adduxerunt eū ad dauid. dederuntq; ei panē vt comederet z refocillatus est z duxit dauid ad latrūculos z percussit eos. **Vir egypti** significat pccōrem quē p̄dicatores adducūt ad xp̄m p̄ uersionē q̄ pane corpis dñici p̄fortat sic dur xp̄i exercit⁹ ad demōes debellādos. ad **Eph. vj.** **Lothoramin** in dño z in potētia virtutis ei⁹. vt possit stare aduersus insidias dyaboli. **j. Regū. vij.** **Factū est cum offerret samuel agnū in holocaustū exterruit dñs philitijm. z celi sunt a filijs israel.** **De scdo. iij. Regū. xxij.** **Mittite virū istū in carcerē z sustētate eū pane tribulatiōis.** **In carcerē mittit q̄ in h̄ mūdo aduersa patit.** **Panis tribulatiōis q̄ sustētat est panis etne vite. q̄ ad aduersa sustēnda p̄fortat** **Act. xxvij.** dicit apl⁹ existētib; in magno piculo marj. **Rogo vos accipe cibū p̄ salute v̄ra z oēs sūperēt cibū. z atēq; oēs facti sunt** **Ad Phil. iij.** **Dia possuz in eo q̄ me p̄fortat.** **De c̄tio Pro. uerb. xxxj.** **Mulier foris de nocte surrexit. deditq; pdā domesticis suis. z cibū ancillis suis.** **Mulier foris est ecclia de gētib;. hec de nocte surrexit. q; p̄ auditū verbū dei de tenebris pccōz ad xp̄m se p̄uertit. pdā domesticis z cibaria ancillis dedit. q; sacramēta q̄ in sacrificio altaris suscipe voluit. hec cuz omni desiderio rapuit z de eis familiā suam. i. fideles pauit. z h̄ vt eos ad tria bona p̄fortaret. s. **Ad opera misericordiaz. Ad lucrum****

aiaz. **Ad emptionē celestū diuitiarū. vñ sequit post p̄dicū cibū.** **Cōsideraui agrū z emit cum. de fructu ma. su. plā. vineā.** **Primū** notat p̄ fructū manūū. **Scdm p̄plātationē vinee.** **Tertū p̄ emptionē agri.** **J** **Primo** igit p̄fortamur cibo dñi ad opus bonum **Eccī. xxij.** **Libaria z virga z on⁹ asino. panis z disciplina z opus seruo.** **Sicut pabulū p̄fortat alinū ad onera sua portāda. sic panis celestis seruū dei ad opa bona p̄ficiēda. j. ad** **Ihm. j.** **Gratias ago ei q̄ me p̄fortauit in xpo iesu** **Qui em̄ h̄e p̄siderat in hoc sacro imensam circa se dei liberalitates p̄fortat eū ad. primi pietatē.** **Secūdo p̄fortamur ad lucrū aiaz** **Act. ir.** **Lū accepisset cibū p̄fortatus est. s. ad lucrū aiaz. vñ ibidē.** **Uas electiōis est mihi iste. vt portet nomen meū corā gentib;. Nomen meū. s. iesum xp̄m q̄si celeste oleū ad sanitatē aiaz** **Can. j.** **Oleum effusum nomen tuū. De corpe em̄ xp̄i plene fluit oleū ad salutes aiaz.** **Tertio p̄fortamur ad emptionē bonoz celestū. hinc supra dictū est q; mulier foris post cibū p̄sideraui agrū z emit eū. s. virtutib; z bonis opibus** **Diere. xxij.** **Agri pecunie ement. z scribent in libro. z iprimet signū z testis adhibebit.** **Agri celestis hereditatis ement pecunia virtutū z bonoz operū. z scribent tanq; emptores in libro vite. z iprimet in corde emptoris signū. s. crucis xp̄i. z lumē ymaginis dei p̄ certo pignore. z**

De sacramēto corpo. christi

adhibeat testis. qz in die iudicij corā oibz testis erit dñs qz he emisti regnū celoꝝ p̄cio bonoꝝ opeꝝ. **¶** Vel tertius effectus p̄ncipalis dici p̄t vite eterne collatio. **Joh. vj.** Si q̄s māducauerit ex hoc pane: viuet in eññū. z b̄ in tribz. in omni deliciarū cōpatiōe. in omni desiderioꝝ impleriōe. in omni bonoꝝ secura z eterna fructiōe. Amen. **¶** Reque b̄ in sermone decio in fine

¶ De effectibus sumptis de tribz noibz corpis xpi. Ser. XXV.

Uenite comedite zc. Itē alia thesaurata. vt iā supra. vel similia de effectibz vel noibz corpis xpi. **R** Effectus dñici corpis possunt sumi ex tribz noibz que solent ascribi. Noiat em̄ q̄nqz verus panis. q̄nqz sacrificiū altaris q̄nqz sac̄m charitatis. **De primo Joh. vj.** Pater meus dat vobis panē de celo verū. **De sc̄do Malach. iij.** Placebit dño sacrificiū iuda z hierl̄m. **De t̄tio. j. ad Thimo. iij.** Manifeste magnū est pietatis sac̄m qd̄ manifestatū est in carne per partū virḡis p̄paratū. z p̄dicatū ḡcibus a sc̄tis apl̄is. creditū in mūdo. i. p̄cessum fidelibz in cibū salutis. vñ recte dicit̄ sacrificiū altaris sac̄m caritatis. **¶** Primo corpus dñi noiat panis verus. **¶** Et s̄m b̄ tres habet effectus. Sic em̄ panis materialis tria bona p̄cipue p̄fert corp̄i. s. p̄fortat. satiat z vitā p̄seruat. sic panis ille p̄fortat

animū ad malum culpe deuincendū. **¶** Satiat sp̄m ad fastidium mūdi faciendū. **¶** Cōseruat vitā ad deū semp laudandū. **De p̄mo ps̄.** Panis cor hois p̄firmat. ad malū. s. culpe deuincendū. **¶** Quia q̄ carēt corroborazione huius panis vincit a vicijs. iij. **Reḡ. xxv.** **¶** Rer̄ babilōis z exercit̄ ei⁹ obsedit hierl̄m. z nō erat panis p̄lo terre. z oēs viri bellatores nocte fugerūt ad ortū reḡ. i. ad delicias carnis z ad cāpestria solitudinis. i. ad vitā latā q̄ ducit ad mortē. **De secūdo ps̄.** Paupes ei⁹ saturabo p̄tibz. **¶** Cōplēda. Satiasti dñe familiā tuā mūeribz sac̄. z b̄ ad fastidium mūdi faciendū. **¶** Pro. xxvij. **¶** Bīa saturata calcabit fauū. **¶** Breugo. **¶** Sustato spū desipit oīs caro. **De t̄tio Eccl̄. xxxij.** Panis egētū vita paup̄is ē. **¶** Joh. vj. Ego sū panis viuus q̄ de celo descendī. **¶** Ego viuus p̄pter patrē. z qui manū ducat me: z ipse viuet p̄pter me. z hec vita est ad deū semp laudandū. **¶** Ps̄. Lauda aīa mea dñm laudabo do. in vi. mea: psallā deo meo q̄s diu fuero. **De h̄is supra sermone nono. ¶** Sc̄do corp⁹ xpi nominat̄ sacrificiū altaris. z s̄m hoc triplicē habet effectū. s. i. triplici statu fidelitū. i. in hoc mūdo. in purgatorio. in celo. **¶** In p̄mo statu peccā relaxat. **¶** In sc̄do penā alleviat. **¶** In t̄tio gloriā augmētat. **De primo Leui. v.** Bīa q̄ peccauerit p̄ ignorantia offerat arietē imaculatū. **¶** Glo. i. xpm. sine quo non fit remissio. Nihil enim prodest

capram. id est asperitate penitentie
immolare: nisi studueris in chris-
ti immolatione plena fiducia habere.
Job. j. Ecce agnus dei: ecce
qui tollit peccata mundi. **Pascasi?**
Licet omnia peccata in baptismo
sine donata: infirmitas tamen pec-
cati id est fomes in carne remanet
et quia ex hoc quotidie labimur:
saltem in venialibus. ideo pro nobis chris-
tus immolat: ut qui semel mori-
endo mortem destruxit: quotidie
peccato et recidiva per hec sacramen-
ta relaxet. **Ambro.** Sicut quod ubi-
que offertur unum est corpus: ita unum
est sacrificium. **Christus** semel pro om-
nibus in cruce obrulit hostiam: ipsam
offerimus unum. **Sed** quod nos agimus
reconditio est sacrificii illius. nec
causa sue infirmitatis repetit: sed
nostre quia quotidie peccamus.
De secundo Leuit. xvij. Dedi vobis
sanguinem ut super altari meo expie-
tis pro animabus vestris. **In** hoc figu-
ratur est sacrificium carnis et san-
guinis christi quod valet animabus in
pena purgatorij. **Dic** sciendum
quod tres sunt turme animarum hinc
decedentium. **Prima** peccantium.
Secunda penitentium. **Tertia** in-
nocentium. **Primum** sacrificium non ad-
iuuat. **Secundum** penam alleviat
Tertium sine pena pro igne ad celos
subleuat. **De primo. j. Regum. iij.**
Juravi domui hedy quod non expie-
tur iniquitas domus eius victi-
mis et muneribus usque in eternum.
Domus eius. id est omnium in pec-
catis persistentium. **Dicere. vij.** Quia
locutus sum ad vos et non audistis

istis vocavi vos et non respondistis
propterea vos a facie mea. **Proijci**
am. scilicet post hanc vitam vestram malam
in penam infernale a facie mea. id est
ab omni bono quod est in celo et in
terra. **Tu** si noli orare pro populo
hoc. nec assumes pro eis laudem. id est
sacrificium laudis. **Prouer. vj.** Qui
adulter est. id est amans et adherens
creature ultra mensuram iusticie: per-
det animam suam. quia zelus et furor
viri non parceret in die vindicte. nec
acquiescet cuiusquam precibus. nec sus-
cipiet pro redemptione dona pluri-
ma. quasi diceret. nec preciosissimum
christi sacrificium. **De secundo** est
illud supra dictum. **Dedi** vobis san-
guinem ut super altari meo expietis
pro animabus vestris. **Sanguinem**
id est sacrificium corporis et sangui-
nis christi. **Sanguis** ponitur pro
corpore et sanguine simul. pars pro
toto. quia sanguis non est in al-
tari sine corpore: nec corpus sine san-
guine. pro animabus que scilicet sunt
in purgatorio. **Augustinus.** Ora-
tionibus et elemosinis sancte ec-
clesie et sacrificio altaris non est du-
bium sanctorum animas defunctorum
releuari: ut cum eis magis mi-
sericorditer agatur a domino: quoniam
eorum peccata meruerunt in hoc
mundo. **Zacha. xij.** **Parces** due
in terra disperdentur et deficient.
id est infideles et mali christiani
damnabuntur. et tertia pars relin-
quetur in ea. id est penitentes et du-
cam tertiam partem per ignem. id est
animas penitentium per purgatorium
et vitam eos sicut vitur argenteum.

De sacramēto corpo. christi

z pbabo eos sicut pbat aux. Ipe inuocabit me z exaudia eū. Ipe. i. popul' xpianus i terra derelictus inuocabit me orōnibz. elemosynis z sacrificio altaris p pre ductus p ignē. i. p aiabo que sunt in purgatorio. z exaudia eū. s. alleuiādo scz penā illaz z breuiādo. **N** De tertio Prouer. xij. Mun' absconditū extinguit iras. s. dei. id ē. penas purgatorij q̄tum ad aīas innocētes z in p̄nā tribulatoibz z flagellis sacis purgatas. **P̄s.** Domine ne in furore tuo zc. Quoni' am sagitte tue infixe sunt zc. Furoz dei ardet in inferno. ira i purgatorio. Sagitta siue correptio amoris in b̄ mūdo. Qui igit' hic sagittas correptionis dñi patēter portat. furozē inferni z iraz ignis purgatorij duce dño illesus euadet. **Esa. xliij.** Noli timere fue meus cū transieris p aquas tecū ero z flumina nō operiēt te. cū ambulaueris in igne. nō cōburer' z flāma nō ardebit in te. qz ego saluator tu'. **Dan. iij.** Angel' dñi descendit cū azaria z focis eius i fornacem z fecit mediū fornacis q̄si vēsum roris flantē z non tetigit eos oīnino ignis neqz cristauit. Tūc laudabāt deū dicētes. Benedicite dño qui eruit nos de inferno z liberauit de medio ardentis flāme **Esa. lv.** In leticia egrediemini et i pace deducemini: mōtes et colles cantabūt corā vobis laudē. De tertio supra noiato. s. qz sacrificiū altaris gl'iam beatorū in celo qd ammodo augmētat. **Leuif. x.** De

cruculū sacrificij quod oblatum est edetis i loco mūdissimo tu z filij tui z filie tue tecū. **P**ectusculuz sacrificij qd optimū z dulcissimū est de animali significat dulcedinē effect' corpis xpi in q̄tū comeditur i loco mūdissimo. i. in q̄tūz delectat beatos i celo: in eo qz plurimū gaudēt z cōgratulant' i hoc sacrificio de memoria sue redēptōnis de aspectu nostre salutis z de ammiratōe diuine bonitatis. **Gregorius.** Eodē momēto rapit' in celum misterio angeloz z sociāduz corpi xpi. z an' oculos sacerdotis i n' altari videt'. **Rapit' scz** corpori xpi z sociāduz. i. ad brōs letificandū. **Complēda.** **Sumpsim'** dñe diuina mysteria que sicut tuus ad gl'iam. ita nob' ad vitā pdesse pficias. **I** Tertio corp' dñi nō minas sacis z charitatis. z fm b̄ tres habet effect' qz tria maxima bōa opat' in nob'. s. **Spūsc̄i** verā participatiōem. **Ipsi'** xpi certā inhabitatiōem. **Et** dei assimilationem. **De p̄mo** De petra melle saturauit eos. qz scz fideles sugūt d' corpore xpi dulcedinē spūsc̄i. **Sap. xij.** O qz bon' z suauis est dñe spiritus tu' i nob'. qz scz de corpore tuo in nos fluit. **Participatiōe** em̄ corporis z sanguis xpi hō viuūt: non sumēs em̄ sacramentalit' qd z mali faciūt: s; ptingēs vsqz ad spūs participatiōis vt i corpore dñi tāqz mēbrū maneat z ei' spū vegetet'. **De sc̄cūdo** **Job. vij.** Qui māducat carnem meū z bibit meū sanguinez zc. **Hylarius.** **Accepta** carne dñi

z hausto sanguine id efficitur ut nos in xpo z xps in nob sit. Est ei in nob xps p carne: dñ ei^o carnem accipim^o. z sum^o in eo dñ secuz h qd nos sum^o in eo ē. Joh. j. Verbum caro factū est z habitauit in nobis. Dñ vbu carnē assumpsit: i carne nra habitauit. z dñ nos vbum incarnatū in cibū accipim^o: ipm etiā habitat in nob. De tertio Joh. j. Quorūcūq; autē receperūt eum dedit eis potestātē filios dei fieri. i. deiformes z deo fm imaginem siles. nec pōt creatura ad maius pmoueri: qz qd assimilēt suo creatori. Assimilatur autē hō de vtu te corpis xpi i tribz In interiori cordis bonitate. In exteriori ope ferilitate. In superiori celestis regis hereditate. De pmo .ij. Pe. j. Ebristus ppria gloria sua z vture: maxima z pciosa nob pmissa donauit vt p hec efficiamur diuine nature cōsortes. Maxima pmissa. i. seipm. Un̄ Luc. j. Iururandum qd iurauit ad abraā patrē nostz daturū se nob: vt efficiamur nature diuine psortes. i. diuine bonitatis qz nature dei bonitas ē. Ambrosius. Quia dñs Iesus pors est diuinitas z corpis. z tu qui accipis carnē eius: diuine ei^o sube participas alimēto. i. vebon^o efficiet^o ab eo. De scdo Ezechiel. xvij. Sumā de medulla credi sublimis z de vertice ramoꝝ ei^o. z plantabo in montē excelsum z faciet fructū. Medulla sublimis cedri ē eterna sapia dei. Alti rami eius sunt patres sancti. Vertex ramoꝝ est vir-

go brā Maria. Pars de vertice caro xpi sumpta de v gine. Surculus igit sumpt^o de medulla et de vertice est corp^o xpi plenū diuinitate. Iste plātāt in montē excelsum. i. in cor iusti ad deū eleuatur facit silem xpo boni opis fructuz De vtroq; ad Gal. ij. Vno ego: iam nō ego: viuūt vō i me xps. me sez sibi assilando interiori bonitate z exteriori bono ope. Nunc dicitū est Augustino. Libz suz grandium cresce z mādu cabis me. nec tu me mutabis in te sicut cibū carnis tue: s; tu mutaber^o i me. De tertio Joh. j. Quorūcūq; autē receperūt eū dedit eis ptātē filios dei fieri. qz z heredes. ad Roma. vij. Si filij z heredes. heredes qdē dei: coheredes autē xpi. j. Pe. j. Bñdic^o deus qui regenerauit nos. i. de filijs diaboli fecit filios dei i hereditatem incorruptibilem z imarcessibilem pseruatā in celis Amen

De effectibus sumptis de tribz alijs corporis christi vocabulis.

Sermo XXVI

Venite cor-
medite zc. Itē alia the-
mata vt is supra. vt si-
milia de effectu vt d noibz corpo-
ris xpi **O** Effect^o corporis dñi
possunt sumi ex tribz alijs noibz
ei^o qz iam sup dictis. Dicit em̄ qñ
qz mediana spūal. qñqz māna .i.
panis celestis. qñqz eucharistia.
id est bona grā aie fidel. De pmo
Eccl. xxxvij. Altissimus de terra

De sacramento corpo. christi

creavit medicināz vir prudēs nō abhorrebit eam. **Aug.** Suscepit xps de terra terrā. qz caro de terra est. z de carne **Marie** carnē accepit z ipam nobis ad salutē dedit manducandā. **De secūdo Apo.** ij. **U**incenti dabo māna absconditum. q. d. qui se pparat p victoriā victoriū: illi dabo māna. i. celestes panē. s. corpus meū in quo secrete reconditū est multiplex bonuz. **Job. vj.** **N**ic est panis qui d celo descendit. **De tertio Eccl. xxij.** **A**udi tacens z p reuerētia accedet tibi bona gratia. q. d. ppara te per auditū verbi dei z obediētie q̄ taceas. i. cesses a malo z serues reuerentiā in bñfaciendo: tūc dabitur tibi bona grā. que grece dicit eucharistia. i. corpus xpi. **Magister** petrus in. iij. s. niaz. **S**acramētū altaris excellēter dicit eucharistia. i. bona gratia. quia i eo nō solū est augmentū virtutis et gratie. s. ille totus ibi sumit q̄ est fons z origo totius grē. **Primo** igit corp⁹ dñi dicit medicina spūalis. z fm hoc tres habet effectus. **Serpēs** q̄ ppe malign⁹ infudit hūano generi p venenū pomi veriti triplicē corruptionē. **In** aīa tenebras ignorātie. **In** carne morbiū prave z cupiditē. **Et** mortē vtrubiqz. **Ad** hec tria mala curāda valet corp⁹ xpi medicina. **Ignorātie** em̄ tenebras illuminat. **Morbiū** prave z cupiditē sanat. **Et** mortē destruendo de vincit. **De pmo ps.** **P**araui lucernā xpo meo. **Lucerna** ē lumē i dyaphano id est preluendo corpe

Sic corp⁹ xpi est verbū dei. qd̄ est lux vera in mūda carne. quo. s. pel luntur a nobis tenebre ignorātie. **Luce. j.** **U**iderūt oculi mei saluta retuū. quod parasti ante faciē oīum populoz. lumē ad revelatiof nē zc. **Ps.** **D**ñs illuminatio mea z salus mea zc. **Accedite** ad eum z illuminamini. **De secdo Esaie. xxxvij.** **Je. iij.** **R.** **Justitias** vt colleret massam de ficubus z cathaplasmarēt sup vulnus regis z sanaret. **Vulnus** regis ē cōcupiscētia carnis. **Ps.** **M**iserere mei dñe qm̄ infirmus sum: sana me dñe. **De tertio Luce. j.** **B**enedictus fruct⁹ v̄tris tui. s. corpus xpi. quod est fruct⁹ vite valens ad curationē mortis eterne. **Prover. ij.** **L**ignū vite est his qui apprehēderunt eā. s. sapientiā dei incarnatā. **Dise. xij.** **E**ro mors tua o mors. **De** hac triplici corruptione et medicina supra fmone sermo post pncipium. **P** **Secundo** corp⁹ domini dicit manna. id est panis celestis. quod māna habuit similitudine saporis frumenti mellis z olei. **De** duobz primis **Ero. xvj.** **S**ustus ei⁹ quasi simile cū melle. **De** tertio **Numeri. xj.** **F**ecerūt ex eo tortulas saporis quasi panis oleacei. **De** tribz simul **Ezechielis xvj.** **S**imilā melz oleū comedisti. **Et** fm hec tria habet corp⁹ dñi triplicem effectū. **O**perat em̄ moruz honestatē. **L**ordis suavitatē. **P**rimū pietatē. **P**rimū signat in frumento. **S**ecundū in melle. **T**ertium in oleo. **De** primo **Zachar.**

Quid bonū est z qd pulcrū nisi frumentū electoz. Panis de frumento bonū est z pulcr in se z etiam in effectu. quia facit pulcrum. Sic corp⁹ xp̄i pulcrū z bonū facit honestate morū. **Dañ. j.** Apparuerunt vult⁹ eoz meliores z corpulentiores p̄ omnib⁹ pueris q̄ vecebant cibo regio. **Glō.** Vultus eoz quos panis satiabat qui de celo descendit. **De secundo Proverb. xxiij.** Comede fili mel quoniam bonū est: z fauū dulcissimū gutturi tuo. **Sap. xvj.** Paratum de celo panē p̄stitisti eis: omne delectamētum in se habentē: z omnis saporis suauitatē. **De tertio Job xxx.** Quis mihi tribuat vt sim s̄z dies quādo secreto deus erat ī tabernaculo meo: z petra fundebat mihi riuos olei. i. gratiaz pietatis ad bonū primi. **Proverbioz. xxj.** **T**hesaur⁹ desiderabilis z oleū in tabernaculo iusti. **iiij.** **R**eguz. **iiij.** **O**fferēbat vasa z mulier infundebat oleū. **Et ait Helyzeus.** **V**ede oleū z redde creditorū. tu autē et filiū tuū viuiste de reliquo. **E**cce oleū id est opus pietatis primū reficit debita soluit. nos ip̄os pascit. **P**rimū intelligitur in eo q̄ mulier fūdēbat oleū in vasa proximozum. **S**ecundū ī eo q̄ reddidit p̄ oleū debita creditorū. **T**ertiu⁹ in eo q̄ ipsa z filij de oleo vixerūt. **O**

Tertio corp⁹ dñi s̄z eucharistia id est bona gratia. **S**icut autē dicunt magistri. **G**ratia est influentia diuine bonitatis in anima: p̄ quā assimilata deo fit ei grata, et

vite eterne digna. **Et** s̄m s̄ corp⁹ dñi habet tres effectus. **S**imiles deo animā efficit. **G**ratā z carā deo reddit. **V**itā eternā tribuit. **De primo. ij. Pe. j.** **C**hr̄istus pro p̄ria gloriā sua z virtute maxima z p̄ciosa nobis p̄missa donauit. vt p̄ hec efficiamur diuine nature cōsortes. id est similes deo p̄ verā bonitatē. **De secundo Cañ. vij.** q̄ pulcra es decora charissima in delicis. q. d. quia delicato cibo z potu corp̄is z sanguis xp̄i es enutrita: facta es multū decora: z idcirco grata deo z decora. **De tertio Job. vj.** **Q**ui māducat carnē meā z bibit meū sanguinē habet vitāz eternā. **I**tē corpus dñi dicitur eucharistia. id est bona gratia. et s̄m hoc valde mirū habet effectū. s. qz illud qd māducamus nō ipsum vt alius cibi mutat in nobis: sed nos in illo mutamur. **Q**uia vt iā dictū est grā est influentia diuine bonitatis in aīa p̄ quā assimilā dō. **H**ec bona grā sc̄z corp⁹ xp̄i influē nobis vt in eius bonitatē mutemur. **H**ec nostra in xp̄o mutatio potest p̄bari in similitudine triplici. **P**rima sumit de v̄tute nr̄i amoris. **S**ecūda de v̄tute rei maioris. **T**ertia de v̄tute surculi arboris. **H**ec require supra sermone. xx. ante finem.

De cōsideratōne sanguinis xp̄i tribus modis. z primo prout in cruce funditur ab iestimabili bonitate cōmendatur.

Sermo XXVII

De sacramēto corpo. christi

Venite co-
medite rē. Prouer. ix.
R Dis vobis dñs
nos iuitat ad salutare z iuuuim.
In q̄ pparauit p̄ciosum abūz po-
tum. corp⁹ scz z sanguinē suū. Di-
cto itaq; sup de xp̄i corpe: dicēdū
est hic de sanguine. **T**hema sp̄ale
Dic est q̄ venit p aquā z sangui-
nē iesus xp̄s. j. **J**oh. v. Itē aliud.
Calicē q̄ dē meū biber. **M**ar. xx
Thema p̄priū. **D**ign⁹ es dñe qm̄
redemisti nos i sanguine tuo. **A**po-
calip. v. v. aliu d sil. **S**eptimuz
p̄ncipalit̄ circa sacm̄ dñi corp̄o-
ris notādū: est p̄sideratio sacri sa-
guinis. **U**n sciēdū q̄ sanguis do-
mini p̄ōt tribz modis cōsiderari.
Primo vt i cruce p oim̄ redēptio-
ne fusus ē. **S**cdo vt i sacro a fide
libi sumit. **T**ertio vt a saluandis
sp̄ualit̄ biberit. **P**rio mō p̄sidrat̄ p
ut i cruce fundit̄ ab iesuabili p̄ci-
ositate cōmēdat. **C**irca hāc p̄ciosi-
tatem q̄tuor p̄cipue p̄nt notari.
Primū ē p̄ciositat̄ magne p̄ba-
tio. **S**cōm tān p̄cij dādi rō. **T**er-
tiū v̄tuc⁹ sanguinis magnitudo.
Quartū redeptioz sanguine multi-
tudo. **D**e p̄mis duobz p̄t hic dici.
z d̄ alijs i seq̄nti. **P**rimū circa p̄ci-
ositatē sanguis xp̄i p̄cipue notan-
dū: est p̄ciositat̄ magne p̄batio. z
b̄ p̄bat̄ a tribz. **A** v̄ginali origine
A dignitate inocētie. **A** dei v̄nto ne
De p̄mo **E**ccl. xxiij. **E**go q̄si vitis
frucificauit suauitatē odor. z flo-
res mei fruct⁹ honoris z honesta-
tis. **F**ruct⁹ vit⁹ .i. brē v̄ginis v̄ua.

z vinū .i. corpus xp̄i z sanguis xp̄i
p̄ciosus nat⁹ de v̄ginitate mar̄.
Multū itaq; cōmēdat sanguinis
xp̄i nobilitatēz p̄ciositatē qz a nul-
la vt ali⁹ sanguis corrupcōe: sed a
v̄ginali flore sumpsit originem.
Descō p̄s. **C**aprabāt̄ aiaz iusti
z sanguinē innocentē z dēnabant
Quāto em̄ sanguis inocētioz: tan-
to rarioz z p̄ciosioz. j. **P**et. j. **N**on
corruptilibz auro vt argēto res-
dēpti est: s; p̄ciosio sanguine agni i
cōtamiati z imaculati iesu christi.
De tertio **P**iere. xij. **A**gglutinat⁹
ui mibi oēm domū isracl. id est. in-
sepabilit̄ v̄niū totā hoīs naturā.
s. aiaz corp⁹ z sanguinē. **E**t ip̄e xp̄s
silt̄ p̄cipauit eis dē. i. fili⁹ dēi p sa-
lute hoīs habētis carnē z sangui-
nem. z ita v̄niuit ea sibi z honesta-
uit vt vere possint dici caro et san-
guis. **B**erū. xx. **P**osuit nos spi-
ritus sanct⁹ regere eccliam dei quā
acquisiuit sanguine suo. **E**rgo s̄a
guis christi vere est sanguis dei.
Et ideo tam p̄ciosus q̄ vna gut-
ta plus valer̄ qz totus mundus.

S **S**ecundū circa p̄ciosi-
tatem sanguinis xp̄i p̄cipue no-
tandū: est tantū p̄cij p̄ homine dā-
di ratio. **E**t hec est triplex. **P**rima
magni debiti necessaria solutio.
Secunda magni amoris demō-
stratio. **T**ertia magni boni perdi-
ti recuperatio. **P**rima ratio
tantū p̄cij v̄andi. **S**calicet p̄ci-
osi sanguinis dei: est magni des-
biti necessaria solutio. **M**aximo
enim debito obligatus erat p̄m⁹
hō. qz tenebat̄ deo satisfacere p se

z p toto genere hūano qđ rapue
rat z occiderat: pomū vetituz co/
medēdo. vñ missus est cū omni p
genie in gebēne carcerē: donec red
deret omne debitū p sufficientē ho
stia. Iustū est em̄ fm q̄titate p̄ci
z lese maiestatis dignitate fieri sa
tisfactionē. Et hec pōt tribz gradi/
bus distingui. **P**ro minori enim
culpa minor. z p maiori maior. p
maxima satisfactio maxima est fa
ciēda. **N**unc statutū erat i lege dei
p trāsgressiōe diuersoz mādato/
rū pecus aliqđ deo offerri: z occi
di z sanguinē ei⁹ fundi. **E**x b seq̄t
q̄ p tot homicidijs p̄mi parentis
q̄ om̄es hoies occidit: qz p eū om
nes hoies moriūt. z p hoc p ma
xime lesa creatoris maiestate: tā p
ciosa hostia debebat offerri deo z
occidi z sanguis ei⁹ fundi. que ad
min⁹ tātū valeat q̄tū om̄s homi
nes q̄ sint ocaſi. **S**z qz tal in om̄i
creatura nō potuit iueniri: necesse
fuit ad soluēdū tantū debitū z ad
liberandū de inferni carcere gen⁹
humanū: filiū dei hoiem fieri om
ni creatura meliorē. z ipm p debi
to hois occidi z sanguinē ei⁹ fun
di. **D**e p̄mo **L**euit. iij. **B**ia q̄ pec
cauerit p ignorantia in trāsgressi
one sez quozundā mādatorū dei:
offerat dño vitulū vel agnuz vel
aliud hmōi ad occidēdū z sangui
nem ei⁹ fundēdū. ad **Deb. ix.** Om
nia pene i sanguie mūdant fm le
gem. z sine sanguis effusione non
fit remissio. **D**e sc̄do **Gen. ix.** Qui
eūqz fuderit sanguinē hois: fūde
tur sanguis illi⁹. **A**d imaginē q̄p

pe dei factus est hō **Numeri. xxxv**
Nō alit̄ exptari pōt nisi ei⁹ sangui
ne qui alteri⁹ sanguinem fuderit.

De tertio dñs **D**sec. xij. **D**e ma/
nu mortis liberabo eos: d̄ morte
redimā eos. s. p̄cio sanguis. dicit
glosa. de morte. id est. de plaga et
debito eterne mortis. **Bern.** **F**ili⁹
dei iubet occidi vt vulneribz n̄ris
p̄cioso sanguine suo quasi balsa/
mo mederet. **A**gnosce aia q̄z ḡuia
sunt illa vulnera. p q̄bz necesse est
xp̄m dñm vulnerari. **N**isi ei essent
ad mortē eternā: nūq̄z p eis dei fi
lius moreret. **I** **S**c̄da ratio
tāi p̄ci dādi. est magni amor⁹ de
monstratio. **j. Job. v.** **T**res sūt q̄
testimoniū dant i terra. spiritus.
aqua. z sanguis. **S**pūs em̄ quez
emisit de corde. **A**qua que fluxit
de latere. **E**t sanguis que d̄ corpe
fudit: testes sunt dilectōis marie.
p̄s. **A**puđ dñm misericordia z co
pioſa apud eū redēptio. vt sez pbe
tur amoris ei⁹ ad nos magnitu/
do. **Bern.** **U**ere copioſa xp̄i redē/
ptio: qz vnda z sanguinē p quiqz
ptes corpis largiter effudit: euz p
redēptiōe generis humani vna
gutta p̄ciosi sanguis eius sufficit
fer: sed data est copia vt magnitu
dine muneris v̄rus innotescat di
ligentis. **U**t em̄ ostenderet q̄z v̄m
te diligeret: nō alit̄ voluit q̄z mo
riēdo te de morte liberare. **A**ug⁹
Danima p̄ciosa nō auro redēpto
vel opibus: sed agni sanguie im/
maculati. attende q̄tū valeas. q̄ d
p te datū sit cogita. noli te ip̄az tra
dere in p̄ditionē. p qua suū p̄ciosū

De sacramento corpo christi

sanguinē christi effudit.

U Tercia rō tāti p̄ciū danditē ma/
gni boni pditi recuperatio. Et hec ē
tripler. s. Libertas a seruitute dia/
boli. Introit⁹ regni celestis. Vere/
ditas filioꝝ dei. De p̄mo Hierē/
mie. xxxj. Redimet dñs Jacob et
liberabit eū de manu potentioris
Redimet vel liberabit intelligen/
dū ē (vt dicit p̄tr⁹) p̄cioso sangui/
ne xp̄i. Job. viij. Si fili⁹ dei vos
liberauerit: v̄e liberi eritis. Psal/
mi. Redemit eos de manu inimi/
ci. Luc. j. Bñdicitus dñs de⁹ isrl̄.
quia visitauit z fecit zc. De secū/
do ad Heb. ix. Christ⁹ p̄ p̄p̄iū s̄a/
guinē itroiuir semel in sancta: eter/
na redēptōe iuēta. Et infra. x. Da/
bentes itaq; fratres fiducia in in/
troitū sanctoꝝ in sanguine christi
Hieronym⁹ Sanguis xp̄i clausus
est paradisi. In passione em̄ dñi ce/
lum diu clausum: sanguinis eius
p̄cio est apertū. Job. xix. Un⁹ mili/
tum lācea lat⁹ eius aperuit z cōti/
nuo exiit sanguis z aqua. Glo.
vigilāti v̄bo vsus est. nō em̄ dixit
vulnerauit: sed aperuit: vt illic qđ
ammo do vite hostiū panderetur
vnde sacramēta ecclesie manauē/
rūt. sine quib; ad vitā nō intratur
Sanguis em̄ fusus est in remis/
sionē peccatoꝝ. Aqua in lauacrū
hūani generis qđ p̄pter debita pec/
catoꝝ deformitatē a paradiso ce/
lesti exclusus: necesse habuit ad re/
dituz z precio sanguinis christi a
debito solui z aqua baptismatis
a sorde lauari. De tertio Leuit.
xxv. Si attenuat⁹ frater tuus ven

diderit possessiunculā suā. si volu/
erit. p̄p̄inquus ei⁹ potest redimere.
qđ ille v̄diderat. Hoc fecerat xp̄s
exul p̄cio sanguis. Dinc legitur
Nume. xxxv. qđ homicid̄is expul/
sis e terra sua: nō dabat libertas
redeundi: nisi post mortē summi
pontificis. Hierē. xij. Reducā vi/
rum ad hereditatē suā z ad terras
suā. Eccl̄i. xxxij. Seru⁹ fidelis sic
tibi quasi anima tua: quasi fratrē
sic euz tracta. quoniā in sanguine
aīme cōparasti illū. Cōparasti eū
tibi in eo qđ hereditatē suā quā res/
dimere nō poterat: sanguine tuo re/
demisti sibi. vnde tracta euz qua/
si fratrē diuidēdo secū hereditatē.
Dinc Lucē. xxij. latro clamās de
cruce dicebat ad Iesum. Dñe me/
mento mei dū veneris in regnum
tuū. Dixit illi iesus. Amen dico ti/
bi. Hodie mecū eris in paradiso.
Ad qđ nos p̄ducere dignet iesus
christus dei filius Amē

De preciositate sanguinis eius
Sermo XXXVIII

U ENITE CO
medite zc. vt iā supra.
vel similia de sanguine
christi. Tertiū circa precio/
sitatē sanguinis xp̄i vt cōsideratur
in cruce fusus p̄cipue notandum
est v̄tutis ei⁹ magnitudo. Et hec
p̄sistit in trib; In diaboli destru/
ctiōe. In mūdi redēptione. In dei
reconciliatione. De primo Job. xl
fm aliā l̄ram. Nunquid capies Le/
uiathan hamo. s̄p̄. sicut ego. Leui

athan siue ceruus est diabolus. **D**amus siue aculeus in esca est dei filius in humana carne absconditus. **N**amo isto deceptus et caesus est diabolus. quia dum carnem innocens christi in cruce mordere et fundere sanguinem iusti presumpsit: latus aculeus diuinitatis potestate illius perforando destruxit. **A**mos. ij. Ego exterminavi amorem. id est amaram inimicum. cuius altitudo: cedrorum altitudo eius. et fortis ipse quasi si quercus. **H**oc figuratum est **D**anieli. **E**rat draco magnus in babilone et tulit **D**aniel picem et adipem et pilos et coram pariter fecit massas et dedit in os draconis et diruptus est. **P**ix et pili significat similitudinem carnis peccati. **A**deps sanguinem christi. **M**asse ex his membra saluatoris data in potestates hostis. **S**ed dum hec mystice mordere nititur iusta: potestas eius destruit.

De secundo. j. ad **C**oro. vj. **E**mpri estis pretio magno. ad **E**phe. j. **N**abemus redemptionem per sanguinem christi in remissionem peccatorum. **P**etri. j. **N**on corruptilibus auro vel argento redempti estis sed pretioso sanguine iesu christi. **D**inc canit ecclesia. **T**e ergo quesumus tuis famulis subueni: quos pretioso sanguine redemisti. **D**e utroque ad **N**ehe. ij. **Q**uia ergo pueri comunicauerunt carni et sanguini et ipse christus si militet participauit eisdem ut per mortem destrueret eum qui habebat mortis imperium. id est diabolum. et liberaret eos. **A**ugustinus. **Q**uid fecit redemptor captiuatorum nostro: te

tendit ei miscipulam crucem suam et posuit ibi escam corpus et sanguinem suum. **I**lle autem sanguinem fundit non debitoris per quem iussus est reddere debitores. **D**inc canit ecclesia. **O** crux gloriosa per quam et diabolus est victus et mundus christi sanguine redemptus. **P**eter ad **E**phe. ij. **V**os qui aliquando eratis longe: facti estis prope in sanguine christi. **I**pse enim est pax nostra. id est faciens pacem cum deo. ad **C**olo. j. **C**hristus est caput corporis ecclesie pacificus per sanguinem crucis siue que in terris siue que in celis sunt. **D**inc post passionem et resurrectionem ostendit discipulis crucis manus et laqueum dicens. **P**ax vobis. **D**ecum par cum deo siue reconciliatio fit per sanguinem christi: triplici ratione. scilicet ratione precij sufficientis. quod in eo per nostris debitis soluit. **R**atione gratissime charitatis. quam hoc facit demonstrat. **R**atione nostre formositaris quam nos deo grates fecit. **D**e primo **P**salmi. **P**ersecuti sunt me inimici mei iniuste. scilicet usque ad mortem crucis. que non rapui tunc exoluebas. scilicet pretio sanguinis per bono pacis. **M**atth. xxvj. **S**anguis meus pro vobis effundetur in remissionem peccatorum. **D**e secundo ad **E**phe. v. **C**hristus dilexit nos et tradidit semetipsum pro nobis oblationem et hostiam deo in odore suauitatis. quasi diceret. hostia corporis christi et sanguinis christi deo creditur grata ad effectum nostre reconciliationis causa nimie dilectionis.

De sacramēto corpo. christi

Nā si noe iust⁹ d: Eccl̄i. xliij. Noe
inuēt⁹ est pfect⁹ iust⁹. z i tpe iracū/
die fact⁹ ē recōciliatio pp̄ iusticiā
Multo mag⁹ xp̄s pp̄ nimā cha
ritatē q̄ obtulit p nob deo pp̄iuz
sanguinē. **De tertio ad Rom̄. v.**
Iustificati in sanguie xp̄i. i. d. reis
iusti. de fedis pulcri facti. salui eri
mus ab ira p ip̄um. z gl̄iamur in
deo p dñm nrm p quē recōciliati
onē accepim⁹. Roma. j. Dilect⁹ dī
vocatis sanct⁹. i. xp̄i sanguie tinct⁹
gratia vob z par. Job. xij. Misit
aquā in peluim. Glo. Sanguine
suo mūdo mūdās nos fecit pul
eros z deo gr̄os. Apoc. j. Dilerit
nos xp̄s z lauit nos a pctis nris
in sanguie suo. z fecit nos regnū z
sacerdotes deo. Ecce pctōres de⁹
sanguie suo lauit. ac formosos et
rosceos. i. deo gratos fecit. z i eo sic
recōciliauit vt i curia dei pncipes
z reges efficeret. Z Quartum
circa p̄ciositatē sanguis xp̄i notā
dū: est redēptōz mltitudo. Tres
em̄ exercit⁹ magni sanguie ei⁹ sūt
redēpti. s. manifesti inimici. Antiq̄
iusti. Dubij amici. Primi de vin
culo pcti. Scōi de limbo inferni.
Tertij de dubitatōe fidei. Prop̄
hectria effudit sanguinē de tribus
loc⁹. De manib⁹. De pedibus. De
vulnere later⁹. Primo de mani
b⁹: vt pctōres h̄rute sanguis sol
ueret z absolutos ad se reuocaret
De pmo Eccl̄i. i. Porrexit sacer
dos magn⁹ manū suā i libatōe z
libauit de sanguie vne vt scz pec
catōz vincula solueret. Ps. Dil
rupisti dñe vincula mea tibi sacri

ficabo hostiā laudis. Aug⁹. Chri
stus ad h̄ sanguinē suuz fudit vt
pctā nostra deleter. vñ em̄ diabo⁹
lus nos tenebat: deletū ē sanguie
redēptōis. nō aut̄ tenebat nos ni
si vinculo pctōz. **De scōo scz vt**
absolutos ad se reuocaret. Esa. xli
ij. Reuertere ad me qm̄ redemi
te. Glosa. sanguie. Qd si fecer⁹: ces
lum z terra z oīa elemēta i salute
tua letabunt. Ecōtra. si nō feceris
oīa q̄ te pugnabūt. Sap. v. Br
mabit de⁹ creaturā in vltionē ini
micoz: z pugnabit euz illo orbis
terraz cōtra insensatos. Porrexit
igit xp̄s manuz in cruce z liba uit
de sanguie: soluēs oīes a vincu
lis pctōz. Et h̄ quasi auē fugietes
manu cruce reuocat peccatorem
Esa. xlvj. Ego sum vocās ab oriē
te auē quasi de lōge. s. de statu pec
cati reuocās instabilē z refugam
aiam. Scōo de pedib⁹ fudit sā
guinē vt antiquos iustos de lim
bo inferni educēdos demonstraz.
z ad patriā celestē deduceret. De
pmo Threnoz. j. Torcular calca
uit dñs h̄gini filie iuda. Labor z
toritura torcular⁹ significat passi
onē xp̄i in ligno cruc⁹. Qui h̄o in
torculari calcat: sāguinē vne pedi
b⁹ fundit z mūdōs et eoz lotof
facit. Christ⁹ ergo h̄gini iuda tor
cular calcauit. quia in passiōe cru
cis sanguinē de pedib⁹ fudit. z iu
stos in fide incorruptos de infer
no liberans leuificauit. Zacha. ix.
Tu quoq; in sanguie testamen
ti tui eduxisti vincos tuos de las
cu in quo nō erat aqua. s. celestis

refrigerij. De secūdo. s. vt edu/
ctos de inferno ad patriā deduce
ret **Ad Heb. ix.** Christus assistēs
pontifex futuroꝝ bonoꝝ p̄ p̄riū
languinē introiuit semel in sc̄a. et
hoc nō solus: sed cū magno exer/
citu iustozū: q̄s de inferno erūs:
secū duxit. **Un̄ ps̄. Ascēdēs. s. x̄ps**
in altū captiua duxit captiuitatē.
Esā. lxiij. dicunt angeli Quis est
iste qui venit de Edom: rinctis
vestibus de Bosra: **Iste formo/
sus in stola sua: gradiēs in multi/
tudine fortitudinis sue. i. ascēdēs**
cū multis fidelibz. q̄s de inferis
potēter eduxit. z ad celos secū ve/
xit. **Tertio** fudit sanguinē
de vulnere lateris sui. vt discipu/
los in fide dubios z multos ali/
os in fide z bone vite stabilitate
tepidos z frigidos z q̄si mortuos
calefaceret z reuiuificaret z vt reui/
uificari suo sāguie iter celeste post
ip̄m feruēter curreret. **De p̄mo**
Job. xix. Unus militū lācea lar/
eius aperuit. z p̄tinuo exiuit san/
guis z aqua. qui. s. sanguis est ca/
lidus z in q̄ est vita hoīs: vt in eo
frigidos in fide calefaceret. z q̄si
mortuos in vita bona viuificaret
Ps̄. Silis factus sum pellicā/
no solitudinis. Pellicanus est
avis pullos mortuos z p̄tra eā
se erigēs occidens z paruulos
mortuos triduo deplorās rostro
suo latus p̄riū fodit. z sanguinē
in eos fundit. z ex eo reuiuiscunt
Sic x̄pus frigidis in fide z pctis
mortuis subuenit sanguine cor/
dis. **De secūdo** q̄ viuificat. qz

ad instar fere vulnerate iter celeste
indicat z se sequēduz demonstrat
Cañ. iij. Vulnerasti cor meū so/
ror mea sponsa. q̄si di. accēde me
vulneratū p̄pter te. vide sanguinē
meū. z sequere **Job. xx.** Venit ies/
sus z ostendit discipulis manus
z latus. s. cruentū: nō solū vt eos
in fide p̄fortaret. sed vt se p̄ mltas
tribulationes sequendū demon/
straret. **j. Pet. ij.** Christus passus
est p̄ nobis. vobis relinquens ex/
emplū vt sequamini vestigia ei.
Ad Heb. xij. Iesus vt sanctifica/
ret per suū sanguinē populum ex/
tra portā passus est. **Exeamus** ḡ
ad eū extra castra. delicias carnis
fugiētes. z ei⁹ passionēz imitātes
Cañ. vlt. Fuge dilecte mi z assimi/
lare capree h̄ynnuloqz ceruorum
q̄si di. curre coram nobis vt fera
corpore vulnerata z sanguie tuo
celestem semitā nobis demōstra.
donec te cōprehendamus. z in te
delicias eternas capiamus. **s. ad**
Corinth. ix. Sic currite vt cōpres/
bēdatis Amen.

De p̄sideratiōe sanguinis x̄pi
sc̄do modo. s. vt in sac̄o sumitur.

Sermo. XXIX

Venite coi/
medite zc. **Itē alia** thes/
mata. vt iam s̄ **Matth.**
xxvj. Bibite ex h̄ oēs. **Dic** estem
sāguis meus. **N** Sāguis dñi
tribz mōis pōt p̄siderari. **Primo**
mō vt in cruce ab infidelibz fundit
Sc̄do vt in sac̄o a fidelibz sumi
rr

De sacramento corpo. christi

tar. **Tertio** vt pter sacm a saluā/
dis spūalr bibit. **Primo** modo
pſideratus cōmēdat ab ineſtima/
bili p̄cioſitate. **Secō** a multiplici
vtilitate. **Tertio** a spūali ſuauita/
te. **Quantū** ad primū modū ſem
per eſt memorabilis. q̄tum ad ſe
cundū venerabilis. q̄tum ad ter
tium deſiderabilis. **De primo**
Epoc. v. Dignus es dñc. qm̄ occi
ſus es z redemiſti nos in ſanguis/
netuo. **De ſecūdo.** Bibite ex h
oēs. **Ni** eſt ſanguis meus noui
teſtamēti **Matth. xxvj.** **De ter/
tio. j.** **Corinth. x.** Oēs pares nſi eū/
dē potū ſpirituale biberūt. **De**
primo modo pſideratiōis iam ſu
pra dictū eſt in duobus ſermonis
bus. **Secō** itaqz pſiderat ſan/
guis xp̄i vt in ſac̄o a fidelibz ſu/
mit. **Et** circa h̄ tria q̄rūt. **Primo**
q̄re ſac̄z altarj dat ſub ſp̄e dupli
ci. **Secō.** q̄re p̄ls nō ſumit ſan
guinē ſub ſp̄e vini ſicut ſacerdos.
Tertio q̄ ſic vtilitas ſanguis ſum
pti. **De** duobz primis dicit hic. de
tertio in ſequēti. **Primo** querit
q̄re ſac̄m altarj dat ſub ſpecie
duplici. ſ. ſub ſpecie cibi z potus.
ſiue panis z vini. **Huius** triplex
eſt ratio. **Prima** ad regalit̄ p̄uiū
p̄fectionē. **Secō** ad redēptionis
corpoz nſozū z aīaz ſimul ſigni
ficationē. **Tertia** ad mēorie paſſi
onis dñi maiorē representationē
De p̄mo **Deſter. j.** **Rex** aſſuet⁹
tertio anno impj ſui fecit grande
p̄uiū cūctis p̄ncipibz z pueris
ſuis. **Sequit̄.** abi iferebant vinū
q̄z vt magnificentia regia dignum

erat. **Rex** ille ſignificat xp̄m q̄ nō
primo vel ſecūdo anno. i. ante lej
gē vel ſub lege. **Sz** tertio. i. tpe gr̄e
facit p̄uiū magnis z p̄uis fide/
libus cibi z potus. **Ut** em̄ orna/
tū z p̄fectionē p̄uiū ſui mōſtra/
ret: ſub ſpecie panis z vini ſimul
ſac̄m altarj miniſtrat. **Nam** vbi
alterū deeſſet multū laudabile cō
uiuiū nō eſſet. **L. De ſecō p̄s.**
Tu es ſacerdos in eternū ſm̄ oz/
dinē melchizedech. q̄. ſ. obcult̄ in
ſignū panē z vinū. **In** pane ſigni
ficās futurā noſtroz corporū res/
dempcionē. **In** vino aīarū. **Ma**
giſter. iij. ſniarū. **Quare** ſub du/
plici ſpecie ſumit altarj ſac̄m cū
ſub alterutra totus ſit xp̄s. iō. ſ. vt
oſtendat totā humanā naturā. i.
corpus z aīam aſſumpſiſſe. z to/
tā ſimul redemiſſe. **Panis** em̄ ad
carnē referit quā. ſ. nutrit. **Et** vinū
ad aīam. qz vinū opatur ſanguis/
nē. in q̄ ſedes aīe a p̄biſicis eſſe di
cit̄. **Un̄** ſi ſub alteri⁹ em̄ ſpecie ſu/
meret̄: ad alterius em̄. i. corpis vel
aīe nō ad vtriuſqz liberationē va
lere ſignificaret̄. **De** ſanguie ſa/
cramentali. **De** tertio itaqz. prime
ad **Coxxj.** **Ni** calix nouū teſta/
mentū eſt in meo ſanguine. **Hoc**
facite quotienscūqz bibitis i meā
cōmemorationē. i. ſanguinē meū
bibetis in memoriā mee paſſiōis
Exp̄reſſius em̄ paſſio xp̄i ad me/
moriā reducat̄ p̄ pſiderationē ſui
ſanguis q̄z corpus. **Exod. xij.** **Eric**
ſanguis vob in ſignū in edibus i
quibz editis. **In** ſignū ſcz q̄ ſicut
agnus ſine macula occiſus. eſt in

liberatione israel de egypto. Sic sanguis xpi ppriū z expressus memorial est sue passionis. iij. Re. ij. Uiderūt moabite aqs rubras quasi sāguinē. dixerūtqz. sanguis gladij est: pugnaverūt reges contra se z celi sunt muruo. Reges. s. christus z diabolus. ille humilius. hic supboz in passioe domini pugnantes quis eoz hominē ad suum seruitiū obtineret. Ambo sūt grauiter vulnerati. De pmo Job xvj. Hostis meus irruit in me q̄ si gigas. concidit in me vulnere super vulnus. De secundo Esaie. lj.

Nūquid tu domine percussisti superbum. vulnerasti draconē. Uulnerauit vtiqz vulnere graui. quia cū christi carnē innocentē mordere p̄sumpsit. latens acule⁹ diuinitatis potentia malicie eius perforādo eneruauit. z quē captiuū tenebat hominē: de manu tyrānidis eius liberauit. Recte igit̄ dat̄ sacramētū altaris sub specie duplici. quia nō solū sub specie panis dat̄ corpus christi sed etiā sub specie vini

D Secūdo querit̄ quare populus nō sumit sanguinē sub specie vini sicut sacerdos. Et hui⁹ triplex est ratio. Prima ad habēdū vas congruū hui⁹ sanguinis cōtentiū. Secūda ad cauēdū effusionis periculū. Tercia ad vitandū erroris piaculū. Prima ratio est ad habēdū vas cōgruū tantī sanguinis cōtentiū Sicut enim vinū speciali⁹ z diligentius preparatū erigit vas in quo fuerit q̄ panis Sic sanguis christi sub

specie vini sumendus solis sacerdotibus concedit̄: tanq̄ vas idoneū ad hoc specialiter consecrat̄is z sacra religione constrict̄is. z virtutum pulcritudine precellentius perornatis. Dinc cōparant̄ in scripturis triplici vasi. scz altari consecrata. craterē ligato. et aureo cypho. De primo Deute. xij. Carnibz hostiarū tuarū ipse vesceris: sanguinē fundens in altari. id est cōmitres sacerdoti qui debet esse vas specialiter consecratū z sanctum z altare dignū ad sanguinem christi suscipiendū. Glosa Erodi. xxx. Altare holocausti significat vitam iustozū qui carnē suam quotidie crucifigūt cum vicijs z concupiscentijs atqz in hostiam viuēte deo offerunt. supra sermone. xvij. in fine. j. Nachab. iij. Glosa. Altare holocaustozū est fides pura. doctrina recta. conuersatio bona christi ministrozū. Psalmista. Altaria tua domine virtutū. quasi diceret. O q̄ sancta q̄ ornata. q̄ dilecta esse debēt sanguinis christi vasa. De secundo Erodi. xxiij. Tulit Moyses dimidiam partē sanguinis victimaz z misit in crateras. Cratera vas est vinarū multis circulis circumligatum. significans religiosozū sacerdotum vitā virtutibus custoditam. ad christi sanguinē suscipiendam. Eccli. vj. Injice pedem tuum in compedes sapientie et colum tuum in torques illius. Decoz enim vite est in illa: z vincula illius alligatura salutaris.

De sacramēto corpo. christi

Ite pmo. Timor dñi scie religio-
sitas. Religiositas custodit et iu-
stificabit cor. iocū dicitur atqz gau-
diū dabit. De tertio Eccl. i. Sacer-
dōs magn⁹ q̄si vas auri soliduz.
ornatū om̄i lapide p̄cioso. i. oi ge-
nere virtutū. dicit glo. Tale igitur
vas erigit specialez electū ad susci-
piendū sub specie vini sanguinez
dñi p̄ciosum. **E** Secūda rō ē
ad evitandū effusionis periculū.
Lū em̄ popul⁹ xp̄ian⁹ in solēnita-
tibz ad sacramentū puenit suscipi-
endū ppter multitudinē circa alta-
re se cōprimūt: ita qz vir corp⁹ do-
mini sine metu cape possit. vñ ml-
to magis si de calice sanguinē su-
meret: sine periculo effusionis nō
esset. Hinc est qz domin⁹ apostol⁹
in cena paucis et ut suis sacerdoti-
bus nō solū corp⁹ in specie panis
sed et sanguinez suū in specie vini
dedit. Multitudinē vero hoīum
i deserto panē sine potu distribu-
it. Tertia rō est ad p̄cauendū er-
roris piaculū. Si em̄ popul⁹ ru-
dis susciperet sanguinē sub specie
vini: vir crederet illū esse sub spe-
cie panis: cū tamē veraciter sit spe-
cie sub vtraqz. Nā sicut sub specie
vini cōsecrat: sanguis xp̄i est per
trās substantialionē. ita corp⁹ ibi ē
p̄ annexionē. et sicut sub specie pa-
nis corp⁹ xp̄i ē p̄ trās substantialio-
nem ita ibi sanguis veraciter p̄ an-
nexionē. Decem duo: corp⁹ xp̄i et
sanguis. imo hec q̄tuor: corp⁹. san-
guis. aia et deitas xp̄i: iaz vltra nō
possunt separi. vñ sicut sacerdos
suscipit sanguinē xp̄i sacramentali

ter de calice. sic popul⁹ sumit eum
intellectualiter sub specie panis d.
ip̄o christi corpe. et est eis tā utilis
tam dulcis vt sacerdotibz qui sus-
cunt eū sub specie vini de calice.
Ca. j. Botrus cyprī dilect⁹ me⁹
mibi. quia sez in botro sumo duo
yuā. i. corp⁹ domini in abū. et ex
vua sugo dulcedinē. i. sanguinez
in potū. Deut. xxxij. Cōstituit eum
domin⁹ vt sanguinē vne biberet
meracissimū Per hūc potū reficit
de⁹ animā donec ea ad vitā pdu-
cat eternā. Joh. vj. Qui bibit me⁹
um sanguinē habet vitā eternam
Amen.

De dulcedine hui⁹ sanguis. in
tra p̄mone. xxxij. circa mediū.

De effectu sanguis xp̄i sacral.
Sermo XXX

Uenite co-
medite panē meus et.
Item alia themata vt
iam supra. Thema propriū. **P̄**
Que utilitas in sanguine meo Jo-
han. vj. Qui bibit meū sanguinez
habet vitam eternā **S** Tertio
queritur de sanguine christi vt a
fidelibus in sacramento sumitur
que sit utilitas eius siue effectus.
Ad hoc sciendum qz sic sumptū
sanguinem possumus considera-
re tribus modis. scilicet **U**t pos-
tum aque viue. **U**t vinum spiri-
tuale. **U**t sacrosanctum ecclesie
mysterium. De primo psalmi-
sta. Percussit petram et fluxerunt
aque. Sic petra significat corp⁹

xpi. ita aq̄ ille sanguinē eius qui est verus z viuus potus aie. De secūdo **Prouerb. ix.** Venite bibite vinū qd̄ misit vobis. i. sanguinē xpi multa cōditum dulcedine.

De tertio **Ad Heb. xij.** Iesus extra portā passus est. vt p̄ suum sanguinem sc̄ificaret p̄ pl̄m. Ergo sanguis ch̄isti sanctificat nos vt sacro sanctū mysteriū. Cōplenda. **Quæsumus dñe** vt sacrosctā mysteria p̄ns nobis remediū esse facias z futurū. **Iuxta** p̄sideratiōez z similitudinē cuiuslibet istorū triū habet sanguis xpi triplicē effectū.

Primo p̄siderari p̄ dñe sanguis xpi vt potus aque viue. Sed potus vt dicit̄ p̄bifici. est humectatiuus aridozū. extinguitiuus incēsozū z delatiuus ad mēbra cibozū. **Si** milr potus sanguis xpi vt significat̄ p̄ aquā: tres habet effectū. **In** aia em̄ fideli arida eius hūectat z p̄iūgit. **Pale** incēsa refrigerat et extinguit. verbi dei cibū ad mēbra vehit. vt bñ opari possint. **De** p̄mo **Esā. xliij.** Effundā aquā sup̄ siccitē. z fluenta sup̄ aridā. vt. s. aia q̄ vt puluis arida. z facile defluta z ad malū p̄na: sanguis xpi p̄fusa p̄iūgat. z p̄glutit z roborat ad bona. **P̄s.** Nō sic imp̄ij nō sic sed tanq̄ puluis quē p̄iūcit v̄tus a facie terre. **Quia** tēptatio dyaboli sparsit in cogitatiōez corū z defideria locutiōez z opa mala per diuersa vicia. **Exodi. v.** Dispersus est pl̄s p̄ vnīersam terrā egypti ad congregādas paleas. s. mūdi vanitates. **Eccl̄a Job. ij.** Iesus

mortuus erat. sp̄. z sanguinem suum daturus. nōn t̄m̄ pro gente: sed vt filios dei qui dispersi erāt cōgregaret in vnū. s. p̄ cordis vnīonem. lingue refrenatiōē. sensuū z membrorū disciplinā. vite religionem. fraternā dilectionē. j. ad **Corinth. v.** Sitis noua p̄persio sicut estis azimi. q̄si di. sicut estis azimi. i. p̄ baptis̄mū a vicijs sincerit̄ facti. ita sitis asp̄sione sanguinis xpi quasi pascha in noua z bona vita cōpacti. **De** secūdo effectū **P̄s.** Percussit petra z fluxerunt aque. ad refrigerandū. s. p̄raue sitis adorē. **Eccl̄. iij.** Ignem ardentē extinguit aqua. **Quia** sanguis xpi figuratus per aquā destruit feruorē ire. auaritiē. p̄raui amoris z cōcupiscētiē. **Auḡ.** Dñe iesu xpe scribe in corde meo vulnera tua p̄cioso sanguine tuo. vt legā in eis tuū dolorē. z tuū amorē. tuū dolorē ad sustinēdū p̄ te oēs dolorē. **Tuū** amorē ad p̄tēndū p̄ te oēs p̄uū amorē. **Et** sic a p̄aret q̄ sanguis dñi adinstar aque p̄tra mēbra in nobis accensa valet. **De** tertio effectū. **Regū. ix.** Delias comedit panem z bibit aquam. z ambulauit. **Potus** cibū ad mēbra detulit. z ad eundum siue operandum mouit. sic potus sanguinis ch̄isti cibum verbi dei siue p̄cepti ad corda defert vt vires anime z membra corporis fm̄ illud viuant z regantur. vt bene operentur. **Prouerb. ix.** Comedite et bibite relinquitte infantiam. z uiuite z ambulate per vias p̄viden

De sacramento corpo. christi

tie. Comedite cibum verbi dei et
precepti. et bibite sanguinem christi. scilicet preceptum ad cor. ad sensus. ad membra
deferendo ut prava relinquere et bona
valeat perficere. **S**ecundo
potest considerari sanguis christi ut vi-
num spirituale. Et finem hoc tres habet
effectus. quia lauat. calefacit. et le-
tificat. Lauat sores culpe. Cale-
facit corda caritate. Leticificat cor
spirituali dulcedine. De primo **Geni-
xlii.** Expectatio gentium lauabit in
vino stolam suam. et in sanguine
vire pallium suum. id est fidelem animam.
prima **Job. i.** Sanguis christi iesu fili-
lij dei emundat nos ab omni peccato.
Ad Heb. ix. Si sanguis hircorum
et taurorum aspersus inquinatos san-
ctificat ad emundationem carnis.
quanto magis sanguis christi emun-
dabit conscientiam nostram ab operibus
mortalium ad seruendum deo viuere
et **Apoc. xxi.** Beati qui lauant sto-
las suas in sanguine agni. ut sic
potestas eorum in ligno vite. De
secundo **Deut. xxxii.** Constituit eum
ut comederet medullam tritici id est
dulce corpus christi et sanguinem vire
biberet meracissimum id est purum
et calidum. **Purum** a macula ini-
quitatis. **Calidum.** effectu caritatis
Hester. j. **Assuerus.** id est beatus post
nimiam potationem incluit mero. id est
accensus est caritate **Can. ij.** In-
tro duxit me rex in cellam vinariam
ordinavit in me caritatem. **Cella**
vinaria est ecclesia. ubi spinatur
calidum vinum sanguinis christi ad
accendum corda dilectione dei
et proximi **Matth. xxvi.** Accipies

iesus calicem dicit. bibite. hic est san-
guis meus. **Calix** est calida pota-
tio. quia calidum vinum calidus
sanguis domini: calefaciens cor ad
amorem dei et proximi. De ter-
tio **Ps.** Vinum letificat cor hominis.
Ecci. xxxi. Exultatio anime et corporis
vinum moderate potatum. id est san-
guis christi sumptus cum mensura
fidei. **Can. j.** Botrus cyperi dilectus
meus mihi. quia. scilicet sumo cum suo
sanguine dulcedine leticie spiritua-
lis ad presentis miserie dolorem
obliviscendum **Proverb. xxxi.** Da-
re liceram merentibus. et vinum
hominibus qui amaro sunt animo. ut bi-
bant et obliviscatur egestatis sue.
D Tertio potest considerari san-
guis christi ut sacrosanctum ecclesie mys-
terium. id est res sacra et secreta. in qua
magna dei virtus est abscondita
Et finem hoc tres habet effectus sus-
pernaturales. **Demonibus** trium-
phat. **Gratia** dei imperat. vitam
in bono preseruat: donec pertingat
ad eternam. De primo **Ezo. xii.**
Lum viderit dominus sanguinem agni
in supliminari id est in mente filii
deli. non sinet percussorem ingredi
domos vestras et ledere. **Chryf.**
Hic sanguis abigit demones et
longe facit esse. **Matth. xvi.** **Stes**
derunt elephantis sanguinem vire
et mori ad acuendos eos in pres-
lium. **Multo** magis igitur per
sumptum sanguinem christi vincuntur
spirituales inimici **Apoc. xii.**
Factum est prelium magnum cum
dracone. et ipsi vicerunt illum propter
sanguinem agni. et propter verbum

testimonij sui **D**esecundo. j. **Pe.**
 ij. In asperione sanguinis Jesu
 christi gratia vobis. ad **Hebræos**
 xij. Accessistis ad montem dei. et
 sanguinis asperiones melius lo
 quentem q̄ Abel. Quia scz san
 guis abel clamat ad deum vindi
 ctam. Sanguis autem christi po
 stulat et impetrat gratiam. **Bern.**
P sanguinem christi summe reue
 rendum in altari poculum. in ces
 lo pro nobis ad patrem aduoca
 tum. **De tertio Johā. vi.** Nisi mā
 ducaueritis carnem filij hominis
 et biberitis eius sanguinem: non
 habebitis vitam in vobis. quasi
 diceret. si biberitis beatam vitam
 habebitis. **Leui. xvij.** Anima om
 nis carnis i sanguine est. Anima
 id est vita. **Philosophus.** Corru
 ptio et senectus non est nisi pau
 citas sanguinis. et post q̄ animal
 caruerit sanguine: corrumpit̄ cor
 pus. **Hinc multa moriuntur ani**
malia propter vacuitatē sangui
 nis. **Sicut** itaq; in sanguine no
 stro vita est corporalis. sic in san
 guine christi conseruatio vite spi
 ritualis et productio ad statuz vi
 te immortalis. **Johā. vi.** Qui bi
 bit meum sanguinē habet vitam
 eternam. **Quam** nobis concedat
 zc. Amen.

De cōsideratione sanguis chri
 sti tertio modo. scz vt a fidelibus
 spūaliter bibit̄.

Sermo XXXI

Uenite co

medite panem me. zc. **Ite** alia the
 mata vt iā supra. **Thema** p̄rium
 p̄me ad **Tho. x.** P̄res nostri om̄
 nes eūdem potū spirituales bibe
 runt. **J Aug.** Biberūt spiritu
 alem potū eūdem quē et nos. cor
 poralem vero alterū. quia aqua q̄
 fluxit de petra: fuit signū sangui
 nis christi quem et nos spirituali
 ter bibimus. **Tertio** modo con
 sideratur sanguis christi vt p̄ter
 sacramentū a saluandis spiritua
 liter bibit̄. **Et** circa hoc tria possūt
 inquiri. **Primo** locus vbi iste po
 tus iuenit. **Secūdo** vsus ad quē
 querit̄. **Tertio** suauitas gratie q̄
 de vsu ei⁹ erōit̄. **Primo** queri
 tur quis sit locus vbi pot⁹ spiri
 tualis sanguinis christi inuenit̄.
Ad hoc dicenduz q̄ tot sunt loca
 quot christi vulnera. **P̄s.** Percus
 sit petram et fluxerūt aque. **Sicut**
 ei ex foraminib; petre iudei aquā
 ita fideles ex vulnerib; christi hau
 riunt spirituale eius sanguinem.
Zacha. xij. Quid sunt plage iste i
 medio mantū tuarū. **Responsio**
 vt scz sugamus ex eis sanguinem
 spiritualis vite per piam passiois
 meditationem. **Esai. xij.** Hauri
 eris a quas in gaudio de fontib;
 saluatoris. id est de vulnerib; chri
 sti spiritualem sanguinem ad si
 tim maloz desideriozum extin
 guendam. **Sed** ad quid est vul
 nus lateris. **Esai. lx.** Filij tui de lō
 ge venient et filie tue de latere sur
 genz. quia p̄forato latere xp̄i i cru
 ce effluxit sanguis redemptionis

De sacramēto corpo. christi

Filius ergo de longe veniet. quia electi de peccatis penitentiam agerent. et filie de latere surgent. quia deuote anime deuoluerunt lacrimis christi spirituali deuotionis sanguine bibent. Hinc in locis quibusdam a dextris crucifixi depictur puella hilari vultu et pulchra facie et coronata: designans ecclesiam que sanguine christi in calice reuerenter suscipit. Et a sinistris synagoga oculis pano ligatis. tristi facie. inclinans caput. et corona decidente. que ipsum sanguinem fudit atque adhuc cotemnit. In quo figuratur quod hec omnis mortaliter peccans tria bona perdit. scilicet lumen gratie. gaudium conscientie. coronam glorie. **N**ic dicit Hieronimus. v. in oratione hieremie Venobis quia peccauimus. id est contumebriati sunt oculi nostri. **D**esertum factum est cor nostrum. cecidit corona capitis nostri. Puella in dextris sanguine christi suscipit. quod si delis anima cor mundum vulneribus christi applicans: sanguine eius spiritualiter cum omni deuotione sumit. unde lumen vultus cordis gaudium et eterne glorie coronam acquirat. **R**ecundo inquiritur quod sit usus ad quem sanguis christi queritur. Et dicendum. Ad animam totam cum tribus potentibus suis. scilicet intellectu. voluntate. et memoria profundendam atque potendam. **E**ro. xij. Fasciculum yfopi tingite in sanguine qui est in lumine et aspergite ex eo superliminare et verumque postea. Fasciculus yfopi significat perfectionem et integritatem sancti dei. Limen domus est humilis christus per quem pedis ad celum introit. **F**a-

saculum autem yfopi tingere in sanguinem est fide rectam sanguine passionis christi decorare et confirmare: sed debemus eo verumque postea et superliminare aspergere. id est intellectu affectum. et memoriam ita sanguine christi perfundere et spiritualiter inebriare: ut intellectu huius sanguinis circa genus humanum virtutem recognoscat. **A**ffectus tam ingens erga se beneficium diligendo sapiat. et memoria tanti amoris et largitatis sacramentum nunquam obliuiscendo semper teneat. **T**ertio queritur que sit spiritualis dulcedo et suauitas gratie que de tali visu sicut de perfusione iam dicta sanguinis huius exoritur. **E**t potest hic dici quod facit animam quasi paradysum dei. **D**e suauitate huius gratie. **P**etrus. **I**n asperione sanguinis Iesu christi gratia vobis et pax multiplicet. **G**ratia virtutum fertilitas. **P**ax dulcedo cordis atque serenitas. **H**uius suauitas gratie per irrigationem sanguinis christi comparatur paradiso dei. **E**ccl. xl. **G**ratia sicut paradysus in benedictionibus. id est sicut ortus dei in variis benedictionibus. id est deliciois fructibus. **H**ieremie. xxxj. **E**rit anima eorum quasi ortus irriguus. **I**rrigata enim anima dulci christi sanguine profert triplicem suauitatem gratie. scilicet dulces flores virtutum. **F**rodes et borum. **F**ructus operum. **P**rimo ex spirituali perfusione sanguinis christi oriuntur in anima quasi in paradiso dei dulces et varii flores virtutum. **N**am sicut sanguis hominis triplicem habet colorem. scilicet rubrum. maxime deco-

eius ut lac in māmillis mulieris
 habet colorē albu. z maxime co/
 ctus nigrum. Sic spūalis influē
 tia sanguinis dñi opatur in aīa q̄
 si in paradiso dei flores virtutū varij
 coloris. s. rosas charitatis. lilia ca/
 stitatis. z violas humilitatis. De
 pmo Eccl. Just⁹ quasi flos rosa
 rum i dieb; vernis. Quia scz ruti
 lar sanguine xp̄i virtute charitatis.
 Can. vij. Come capitis tui sic pur
 pura regis que scz angit sanguie
 cuiusdā animal. Come capitis ec/
 clesie xp̄i sunt fideles: bonis eum
 morib; decorātes. Hi sunt vt pur
 pura regis. qz spūali xp̄i sanguie
 pfusi: rubētes vt rosa virtute chari
 tatis. De scdo Eccl. i. Just⁹ q̄si
 lilia que sunt in trāsticu aque que
 scz candēt castitate: decocti i corde
 eius xp̄i sanguis irrigatōe. Spocē
 vij. Lauerūt stolas suas z dealba
 uerūt eas in sanguie agni. Can. v.
 Oculi eius. s. fideles in futurū sibi
 p̄videntes sic colūbe q̄ lacte sunt
 lore. i. sic simpliciū q̄ ex bñ cocci in
 māmillis cordis eoz xp̄i sangui/
 nis dealbati sunt z casti feci. Osee
 xiiij. Ero quasi ros z isrl̄ germina/
 bit quasi liliū. De tertio Can. ij.
 Jā em̄ hyems transiit imber abijt
 z recessit flores apparuerūt in ter
 ra nostra. Flores primi post hye/
 mē sunt viole nigri coloris. pul/
 cre z boni odoris z terre viciē. Hi
 flores significāt animas humiles
 ex cōsideratiōe sanguis xp̄i in pas/
 sione multū torti q̄si denigratas
 id est sibi viles z corā oculis sup/
 boz despectas. Ezech. xxxj. Nigre

scere faciā stellas celi. i. ardēte spū
 charitatis z lucēte verbo veritatis
 nigrescere faciā sanguinē xp̄i vt ni
 gras z pulcras violas pullulet vir
 tute humilitatis. Can. j. Nigra sū
 sed formosa filie hierl̄m. De his
 trib; generib; z coloribus florum
 paradisi dei Lbreñ. iij. Candidi
 ores nazarei ei⁹. i. flouidi niue: ni/
 tidiores lacte. qz simulant lilio in
 castitate. rubicūdiiores eboze anti
 quo. qz simulant rose in charitate.
 saphyro pulciores qz simulantur
 viole i humilitate. ¶ Secū
 do ex spūali pfusione siue potu sā
 guinis xp̄i oriunt in aīa q̄si in pa
 radiso dei: frondes bonoz z dul
 ciū eloquioz. Job. xiiij. Lignū hz
 spēm. si p̄sum fuerit: rursum vi/
 rescat z rami ei⁹ pullulāt. Si senu
 erit in terra radix ei⁹: ad odorē aq̄
 germinabit z faciet comā q̄si cū p̄
 mo plantatū est. Eccl. xxxix. Flore
 te flores z frondete in gratiā. Co
 ma. s. lecti nō solū flores virtutū:
 sed etiā folia bonoz vboz pferūt
 ex potu sanguinis xp̄i ad triplices
 gratiā. s. Ad peccatoz cōuersionē.
 Ad inimicoz reconciliationē. Ad
 meitorū consolationem. Dunc ar
 bores irrigate pferre leguntur tri
 plicia folia. s. medicinalia. pulcē/
 rima. z viridia. De pmo Apoca.
 xxiij. Ezechiel. xlviij. Folia ligni. scz
 paradisi dei ad medicinam et sa/
 nitatem gentiū. id est peccatoz.
 quia aque ei⁹ de sanctuario egres/
 diunt. Aqua sanctuarij spiritual/
 potus sanguinis xp̄i efficit folia
 sancte predicandi ad salutē pec/
 rr 5

De sacramento corpo. christi

carorum. **Prouerb. xxv.** Lingua mollis confringet duriciã. **Ma-** lachie. ij. **Lex veritatis in ore veri-** tatis z multos auertit ab iniqui-
tate. **De secundo Dañ. iij.** Ecce arbor z folia eius pulcherrima. z subter eam habitabũt animalia z bestie z in ramis eius conuersa batur volucres celi. quasi diceret sub folio pulchro animalia sibi inimica erant. quia verba sapietum inimicos reconciliant **Eccl. xl.** Tibie z psalteriũ suauẽ faciunt melodiam. id est concordia vocũ. et super utraq; lingua suauis. id est suauem faciens concordia inimicorũ. **Item. vj.** Verbu dulce multiplicat amicos z mitigat inimicos. et lingua eucharis. id est. bone gratie in bono homine abundabit. **De tertio Hieremie. xvij.** Benedictus vir qui confidit in domino: et erit quasi lignum quod trasplãtatur super aquas: et erit folium eius viride. **Viridis inspectus** maxime in herbis z folijs oculos turbatos reparat z confortat. Unde per huiusmodi folia bonorũ verba signatur. que tristes z miserol consolatur. **Eccl. xl.** Gratia et speciem desiderabit oculus: et super hoc virides sationes. **Prouer. xvij.** Ungento z varijs odorib; delectatur cor z bonis amici consilijs anima dulcoratur. **Eccl. xlviij.** Ezechias consolatus est lugeres in syon vsq; in sempiternuz. **Job. xxxi.** Cũ sederem quasi rex erã merentium consolator. ad **Roma. j.** Desidero videre vos vt aliqd vo-

bis impertiar gratie spiritual' ad psolandos vos **Jobel. iij.** In die illa stillabunt montes dulcedinẽ z colles fluent lac. s. sacre consolacionis. **Tertio** ex spirituali perfusione siue potu sanguinis christi oriunt in anima quasi in paradiso dei bonorũ opez fructus. **Eccl. xxij.** Rigabo ortũ plantationuz et inebriabo partus mei fructum. **Rigabo** sanguine christi ortum anime z inebriabo fructũ bonorũ opez celesti dulcedine. id est boni irrigati dulcedine sanguinis christi faciunt dulcem fructũ bonorũ operũ ad utilitatẽ proximũ: quem etiã ipsi comedent in retributione celesti. **Amos. ix.** Facient ortos et comedent fructus eorũ. in presenti. s. spirituali preugustatione. et in futuro plena fruitione **Amen.**

De triplici fructu in sequenti sermone circa finem.

De triplici potu sanguinis xpi.
Sermo XXXII

Uenite comedite zc. **Itẽ** alia themata vt iam supra. **Thema speciale Jobã. vj.** Sanguis meus vere est potus **N** potus sanguinis christi triplex est vt ex iam supra dictis patet. scz sacramentalis. intellectualis. z spiritualis. **Sacramentalis** qui a solis sacerdotibus sumitur sub specie vini de calice. **Intellectualis** q; a populis christianis sumitur sub specie panis de ipso christi corpore.

Spiritualis qui ab omnibus saluandis sumitur et passionis christi pia meditatione. **P**rimo modo sumptus peccata quotidiana relaxat. **S**ecundo modo fidelis mentem sua dulcedine delectat. **T**ertio modo totam animam irrigando secundat. **P**rimus potus sanguinis christi est sacramentalis. qui a solis sacerdotibus sumitur de calice altaris. **M**atth. xxvij. **A**cceptus Iesus calicem benedixit et dedit discipulis dicens. **B**ibite ex hoc omnes. **N**ic est ei sanguis meus. **O**mnes sancti apostoli quasi solis sacerdotibus. **I**ste potus diuine sumptus peccata quotidiana relaxat. **E**t hoc triplici ratione. quia tria mala sunt in peccato veniali. scilicet quedam macule conscientie quedam pene tristitie et quedam aduersitas offense diuine. **C**ontra hec tria valet potus sanguinis christi. qui est purus. lenis. et preciosus. **R**atione puritatis lauat. **R**atione lenitatis sanat. **R**atione preciositatis placat. **L**auat dico conscientiam anime: maculam remouendo. **S**anat penam tristitie corda fidelium consolando. **P**lacat offensam diuine iusticie pro nobis interpellando. **D**e primo ad Hebr. ix. **S**anguis christi emundabit conscientiam nostram. **B**enef. xlix. **E**xpectatio gentium lauabit in sanguine uere pallium suum. id est animas suas. **D**e secundo Zacha. x. **L**etabitur cor eorum quasi a uino. **U**inum sanguis est uere. et significat sanguinem christi quem bibimus

in altari. **I**ste potus cor bonorum lenificat. quia conferendo solatium spiritualis leticie sanat a tristitia culpe. **P**salmista. **C**alix meus inebrians quoniam preclarus est. **D**eterio ad Hebr. xij. **A**ccessistis ad sanguinis aspersionem melius loquentem quam Abel. **Q**uia salicis sanguis Abel clamat ad deum contra peccatorem vindictam. **S**anguis christi postulat pro nobis et impetrat indulgentiam. **B**ernardus. **O** sanguines christi summe reuerendus in altari poculum. in celo pro nobis ad deum patrem aduocatum.

O Sciendum vero quod tria genera hominum grauitur arguuntur in scripturis qui nimis peccant in sanguinem saluatoris. **P**rimi sunt corde corpore immundi. **S**ecundi corde indurati. **T**ertij procuratores prauis. **P**rimi sanguines christi in magnis peccatis indigne sumunt. **S**ecundi ad virtutem sanguinis christi a peccatis suis conuerti nolunt. **T**ertij lucrum de sanguine christi ad prauos usus conuertunt. **D**e primo. j. ad Cor. x. **N**on potestis bibere calicem domini et calicem demoniorum. **C**alix diaboli est luxuria carnis et mundi. **D**eus. xxxij. **F**el dicitur conum uinum eorum. **Q**ui hoc potu turbido et immundo inebriantur et super eum sanguinem christi preciosum fundunt: quantum in se est eum polluunt. et ideo graui pena digni sunt. **B**enef. iij. **M**aledictus eris super terram que aperuit os suum et suscepit sanguinem fratris tui

De sacramēto corpo. christi

de manu tua. **S**up terrā. i. pl^o q̄
caro tua. ad **Debre. x.** Irrita quis
faciens legē moysi sine vlla mise/
ratione duob; vel tribus testibus
moritur. q̄nto putatis deteriora
mereri supplicia qui filiū dei con/
culcauerit z sanguinē testamenti
pollutū duxerit in quo sanctifica/
tus est: z spiritui gracie cōrumeli/
am fecerit. **De secūdo Niere. v.**
Indurauerūt facies suas sup pe/
tram z noluerūt reueri. q. d. qui/
dam prinaces in sua malicia cor/
de sunt duriores q̄z petra. i. q̄z du/
r' adamas. q̄ q̄zuis nulla re possit
frangit: cūdit tāmē sanguie hirci
Sed illi duriores sunt. quia nec
virtute sanguinis xpi emolliri. nec
a sua prauitate possunt conueri.
Itē duriores sunt q̄z petra. scz q̄z
q̄libet saxa dura. quia ad clamo/
rem xpi in crucez in eius sanguis
effusione terra tremuit. z petre scis
se sunt. sed isti nec ad terribilē vo/
cem p̄ dicationis. nec ad virtutem
sanguinis xpi possunt emolliri et
a sua prauitate cōueri. **De tertio**
Nieremie. xxij. **U**e qui edificatio
mū suā in iniusticia qui aperit si/
bi fenestras z fac laquearia cediti/
na. pingitq; synopide. i. rubeo co/
lore. i. sanguie xpi. **D**icit glo. **Q**ui
domū male edificat. id est de ma/
le acquisitis vel ornat supflue sū/
guine xpi. id est de reb; ecclesie ac/
quisitis christi sanguine grauitē
peccat. **S**ed multo grauius q̄ do/
mū spiritualē. id est familias pra/
uam: vt prauas mulieres. filios.
filias. quasi p̄ces domus vt fene/
stras p̄ quas diabolus et fures i/
trant z laquearia quasi laqueos
diaboli iniuste edificat et pingit.
id est vestit pascit z ornat sangui/
ne xpi. bis dicit ve. id est grauis i/
crepacio z eterne pene cōminatio.

P **S**ecūdus potus sangui/
nis christi est intellectualis. qui a
populo christiano sumit sili spe/
cie panis de ipso corpore saluato/
ris. **N**am sicut sub specie vini cō/
secrati sanguis xpi est sacramēta/
liter p̄ trāsubstantiationē z corp^o p̄
annexionē. ita sub specie panis est
corp^o xpi p̄ trāsubstantiationē. et
sanguis ei^o p̄ annexionē. **U**nde si
cūt sacerdos sanguinem xpi susci/
pit sacramentaliter de calice. ita fi/
delis popul^o sumit eū intellectu/
aliter de ipō xpi corpore. **J**ob. xxxij.
Pulli aquile lambūt sanguinē. i.
xpi nō de calice s; de ipō xpi corpore
Dic pot^o fidelē mentē dulcedine
sua delectat. **C**an. j. **B**otrus cypri
dilectus me^o mibi. **I**n botro duo
sunt. vna in cibū: z in vna dulcis
sanguis in potum. **P**s. **D**e petra
melle saturauit eos. **S**ic petra si/
gnificat corp^o xpi incorruptibile.
sic mel de petra significat dulcem
sanguinē quē sugūt fideles d̄ xpi
corpore. **N**ec dulcedo tria bona fas/
cit. **C**ōtemptū vicioz. **S**am bos
noz eloquioz. **D**elideriū eternoz
rum. **D**e p̄mo **P**rouerb. xxvij.
Anima saturata calcabit fauam
Qui em̄ de petra corp^o xpi melle
sanguinis eius saturati sunt: om/
nē peccati suauitatē cōtemnūt. **J**u/
dicū. ix. dicit arbor ficus in p̄sona

fidelium animarum Nunquid possum
 deserere dulcedinem meam ut inter ce-
 tera ligna promouear. q. d. contem-
 no gloriam mundi et delectationes per
 dulcedinem dei. **De secundo** **Cañ.**
liij. **Fau** distillans labia tua mel
 et lac sub lingua tua. id est. in cor-
 de plena est spirituali dulcedine.
 et ideo abundas dulci et vili locu-
 tione **Matth. xij.** **Et** abundantia
 cordis os loquitur. **Sicut** de vase:
 sic est de corde. **Vas** plenum felle ef-
 fundit amaritudinem. plenum melle
 dulcedinem. **Luce. vij.** **Bonus** ho-
 mo de bono thesauro cordis sui
 profert bonum. **De tertio** **Eccl. xliij.**
Qui bibunt me adbuccantur. **Bre-**
gorius. **In** corporalibus placet ap-
 petitus. experientia displicet. **Spi-**
ritualis vero dulcedo quanto plus bi-
 bitur: tanto amplius sititur. Quia
 scilicet dum ex pleno fonte celestis dul-
 cedinis stillatim mundo cordi de-
 gustanda illabitur: eius plenitudo
 potanda magis desideratur. **ps.**
In stillicidijs eius letabitur ger-
 minans. **Unde.** **Sitit** in te ani-
 ma mea. quia multipliciter tibi caro
 mea. **Sitit** anima mea ad deum
 fontem viuum. **Q** **Tertio** potest christus
 est spiritualis qui ab omnibus salua-
 dis sumitur de passionis christi pia
 meditatione. **j. ad Cor. x.** **Patres**
 nostri omnes eundem potum spirituales
 biberunt. **Sicut** patres boni de fo-
 raminijs petre aquam biberunt. et
 in illa sanguine passionis christi figu-
 ratum crediderunt: et per fidem spiritualiter
 gustauerunt. **Sic** boni christiani de
 vulnerum christi pia meditatione san-

guinem eius solent spiritualiter bibere.
Esa. lx. **Fili** tui de longe venient et
 filie tue de latere surgent. **Dic** po-
 tus totam animam quasi ortum dei irri-
 gando fructu bono fecundat. **Eccl.**
xliij. **Rigabo** ortum plantationum et
 inebriabo partem mei fructum. **s. ope-**
ris boni. **ad Col. j.** **In** omni ope-
 re bono fructificantes **Fructus** bo-
 norum opeum triplex est. **s. honeste** co-
 uersationis. sacre deuotionis. et io-
 cunde potestatis. **De primo** pascit
 homo seipsum. **de secundo** deum. **de**
tertio proximum **De primo** **Eccl. xliij.**
Ego quasi vitis fructificavi suam
 uirtutem odoris et flores mei fructus
 honoris et honestatis. quasi honeste
 uersationis. **ad Ephe. v.** **Fructus**
 lucis est in omni bonitate iusticia et
 veritate. que autem in oculo fiunt
 a filiis tenebrarum turpe est et dicere
Matth. vij. **Omnis** arbor bona
 fructus bonos facit. **Fructu** bone
 vite pascit quisque seipsum. **Prover.**
xxvij. **Qui** seruat ficum comedit fru-
 ctus eius. **Esa. iij.** **Dicite** iusto quom-
 niam bene. quam fructum adiuuacionum
 suarum comedit. **Prover. xv.** **Secu-**
ra mens quasi iuge conuiuium. **Se-**
cura et honesta vita. **ij. ad Cor. j.**
Gloria nostra hec est testimonium con-
 scientie nostre: quia in simplicitate et sin-
 ceritate dei et non in sapientia carnali
 uersati sumus in hoc mundo. **De se-**
cundo **Cañ. iij.** **Ortus** delusus for-
 ro: mea. **Emissiones** tue paradus
 malorum: puniceorum cum pomorum fru-
 ctibus. **Emissiones** iste sunt fructus
 deuotionis. **Un** sequitur. **Nardus** cro-
 cus et cinamomum. que sunt species

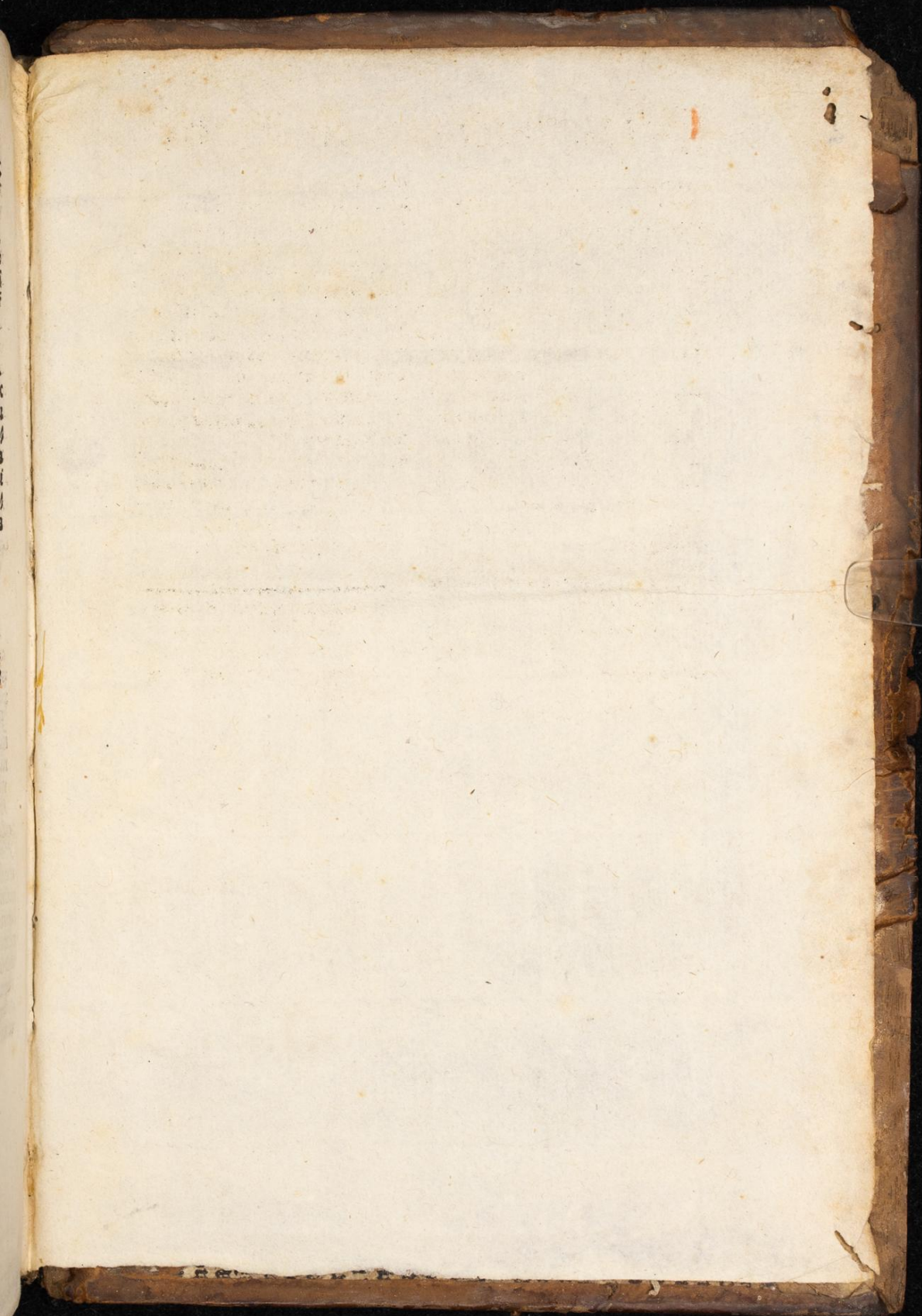
De sacramēto corpo. christi

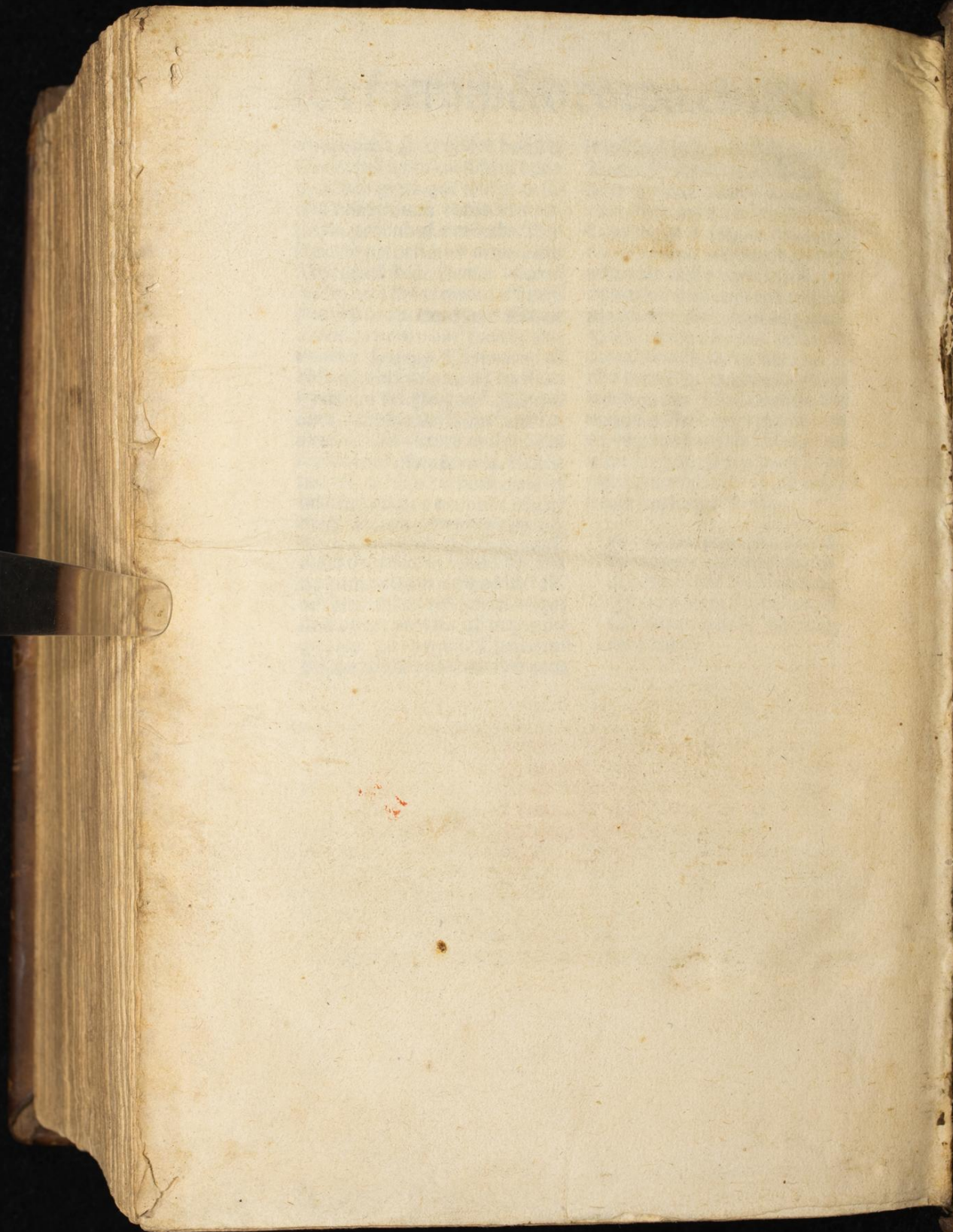
aromatice. et ppter odorē bonū et virtutē suā significat fidelīū deuotionē deo gratā. que cōsistit in sacris desiderijs. in varijs virtutib. fletib. gemitibus. et orōnib. His fructib. pascit fidelis anima dñm. **Uñ** sequit̄ ibidē. Veniat dilectus meus in ortū suū vt comedat fructū pomorū suorū. **Exodi. xxx.** Sume aromata boni odoris faciesq; thymiana. **Papias.** Thymiana est cōfectio boni odoris ad incensum scz cultus dei. **Gregori⁹.** Thymiana ex aromatib. facim⁹: cum in altari cordis virtutū multiplicata redolem⁹. **Prouer. viij.** Delicie mee esse cū filijs hominū. quia scz delectat̄ amore et deuotione nra q̄ escere. De tertio fructu pietatis q̄ reficitur proxim⁹. **Ps.** Ego quasi oliua fructifera in domo dei. Oliua portat oleum alijs ad lucēdū. ad sanandū. ad reficiendū. et significat opus pietatis qd̄ impendit̄ primis. **Prouer. xij.** **T**hesaurus desiderabilis et oleū in tabernacu

lo iusti: ad refectiōē scz proxim⁹. **Luce. x.** Samaritanus quidā v̄ dens spoliatū quasi pauperem et vulneratū: misericordia mor⁹ est et appropians alligauit vulnera eius: subuenit necessitatibus eius infundēs oleū et vinū: quasi cibū et potum et curā eius egit. **j.** **Thi** mo. iij. Exerce te ipsum ad pietatē: Pietas enim ad omnia vtilis est: promissionē habens vite q̄ nunc est et future. Ad quam nos perducere dignetur Iesus christus dominus noster beate gloriose marie virginis fructus et filius. Qui viuit et regnat cū deo patre in unitate spiritus sancti deus per omnia secula seculorum Amen.

finis prima pars Sermonū de tempore reuerendi patris ac domini dñi **Bertrandi de Cura: episcopi Tusculani. et sacrosancte ecclesie Romane cardinalis.**

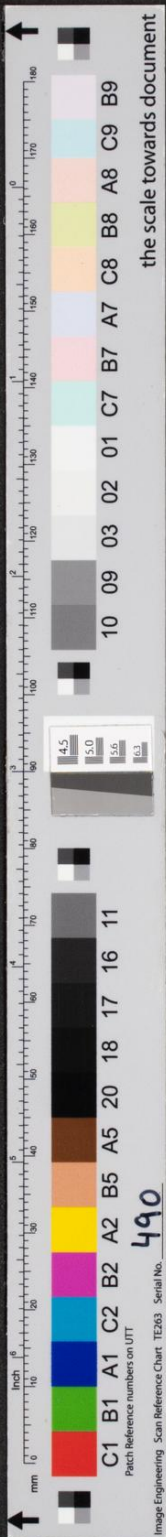

[Faint, illegible handwritten text visible along the right edge of the page, possibly bleed-through from the reverse side.]

the scale towards document

CCCXIX

gnine eius solēt spūaliter bibere.
Esa. lx. Filij tui de longe venientz
filie tue de latere surgent. **Nic** po-
tus totā animā quali ortū dei irri-
gando fructu bono secūdat. **Eccī**
xxiij. Rigabo ortū plantationū z
inebiabo part² mei fructū. s. ope-
ris boni. ad **Col. j.** In omni ope-
re bono fructificātes **Fruct²** bo-
noz ope² triplex est. s. honeste cō-
uersationis. sacre deuotiōis. et iō-
cunde potestatis. De p^omo pascit
homo seipm. de secūdo deum. de
tercio primū. De p^omo **Eccī. xxiij**
Ego quasi vitis fructificauī suā
uitatē odoris z flores mei fruct²
honoris z honestatē. q̄si honeste
p^ouersationis. ad **Ephe. v.** Fruct²
lucis est in omni bonitate iustitiaz
veritate. que aūt in oculo fiunt
a filijs tenebrarū turpe est z dicere
Matth. vij. Omnis arbor bona
fruct² bonos facit. Fructu bone
vite pascit q̄sqz seipsum. **Prouer.**
xxvij. Qui seruat fructū comedet fru-
ctus ei². **Esa. iij.** Dicite iusto quos
niā bene. qm̄ fructū adinuētionū
suarū comedet. **Prouer. xv.** Secu-
ra mens quasi iuge cōuitiū. **Se-**
cura et honesta vita. ij. ad Lbo. j.
Gloria nra hec est testimoniū cō-
scientie nre: q̄ in simplicitate z sin-
ceritate dei z non in sapia carnali
p^ouersati sum² in b mūdo. De se-
cūdo **Can. iij.** Ortus pelusus so-
ror mea. **Emissiones tue** padisus
malorū punico² cū pomoz fru-
ctibz. **Emissiones iste sūt** fructus
deuotiōis. **Un sequit. Nard²** cro-
cus z cinamomū, que sūt species